

Gemeenteraadsvergadering d.d. 28 februari 1985.

Gewijzigd exemplaar

VERGADERING
GEMEENTERAAD
d.d. 28 februari 1985

's-Hertogenbosch, 26 februari 1985

*Alle punten behandeld,
m.u.v. punt 35, welke is aangehouden.*
Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij nodig ik U uit voor het bijwonen van een openbare vergadering van de gemeenteraad, welke gehouden wordt op donderdag 28 februari 1985 om 17.00 uur in de vergaderzaal van het voormalig provinciehuis, ingang Verwersstraat.

De agenda is als volgt samengesteld:

1. Goedkeuring van de notulen van de openbare vergadering van de gemeenteraad van 24 januari 1985 (nr.1).
2. Ingekomen stukken en mededelingen.
3. Vaststelling van de gemeentelijke subsidie-verordening stadsvernieuwing 1985 (23/1985).
4. Financiële decentralisatie van de stadsvernieuwing (40/1985).
5. Het voteren van een krediet ten behoeve van de verbouw van het voormalig Redemptoristenklooster aan de Sint Josephstraat 13 (43/1985).
6. Het uitvoeren van energiebesparende maatregelen aan 78 gemeentewoningen gelegen aan de Oreliostraat en omgeving (28/1985).
7. Het uitvoeren van groot-onderhoudswerken aan 203 gemeentewoningen, gelegen in "De Kruiskamp" (42/1985).
8. Vaststelling van de Verordening geldelijke steun bij de bouw van bejaardenwoningen (32/1985).
9. Vaststelling van de Verordening geldelijke steun voor verhuis- en herinrichtingskosten 1985 (41/1985).
10. Gemeentelijk beleid op het terrein van de podiumkunsten (56/1985).
11. Het beschikbaar stellen van een krediet ten behoeve van de opzet van een fonotheek bij de Openbare Bibliotheek 's-Hertogenbosch (57/1985).
12. Het verlenen van een krediet voor overname, renovatie, verbouwing en herinrichting van de voormalige Willem-II fabriek (58/1985).
13. Het beschikbaar stellen van een krediet ten behoeve van het treffen van energiebesparende maatregelen aan het pand Ophoviuslaan 158 (33/1985).
14. Vaststelling Nota Monumentenbeleid 's-Hertogenbosch met Monumentenverordening en instelling van Monumentencommissie (37/1985).
15. De realisering van 90 parkeerplaatsen in twee lagen achter de Carolusflat (52/1985).
16. Uitstel van de beslissing op het verzoek van de Bewonersvereniging Veemarktkwartier tot onttrekking aan het openbaar verkeer van de Parallelweg (53/1985).

17. Het beschikbaar stellen van een krediet voor het verbeteren van de woonomgeving in de Celsiusstraat, eerste fase (30/1985).
18. Het beschikbaar stellen van een krediet voor het verbeteren van de woonomgeving in de Moliusstraat (31/1985).
19. Het beschikbaar stellen van een krediet voor de aanleg van een waterloop tussen de deelgebieden G en H in Maaspoort (54/1985).
20. Het beschikbaar stellen van een krediet voor de aanleg van een hoofdriool in de zuidelijke parallelweg van de Graafseweg tussen de Dr. Schaepmanstraat en de Pater van den Elsenstraat (55/1985).
21. Vaststelling van de bedragen per leerling voor 1985 voor de scholen voor buitengewoon onderwijs (38/1985).
22. Het verlenen van medewerking ex artikel 50 van de Kleuteronderwijswet, ex artikel 72 der Lager-onderwijswet 1920 en artikel 183 van het Besluit buitengewoon onderwijs 1967, juncto artikel 72 der Lager-onderwijswet 1920 (61/1985).
23. a. Beëindiging van de gemeenschappelijke regeling vleeskeuringskring 's-Hertogenbosch 1965;
b. Intrekking van de Vleeskeuringsverordening voor de gemeente 's-Hertogenbosch;
c. Intrekking van de aanwijzing als tak van dienst van de Vleeskeuringsdienst (34/1985).
24. Wijziging van de Verordening regelende de markten en kermessen in de gemeente 's-Hertogenbosch (39/1985).
25. Vaststelling van enige besluiten tot wijziging van de gemeentebegroting voor de dienstjaren 1984 en 1985 (60/1985).
26. Verkoop van het pand Slijperstraatje 4 met uitgifte in erfpacht van de ondergrond aan de heer W.A.M. de Jonge (44/1985).
27. Verkoop met uitgifte in erfpacht van de ondergrond van de panden Clarastraat 3, 7 en 9, resp. aan de heer T. van Pelt, mevrouw D. Linssen te 's-Hertogenbosch en mevrouw A. van Beek te Rosmalen (45/1985).
28. Verkoop gedeelte Oude Engelseweg aan Heineken Nederland B.V. (46/1985).
29. Aankoop terrein voormalige vestiging Limbra B.V. in Orthenpoort (50/1985).
30. Restauratie van de pandjes Sint Jorisstraat 1a, 3 en 5 (brandspuithuisje) (48/1985).
31. Restauratie van het pand Hinthamerstraat 141 (voormalig NKV-gebouw) (49/1985).
32. Het nemen van een voorbereidingsbesluit voor het perceel Mgr. van Roosmalenplein 19 (47/1985).
33. Het hernieuwd nemen van voorbereidingsbesluiten voor de gebieden Vugtherpoort en Orthenpoort (51/1985).
34. Het beschikbaar stellen van een krediet voor sfeerverbeterende maatregelen in Brabantbad en Schutskampbad (59/1985).
35. Het vaststellen van het beleidskader inzake de (perifere) detailhandel, gebaseerd op het onderzoek "Perifere detailhandel in 's-Hertogenbosch" (29/1985).
36. Vaststelling van een raamverordening op de inspraak (35/1985).
37. Het verlenen van eervol ontslag aan de heer drs. J.J.M. Tuerlings als directeur van de Vleeskeuringsdienst (63/1985).
38. 1. Het vaststellen van het overgangshuisvestingsoverzicht van de openbare en bijzondere basisscholen per 1 augustus 1985;

Aan de hand van de

2. Het besluiten tot c.q. het verlenen van medewerking voor het treffen van voorzieningen ten behoeve van openbare en bijzondere basisscholen (64/1985).
39. Benoeming lid gewestelijke raad en voordracht benoeming lid dagelijks bestuur van het stadsgewest 's-Hertogenbosch (65/1985).
40. Onderzoek van de geloofsbrieven van het nieuw benoemde lid van de gemeenteraad, de heer L. van Tilborgh.
41. Benoeming van een wethouder (62/1985).
42. Afscheid van de heer wethouder A.H.A. Lensen.

De burgemeester van 's-Hertogenbosch,

Mr. B.L.A. van Zwieten.

- NB.:
1. Conform de gemaakte afspraak in de commissie voor Algemene Zaken en Openbare Orde is het de bedoeling om + 21.00 uur de behandeling van de raadsvoorstellen te beëindigen om over te gaan tot de behandeling van agendapunt 41 (benoeming van een nieuwe wethouder), waarna het officiële afscheid van Wethouder Lensen zal plaatsvinden.
 2. - De behandeling van agendapunt 39 (benoeming lid gewestelijke raad c.a.) zal plaatsvinden direkt vóór de pauze;
- Het onderzoek van de geloofsbrieven van het nieuw-benoemde lid van de gemeenteraad, de heer L. van Tilborgh, zal plaatsvinden in de pauze. (agendapunt 40).
 3. De op deze vergadering betrekking hebbende stukken liggen ter inzage:
voor de raadsleden : vanaf vrijdag 22 februari a.s. in de fractiekamer van het Stadhuis, op alle werkdagen van 13.00 - 19.00 uur;
voor het publiek
(alleen de raadsvoorstellen) : vanaf vrijdag 22 februari a.s. in het informatiecentrum Ridderstraat 5-7, op alle werkdagen van 10.00 - 17.00 uur.

Lijst van ingekomen stukken en mededelingen voor de raadsvergadering van 28 februari 1985.

I. Stukken, welke door burgemeester en wethouders worden afgedaan

1. Brief van de Stichting Milieuwoningen te Leiden, d.d. 24 januari 1985, waarin verzocht wordt om in aanmerking te komen voor uitgifte van bouwgrond voor de bouw van energiebesparende woningen.
2. Brief van de gezamenlijke 15 Brabantse WAO-groepen, d.d. 25 januari 1985, waarin verzocht wordt volledige medewerking verlenen bij het zoeken naar nieuwe en goede huisvesting voor de Stichting Werkgroep WAO/WSW te 's-Hertogenbosch.
3. Brief van een aantal jongeren uit de Graafsewijk-Noord, d.d. 29 januari 1985, waarin verzocht wordt om een lokatie ten behoeve van de huisvesting van een jeugdsoos.

II. Stukken, welke zullen worden betrokken bij de behandeling van agendapunten

1. Brief van het Provinciaal Welzijnsberaad voor Ouderen te Tilburg d.d. 21 januari 1985, waarbij wordt toegezonden een overzicht van ontvangen reacties van diverse Brabantse gemeenten met betrekking tot mogelijke consequenties van het afschaffen per 1 januari 1984 van de extra-rijksbijdrage van f 2.000,-- per te bouwen bejaardenwoning.

Burgemeester en wethouders stellen voor deze brief te betrekken bij de behandeling van het voorstel tot vaststelling van de Verordening geldelijke steun bij de bouw van bejaardenwoningen (agendapunt nr. 8).

2. Brief van het Koninklijk Nederlands Ondernemersverbond, afdeling 's-Hertogenbosch, d.d. 31 januari 1985, betreffende reactie op inhoud van nota "Perifere detailhandel in 's-Hertogenbosch".

Burgemeester en wethouders stellen voor deze brief te betrekken bij de behandeling van het voorstel tot vaststelling van het beleidskader inzake de perifere detailhandel (agendapunt nr. 36).

III. Stukken, welke zijn afgedaan overeenkomstig de ter inzage gelegde brieven.

1. Brief van de Bossche mannengroep 800 tegen sexisme en seksueel geweld, d.d. 22 januari 1985, waarin verzocht wordt om een verbod van de theaterproductie "Hoe versier ik een stuk" van John Lantings Theater van de Lach op 30 januari 1985 in de stadsschouwburg Casino.

IV. Stukken, welke voor kennisgeving worden aangenomen

1. Besluiten van Gedeputeerde Staten inzake goedkeuring van diverse raadsbesluiten tot wijziging van de gemeentebegrotingen 1982, 1983 1984 en 1985.
2. Brief van het Woonwagenschap 's-Hertogenbosch, d.d. 8 januari 1985, waarbij worden toegezonden een tweetal begrotingswijzigingen, betrekking hebben op de dienstjaren 1984 en 1985.

VERGADERING
GEMEENTERAAD
d.d. 28 februari 1985
Com. Joh. van der Meulen

m. d. v. dat stuk om der III - 1
als mag het inzien bespreken
in de raadszitting
Cu / t u u r

3. Brief van het Woonwagenschap 's-Hertogenbosch, d.d. 11 januari 1985, betreffende vaststelling jaarrekening 1983.
4. Brief van het Woonwagenschap 's-Hertogenbosch, d.d. 15 januari 1985 betreffende publikatie in Nederlandse Staatscourant van besluit van het algemeen bestuur inzake vaststelling capaciteit van woonwagencentrum aan de Leunweg te Engelen.
5. Brief van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, d.d. 23 januari 1985, betreffende bericht van ontvangst van toegezonden verordening tot wijziging van de Verordening op de Verblijfsgebouwen en Kamerverhuur, vastgesteld bij raadsbesluit d.d. 19 december 1984.
6. Koninklijke goedkeuring van een negental belastingverordeningen.
7. Persbericht van het Bossche Woonlastenkomitee, d.d. 5 februari 1985, betreffende actie "alweer een tientje te veel", gehouden naar aanleiding van gasprijsverhoging per 1 januari 1985.
8. Accountantsrapporten van Van Dien en Co. betreffende kasopname en controle op het geldelijk beheer en de boekhouding bij:
 - het gemeentelijk Slachthuisbedrijf, derde kwartaal 1984;
 - de gemeentelijke Kredietbank, 3e kwartaal 1984;
 - het Casino, tweede kwartaal 1984;
 - de gemeentecomptabele, derde kwartaal 1984..

Aanvullende lijst van ingekomen stukken en mededelingen voor de raadsvergadering van 28 februari 1985.

I. Stukken, welke door burgemeester en wethouders worden afgedaan.

4. Brief van het WAO-Beraad te Eindhoven, d.d. 5 februari 1985, waarin verzocht wordt volledige medewerking te verlenen bij het zoeken naar nieuwe en goede huisvesting voor de Stichting Werkgroep WAO/WSW te 's-Hertogenbosch.
5. Brieven van HAJO te Wageningen, het Landelijk Overleg Alternatieve Hulpverlening te Utrecht, alsmede afschrift brief aan burgemeester en wethouders van de raads-groepering Knillis, respectievelijk d.d. 8, 13 en 19 februari 1985, waarin een beroep wordt gedaan vooralsnog af te zien van de voorgenomen gedwongen ontruiming van de Carolusflat door het JAC en met deze vereniging verder overleg te voeren over goede en betaalbare huisvesting.
6. Gezamenlijke oproep van een 48-tal Bosschenaren, d.d. 7 februari 1985, waarin geëist wordt de onmiddellijke vrijlating van en politieke druk vanuit het gemeentebestuur op verlening van een verblijfsvergunning aan Burhan Kun.
7. Brief van de firma Jules Marijnen te 's-Hertogenbosch, d.d. 8 februari 1985, waarin verzocht wordt alsnog herziening van **het besluit tot afsluiting** van de Boombrug.
8. Brief van het Woonlastenkomitee Den Bosch, d.d. 21 februari 1985, waarbij wordt toegezonden een brief gericht aan de directeur van het Energie- en Waterbedrijf betreffende aktie "alweer een tientje te veel".

II. Stukken, welke zullen worden betrokken bij de behandeling van agendapunten.

3. Brief van het Koninklijk Nederlands Ondernemersverbond, afdeling Vught, d.d. 15 februari 1985, betreffende reactie op inhoud van nota "Perifere detailhandel in 's-Hertogenbosch".

Burgemeester en wethouders stellen voor deze brief te betrekken bij de behandeling van het voorstel tot vaststelling van het beleidskader inzake de perifere detailhandel (agendapunt nr. 35).

VERGADERING
GEMEENTERAAD

d.d. 28.2.1985

Conferentie vastgesteld.

4. Brief van het komitee nieuwbouw Sintstraten fase I, d.d. 15 februari 1985, waarin bezwaren worden geuit tegen de voorgenomen plannen met betrekking tot de voormalige Willem-II fabriek.

Burgemeester en wethouders stellen voor deze brief te betrekken bij de behandeling van het voorstel tot inbouw poppodium in voormalige Willem-fabriek, welk aan de orde wordt gesteld in raadsvergadering van 28/29 maart a.s.

IV. Stukken, welke voor kennisgeving worden aangenomen.

9. Afschrift brief, gericht aan burgemeester en wethouders, van de oudervereniging van de Rector van Gerwenschool, waarin protest wordt aangetekend tegen de voorgenomen sluiting van het gymnastieklokaal aan de Commissaris Bosch van Drakensteinlaan met ingang van het schooljaar 1985/1986.
10. Besluit van Gedeputeerde Staten d.d. 9 januari 1985 betreffende goedkeuring van raadsbesluit d.d. 15 november 1984, waarbij is bepaald dat vermeerdering van het aantal openbare basisscholen in de planperiode 1985-1987 niet nodig is om te voorzien in voldoende gelegenheid voor het volgen van basisonderwijs.
11. Afschrift Koninklijk besluit d.d. 8 januari 1985 betreffende ongegrondverklaring van het door het bestuur van de St. Jan-Stichting ingesteld beroep **tegen** de vaststelling van het bedrag per leerling voor het gewoon lager onderwijs voor 1981.
12. Afschrift Koninklijk besluit d.d. 8 januari 1985 betreffende ongegrondverklaring van het door het bestuur van de St. Jan-Stichting ingesteld beroep tegen de weigering van medewerking voor de ombouw van de radiatoren in de werklokalen van de kleuterschool Tacitusstraat 5.

V. Stukken, welke zullen worden besproken in de functionele commissies van advies en bijstand.

1. Brief van de Stichting Reinwater te Amsterdam, d.d. 12 februari 1985, waarbij wordt toegezonden een onderzoeksrapport met betrekking tot de kwaliteit van het Maaswater.

Commissie voor Milieubeheer.

VI. Stukken, welke door burgemeester en wethouders worden afgedaan, nadat het advies van de functionele commissies van advies en bijstand is ingewonnen.

1. Brief van het komitee "Stop verkeersplan Lambooybrug", d.d. 11 februari 1985, waarin protest wordt aangetekend tegen het gepresenteerde verkeersplan Lambooybrug.

Commissie voor Openbare Werken, Verkeer en Vervoer.

2. Brief van winkeliersvereniging "Helftheuvel", d.d. 12 februari 1985, waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het door de Kamer van Koophandel en Fabrieken uitgebrachte **advies met betrekking tot** een extra koopavond op vrijdag 11 mei 1985 voor de centrumwinkeliers, e.e.a. naar aanleiding van het Pausbezoek op zaterdag 12 mei daaropvolgend.

Commissie voor Economische Ontwikkeling en Marktzaken.

VERGADERING
GEMEENTERAAD

d.d. 28 maart 1985

Commissie vastgesteld.

OPENBARE VERGADERING VAN DE
GEMEENTERAAD VAN 'S-HERTOGENBOSCH
OP DONDERDAG 28 FEBRUARI 1985
TE 17.00 UUR

PUNTEN VAN BEHANDELING:

1. Goedkeuring van de notulen van de openbare vergadering van de gemeenteraad van 24 januari 1985 (nr.1).
2. Ingekomen stukken en mededelingen.
3. Vaststelling van de gemeentelijke subsidie-verordening stadsvernieuwing 1985 (23/1985).
4. Financiële decentralisatie van de stadsvernieuwing (40/1985).
5. Het voteren van een krediet ten behoeve van de verbouw van het voormalig Redemptoristenklooster aan de Sint Josephstraat 13 (43/1985).
6. Het uitvoeren van energiebesparende maatregelen aan 78 gemeentewoningen gelegen aan de Oreliostraat en omgeving (28/1985).
7. Het uitvoeren van groot-onderhoudswerken aan 203 gemeentewoningen, gelegen in "De Kruiskamp" (42/1985).
8. Vaststelling van de Verordening geldelijke steun bij de bouw van bejaardenwoningen (32/1985).
9. Vaststelling van de Verordening geldelijke steun voor verhuis- en herinrichtingskosten 1985 (41/1985).
10. Gemeentelijk beleid op het terrein van de podiumkosten (56/1985).
11. Het beschikbaar stellen van een krediet ten behoeve van de opzet van een fonothek bij de Openbare Bibliotheek 's-Hertogenbosch (57/1985).
12. Het verlenen van een krediet voor overname, renovatie, verbouwing en herinrichting van de voormalige Willem-II fabriek (58/1985).
13. Het beschikbaar stellen van een krediet ten behoeve van het treffen van energiebesparende maatregelen aan het pand Ophoviuslaan 158 (33/1985).
14. Vaststelling Nota Monumentenbeleid 's-Hertogenbosch met Monumentenverordening en instelling van Monumentencommissie (37/1985).
15. De realisering van 90 parkeerplaatsen in twee lagen achter de Carolusflat (52/1985).
16. Uitstel van de beslissing op het verzoek van de Bewonersvereniging Veemarktkwartier tot onttrekking aan het openbaar verkeer van de Parallelweg (53/1985).
17. Het beschikbaar stellen van een krediet voor het verbeteren van de woonomgeving in de Celsiusstraat, eerste fase (30/1985).
18. Het beschikbaar stellen van een krediet voor het verbeteren van de woonomgeving in de Moliusstraat (31/1985).

19. Het beschikbaar stellen van een krediet voor de aanleg van een waterloop tussen de deelgebieden G en H in Maaspoort (54/1985).
20. Het beschikbaar stellen van een krediet voor de aanleg van een hoofdriool in de zuidelijke parallelweg van de Graafseweg tussen de Dr. Schaeppmanstraat en de Pater van den Elsenstraat (55/1985).
21. Vaststelling van de bedragen per leerling voor 1985 voor de scholen voor buitengewoon onderwijs (38/1985).
22. Het verlenen van medewerking ex artikel 50 van de Kleuteronderwijswet, ex artikel 72 der Lager-onderwijswet 1920 en artikel 183 van het Besluit buitengewoon onderwijs 1967, juncto artikel 72 der Lager-onderwijswet 1920 (61/1985).
23. a. Beëindiging van de gemeenschappelijke regeling vleeskeuringskring 's-Hertogenbosch 1965;
b. Intrekking van de Vleeskeuringsverordening voor de gemeente 's-Hertogenbosch;
c. Intrekking van de aanwijzing als tak van dienst van de Vleeskeuringsdienst (34/1985).
24. Wijziging van de Verordening regelende de markten en kermissen in de gemeente 's-Hertogenbosch (39/1985).
25. Vaststelling van enige besluiten tot wijziging van de gemeentebegroting voor de dienstjaren 1984 en 1985 (60/1985).
26. Verkoop van het pand Slijperstraatje 4 met uitgifte in erfpacht van de ondergrond aan de heer W.A.M. de Jonge (44/1985).
27. Verkoop met uitgifte in erfpacht van de ondergrond van de panden Clarastraat 3, 7 en 9, resp. aan de heer T. van Pelt, mevrouw D. Linssen te 's-Hertogenbosch en mevrouw A. van Beek te Rosmalen (45/1985).
28. Verkoop gedeelte Oude Engelseweg aan Heineken Nederland B.V. (46/1985).
29. Aankoop terrein voormalige vestiging Limbra B.V. in Orthenpoort (50/1985).
30. Restauratie van de pandjes Sint Jorisstraat 1a, 3 en 5 (brandspuithuisje) (48/1985).
31. Restauratie van het pand Hinthamerstraat 141 (voormalig NKV-gebouw) (49/1985).
32. Het nemen van een voorbereidingsbesluit voor het perceel Mgr. van Roosmalenplein 19 (47/1985).
33. Het hernieuwd nemen van voorbereidingsbesluiten voor de gebieden Vughterpoort en Orthenpoort (51/1985).
34. Het beschikbaar stellen van een krediet voor sfeerverbeterende maatregelen in Brabantbad en Schutskampbad (59/1985).
35. Het vaststellen van het beleidskader inzake de (perifere) detailhandel, gebaseerd op het onderzoek "Perifere detailhandel in 's-Hertogenbosch" (29/1985).
36. Vaststelling van een raamverordening op de inspraak (35/1985).
37. Het verlenen van eervol ontslag aan de heer drs. J.J.M. Tuerlings als directeur van de Vleeskeuringsdienst (63/1985).
38. 1. Het vaststellen van het overgangshuisvestigingsoverzicht van de openbare en bijzondere basisscholen per 1 augustus 1985;
2. Het besluiten tot c.q. het verlenen van medewerking voor het treffen van voorzieningen ten behoeve van openbare en bijzondere basisscholen (64/1985).
39. Benoeming lid gewestelijke raad en voordracht benoeming lid dagelijks bestuur van het stadsgewest 's-Hertogenbosch (65/1985).

40. Onderzoek van de geloofsbrieven van het nieuw benoemde lid van de gemeenteraad, de heer L. van Tilborgh.
41. Benoeming van een wethouder (62/1985).
42. Afscheid van de heer wethouder A.H.A. Lensen.

T e g e n w o o r d i g :

V o o r z i t t e r : Mr. B.L.A. van Zwieten, burgemeester.

W e t h o u d e r s : A.H.A. Lensen, F.H.J.M. van den Eerenbeemt, ing. J.G. van den Berg en dr. J.C. Dona.

L e d e n : R.M.R.A. de la Cousine, P.M. van de Vorst, Mr. P.J.A.M. Baudoin, E.A. de Rooij, F.A.M. Christophe, mevrouw M.C. Ploegmakers-Aarts, A.J.E. Jacobus meergenaamd Van der Zande, P.M. van der Krabben, jhr. ir. L.L.M. van Nispen tot Sevenaer, W.M. van Heumen, mevrouw M.C.J. Thuijs, drs. J.A.W.M. Bierens, mevrouw M.W.J.W. de Good, W.H.J. Zetz, ing. L.H.P. Wijers, H. Jagersma, J.P.C.M. van Zijl, Th.A. Strijers, Mevrouw J.F.M. van der Beek, mevrouw mr. G.M.D. Peters-van Gorp, H.H. Wijnhoven, P.E. Kagie, mr. P.D.A. Claessen, J.J.N.C. de Ligt, mr. H.Th.M. Lauxstermann, ir. J.L. van Oost, L.W.L. Pauli, ing. A.J. Paanakker, J.H.M. van de Vall, drs. C.A.M. Tetteroo en mevrouw drs. A. de Widt-Nieuwenhuizen.

S e c r e t a r i s : Mr. L.H. Kokhuis, gemeentesecretaris.

A f w e z i g : Mr. G.D.H. Verkuijlen en L.A.M. Neefs.

De VOORZITTER opent de vergadering en verzoekt een ogenblik stilte in acht te nemen. Hij spreekt hierna als volgt:

Ik heb bericht van verhindering ontvangen van de heer Verkuijlen en de heer Neefs. Mevrouw Van der Beek, de heer Van Oost en de heer Zetz hebben laten weten dat zij iets laten zullen komen.

1. Goedkeuring van de notulen van de openbare vergadering van de gemeenteraad van 24 januari 1985 (nr.1).

De heer VAN DE VALL: Mijnheer de voorzitter. De vorige keer hebben we gesproken over het bestemmingsplan Zuid-Willemsvaart-Aa. We hebben een nader voorstel van het college gehad om de bestemming van het stukje straat tussen Oostwal en Hinthamereinde te wijzigen van Vw-1 in Vw-2.

In de notulen staat dat het Vb-1 is geworden. Dat is het verblijfsklimaat en dat is niet de bedoeling. Dit staat op de pagina's 14, 15, 20 en 22.

Vb is namelijk een heel andere bestemming dan Vw.

De VOORZITTER: We zullen dat nakijken. Als u dat zegt dan zal het wel zo zijn en dan zullen we het veranderen.

De heer VAN DE VALL: Op pagina 31, de laatste alinea, de zin die begint met "Na ampele overwegingen. . . .": " . . . daarbij betreffende de wellicht ijdele hoop": ik heb gezegd "wellicht" en dat werpt een iets ander licht op de zaak, dan hier staat weergegeven.

De VOORZITTER: We zullen dat voorlopig aanvaarden en de band voor alle zekerheid naluisteren, maar niemand zal daar wakker van liggen. Dit laatste is niet onaardig bedoeld.

Zonder hoofdelijke stemming worden de notulen met inachtneming van de aangebrachte wijzigingen vastgesteld.

2. Ingekomen stukken en mededelingen.

I. Stukken, welke door burgemeester en wethouders worden afgedaan.

1. Brief van de Stichting Milieuwoningen te Leiden, d.d. 24 januari 1985, waarin verzocht wordt om in aanmerking te komen voor uitgifte van bouwgrond voor de bouw van energiebesparende woningen.
2. Brief van de gezamenlijke 15 Brabantse WAO-groepen, d.d. 25 januari 1985, waarin verzocht wordt volledige medewerking te verlenen bij het zoeken naar nieuwe en goede huisvesting voor de Stichting Werkgroep WAO/WSW te 's-Hertogenbosch.
3. Brief van een aantal jongeren uit de Graafsewijk-Noord, d.d. 29 januari 1985, waarin verzocht wordt om een lokatie ten behoeve van de huisvesting van een jeugdsoos.
4. Brief van het WAO-beraad te Eindhoven, d.d. 5 februari 1985, waarin verzocht wordt volledige medewerking te verlenen bij het zoeken naar nieuwe en goede huisvesting voor de Stichting Werkgroep WAO/WSW te 's-Hertogenbosch.
5. Brieven van HAJO te Wageningen, het Landelijk Overleg Alternatieve Hulpverlening te Utrecht, alsmede afschrift brief aan burgemeester en wethouders van de raads-groepering Knillis, respectievelijk d.d. 8, 13 en 19 februari 1985, waarin een beroep wordt gedaan vooralsnog af te zien van de voorgenomen gedwongen ontruiming van de Carolusflat door het JAC en met deze vereniging verder overleg te voeren over goede en betaalbare huisvesting.
6. Gezamenlijke oproep van een 48-tal Bosschenaren, d.d. 7 februari 1985, waarin geëist wordt de onmiddellijke vrijlating van en politieke druk vanuit het gemeentebestuur op verlening van een verblijfsvergunning aan Burhan Kun.
7. Brief van de firma Jules Marijnen te 's-Hertogenbosch, d.d. 8 februari 1985, waarin verzocht wordt alsnog herziening van het besluit tot afsluiting van de Boombrug.
8. Brief van het Woonlastenkomitee Den Bosch, d.d. 21 februari 1985, waarbij wordt toegezonden een brief gericht aan de directeur van het Energie- en Waterbedrijf betreffende actie "alweer een tientje te veel".

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders ten aanzien van deze stukken besloten.

II. Stukken, welke zullen worden betrokken bij de behandeling van agendapunten.

1. Brief van het Provinciaal Welzijnsraad voor Ouderen te Tilburg, d.d. 21 januari 1985, waarbij wordt toegezonden een overzicht van ontvangen reacties van diverse Brabantse gemeenten met betrekking tot mogelijke consequenties van het afschaffen per 1 januari 1984 van de extra-rijksbijdrage van f 2.000,-- per te bouwen bejaardenwoning.

Burgemeester en wethouders stellen voor deze brief te betrekken bij de behandeling van het voorstel tot vaststelling van de Verordening geldelijke steun bij de bouw van bejaardenwoningen (agendapunt nr. 8).

2. Brief van het Koninklijk Nederlands Ondernemersverbond, afdeling 's-Hertogenbosch, d.d. 31 januari 1985, betreffende reactie op inhoud van nota "Perifere detailhandel in 's-Hertogenbosch".

Burgemeester en wethouders stellen voor deze brief te betrekken bij de behandeling van het voorstel tot vaststelling van het beleidskader inzake de perifere detailhandel (agendapunt nr. 35).

3. Brief van het Koninklijk Nederlands Ondernemersverbond, afdeling Vught, d.d. 15 februari 1985, betreffende reactie op inhoud van nota "Perifere detailhandel in 's-Hertogenbosch".

Burgemeester en wethouders stellen voor deze brief te betrekken bij de behandeling van het voorstel tot vaststelling van het beleidskader inzake de perifere detailhandel (agendapunt nr. 35).

4. Brief van het komitee nieuwbouw Sintstraten fase I, d.d. 15 februari 1985, waarin bezwaren worden geuit tegen de voorgenomen plannen met betrekking tot de voormalige Willem-II fabriek.

Burgemeester en wethouders stellen voor deze brief te betrekken bij de behandeling van het voorstel tot inbouw poppodium in voormalige Willem-II fabriek, welk aan de orde wordt gesteld in raadsvergadering van 28/29 maart 1985.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders ten aanzien van deze stukken besloten.

III. Stukken, welke zijn afgedaan overeenkomstig de ter inzage gelegde brieven.

1. Brief van de Bossche mannengroep 800 tegen sexisme en seksueel geweld, d.d. 22 januari 1985, waarin verzocht wordt om een verbod van de theaterproductie "Hoe versier ik een stuk" van John Lantings Theater van de Lach op 30 januari 1985 in de stadsschouwburg Casino.

De heer DE ROOIJ: Mijnheer de voorzitter. Ik wil voorstellen om de brief van de Bossche mannengroep 800 te bespreken in de commissie Cultuur.

De VOORZITTER: Het is de vraag of dat cultuur is.

De heer DE ROOIJ: Jawel, als je de rest van de brief erbij leest dan is het wel cultuur.

De heer WIJNHOFEN: De brief is misschien geen cultuur, maar het onderwerp wel.

De heer wethouder DONA: Mijnheer de voorzitter. Ik heb daar op zich geen bezwaar tegen, ik vraag me alleen af wat de heer De Rooij daarmee wil. Het antwoord van het college staat in de brief dus als ik dat in de commissie nog een keer moet voorlezen wil ik dat wel doen.

De heer DE ROOIJ: Ik heb natuurlijk uw antwoord gelezen, maar het is een zaak waarover nogal wat discussie wordt gevoerd en ik vind het belangrijk om daar in de commissie Cultuur over te praten omdat we in de toekomst waarschijnlijk vaker met dit soort zaken geconfronteerd zullen worden.

Dan gaat het niet eens om dit theaterstuk als zodanig, want de meningen over wat de inhoud daarvan precies is, zijn verdeeld, maar over het principe op zich. Deze brief vind ik een mooie aanleiding om die discussie aan te gaan.

De heer STRIJERS: Mijnheer de voorzitter. De heer De Rooij zegt dat we in de toekomst wel meer geconfronteerd zullen worden met dit soort zaken. We hebben daar in het verleden al eens over gesproken en de raad heeft toen een duidelijk standpunt ingenomen. Ik heb er geen behoefte aan om deze brief nog te bespreken.

De VOORZITTER: De heer Dona heeft gezegd eventueel bereid te zijn de brief in de commissie te behandelen, maar hij kan daar niets nieuws zeggen.

De heer DE ROOIJ: Als de heer Dona daartoe bereid is dan kunnen we het toch gewoon doen.

De heer LAUXSTERMANN: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben er ook niet veel behoefte aan, maar als een raadslid graag iets wil bespreken en wij zouden in onze wijsheid negatief beslissen dan kan dat raadslid schriftelijk vragen stellen of interpellieren, etcetera, dus bespreek het dan maar in de commissie.

De VOORZITTER: Dat lijkt me een juiste opmerking.

Zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders ten aanzien van dit stuk besloten, met dien verstande dat onderhavige brief aan de orde gesteld zal worden in de commissie voor culturele aangelegenheden.

IV. Stukken, welke voor kennisgeving worden aangenomen.

1. Besluiten van Gedeputeerde Staten inzake goedkeuring van diverse raadsbesluiten tot wijziging van de gemeentebegroting 1982, 1983 1984 en 1985.
2. Brief van het Woonwagenschap 's-Hertogenbosch, d.d. 8 januari 1985, waarbij worden toegezonden een tweetal begrotingswijzigingen, die betrekking hebben op de dienstjaren 1984 en 1985.
3. Brief van het Woonwagenschap 's-Hertogenbosch, d.d. 15 januari 1985, betreffende publikatie in Nederlandse Staatscourant van besluit van het algemeen bestuur inzake vaststelling capaciteit van woonwagencentrum aan de Leunweg te Engelen.
5. Brief van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, d.d. 23 januari 1985, betreffende bericht van de ontvangst van toegezonden verordening tot wijziging van de Verordening op de Verblijfsgebouwen en Kamerverhuur, vastgesteld bij raadsbesluit d.d. 19 december 1984.
6. Koninklijke goedkeuring van een negental belastingverordeningen.
7. Persbericht van het Bossche Woonlastenkomitee, d.d. 5 februari 1985, betreffende aktie "alweer een tientje te veel", gehouden naar aanleiding van gasprijsverhoging per 1 januari 1985.
8. Accountantsrapporten van Van Dien en Co. betreffende kasopname en controle op het geldelijk beheer en de boekhouding bij:
 - het gemeentelijk Slachthuisbedrijf, derde kwartaal 1984;
 - de gemeentelijke Kredietbank, 3e kwartaal 1984;
 - het Casino, tweede kwartaal 1984;
 - de gemeentecomptabele, derde kwartaal 1984.
9. Afschrift brief, gericht aan burgemeester en wethouders, van de oudervereniging van de Rector van Gerwenschool, waarin protest wordt aangetekend tegen de voorgenomen sluiting van het het gymnastieklokaal aan de Commissaris Bosch van Drakensteinlaan met ingang van het schooljaar 1985/1986.

10. Besluit van Gedeputeerde Staten d.d. 9 januari 1985 betreffende goedkeuring van raadsbesluit d.d. 15 november 1984, waarbij is bepaald dat vermeerdering van het aantal openbare basisscholen in de planperiode 1985-1987 niet nodig is om te voorzien in voldoende gelegenheid voor het volgen van basisonderwijs.
11. Afschrift Koninklijk besluit d.d. 8 januari 1985 betreffende ongegrondverklaring kan het door het bestuur van de St. Jan-Stichting ingesteld beroep tegen de vaststelling van het bedrag per leerling voor het gewoon lager onderwijs voor 1981.
12. Afschrift Koninklijk besluit d.d. 8 januari 1985 betreffende ongegrondverklaring van het door het bestuur van de St. Jan-Stichting ingesteld beroep tegen de weigering van medewerking voor de ombouw van de radiatoren in de werklokalen van de kleuterschool Tacitusstraat 5.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders ten aanzien van deze stukken besloten.

V. Stukken, welke zullen worden besproken in de functionele commissies van advies en bijstand.

1. Brief van de Stichting Reinwater te Amsterdam, d.d. 12 februari 1985, waarbij wordt toegezonden een onderzoeksrapport met betrekking tot de kwaliteit van het Maaswater.

Commissie voor Milieubeheer.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders ten aanzien van deze stukken besloten.

VI. Stukken, welke door burgemeester en wethouders worden afgedaan, nadat het advies van de functionele commissies van advies en bijstand is ingewonnen.

1. Brief van het komitee "Stop verkeersplan Lambooybrug". d.d. 11 februari 1985, waarin protest wordt aangetekend tegen het gepresenteerde verkeersplan Lambooybrug.

Commissie voor Openbare Werken, Verkeer en Vervoer.

2. Brief van winkeliersvereniging "Helftheuvel", d.d. 12 februari 1985, waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het door de Kamer van Koophandel en Fabrieken uitgebrachte advies met betrekking tot een extra koopavond op vrijdag 11 mei 1985 voor de centrumwinkeliers, e.e.a. naar aanleiding van het Pausbezoek op zaterdag 12 mei daaropvolgend.

Commissie voor Economische Ontwikkeling en Marktzaken.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders ten aanzien van deze stukken besloten.

6. Het uitvoeren van energiebesparende maatregelen aan 78 gemeentewoningen gelegen aan de Oreliostraat en omgeving (28/1985).
7. Het uitvoeren van groot- onderhoudswerken aan 203 gemeentewoningen, gelegen in "De Kruiskamp" (42/1985).

11. Het beschikbaar stellen van een krediet ten behoeve van de opzet van een fonotheek bij de Openbare Bibliotheek 's-Hertogenbosch (57/1985).
13. Het beschikbaar stellen van een krediet ten behoeve van het treffen van energiebesparende maatregelen aan het pand Ophoviuslaan 158 (33/1985).
16. Uitstel van de beslissing op het verzoek van de Bewonersvereniging Veemarktkwartier tot onttrekking aan het openbaar verkeer van de Parallelweg (53/1985).
17. Het beschikbaar stellen van een krediet voor het verbeteren van de woonomgeving in de Celsiusstraat, eerste fase (30/1985).
18. Het beschikbaar stellen van een krediet voor het verbeteren van de woonomgeving in de Moliusstraat (31/1985).
19. Het beschikbaar stellen van een krediet voor de aanleg van een waterloop tussen de deelgebieden G en H in Maaspoort (54/1985).
20. Het beschikbaar stellen van een krediet voor de aanleg van een hoofdriool in de zuidelijke parallelweg van de Graafseweg tussen de Dr. Schaepmanstraat en de Pater van den Elsenstraat (55/1985).
21. Vaststelling van de bedragen per leerling voor 1985 voor de scholen voor buitengewoon onderwijs (38/1985).
22. Het verlenen van medewerking ex artikel 50 van de Kleuteronderwijswet, ex artikel 72 der Lager-onderwijswet 1920 en artikel 183 van het Besluit buitengewoon onderwijs 1967, juncto artikel 72 der Lager-onderwijswet 1920 (61/1985).
23. a. Beëindiging van de gemeenschappelijke regeling vleeskeuringskring 's-Hertogenbosch 1965;
b. Intrekking van de Vleeskeuringsverordening voor de gemeente 's-Hertogenbosch;
c. Intrekking van de aanwijzing als tak van dienst van de Vleeskeuringsdienst (34/1985).
24. Wijziging van de Verordening regelende de markten en kermissen in de gemeente 's-Hertogenbosch (39/1985).
25. Vaststelling van enige besluiten tot wijziging van de gemeentebegroting voor de dienstjaren 1984 en 1985 (60/1985).

De VOORZITTER: Ik wijs erop dat punt H van dit voorstel is teruggenomen, omdat gebleken is dat een aantal gegevens nog niet aanwezig zijn. Het lijkt ons correct een volledig voorstel voor te leggen.
26. Verkoop van het pand Slijperstraatje 4 met uitgifte in erfpacht van de ondergrond aan de heer W.A.M. de Jonge (44/1985).
27. Verkoop met uitgifte in erfpacht van de ondergrond van de panden Clarastraat 3, 7 en 9, resp. aan de heer T. van Pelt, mevrouw D. Linssen te 's-Hertogenbosch en mevrouw A. van Beek te Rosmalen (45/1985).
28. Verkoop gedeelte Oude Engelenseweg aan Heineken Nederland B.V. (46/1985).
29. Aankoop terrein voormalige vestiging Limbra B.V. in Orthenpoort (50/1985).

30. Restauratie van de pandjes Sint Jorisstraat 1a, 3 en 5 (brandspuithuisje) (48/1985).
31. Restauratie van het pand Hinthamerstraat 141 (voormalig NKV-gebouw) 49/1985).
32. Het nemen van een voorbereidingsbesluit voor het perceel Mgr. van Roosmalenplein 19 (47/1985).
33. Het hernieuwd nemen van voorbereidingsbesluiten voor de gebieden Vughterpoort en Orthenpoort (51/1985).
34. Het beschikbaar stellen van een krediet voor sfeerverbeterende maatregelen in Brabantbad en Schutskampbad (59/1985).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt achtereenvolgens overeenkomstig deze voorstellen van burgemeester en wethouders besloten.

35. Het vaststellen van het beleidskader inzake de (perifere) detailhandel, gebaseerd op het onderzoek "Perifere detailhandel in 's-Hertogenbosch" (29/1985).

De VOORZITTER: De heer Verkuijlen heeft mij gezegd bij de behandeling van dit punt aanwezig te willen zijn, dus we moeten maar kijken hoever we straks komen of dat we het zullen moeten uitstellen.

De heer KAGIE: Als de ruimte er is om dit agendapunt uit te stellen dan lijkt het me beter om dat maar te doen.

De VOORZITTER: Ik had in gedachte om vanavond de eerste instantie van de raad aan de orde te laten komen, zodat de beantwoording de volgende vergadering kan plaatsvinden. Dat lijkt me een effectieve manier van werken.

De heer WIJERS: Het lijkt me beter dit agendapunt in één keer af te werken in de volgende vergadering waar wethouder Verkuijlen bij is.

De VOORZITTER: Dan stellen we dit agendapunt uit.

37. Het verlenen van eervol ontslag aan de heer drs. J.J.M. Tuerlings als directeur van de Vleeskeuringsdienst (63/1985).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt overeenkomstig dit voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

3. Vaststelling van de gemeentelijke subsidie-verordening stadsvernieuwing 1985 (23/1985).
4. Financiële decentralisatie van de stadsvernieuwing (40/1985).

Besloten wordt deze agendapunten gezamenlijk te behandelen.

Mevrouw PLOEGMAKERS: Mijnheer de voorzitter. Ons wordt gevraagd de gemeentelijke subsidie-verordening stadsvernieuwing 1985 te willen vaststellen; een verordening die moet worden vastgesteld op grond van artikel 41 van de wet op de stads- en dorpsvernieuwing. De subsidie-verordening is een middel om geld beschikbaar te kunnen stellen aan derden, voor verbetering van particuliere woningen en woonhuismonumenten. De details zijn uitvoerig besproken in de diverse commissies.

Ik denk dat het goed is in 1985 eerst wat ervaring op te doen met deze subsidie-verordening en deze in 1986 opnieuw bekijken. We zouden het boven-

dien een goede zaak vinden, dat wat betreft het stellen van prioriteiten, kredietbewaking en nacalculatie er een terugkoppeling zou plaatsvinden naar de commissie Volkshuisvesting.

We hebben bij dit stuk nog enkele brieven gehad van o.a. corporaties, bureau bewonersdeskundigen, projectgroepen Muntel en Boschveld met hun commentaar op subsidie-verordening en de financiële uitwerking van de decentralisatie van de stadsvernieuwing. Ik hoop dat deze brieven spoedig beantwoord zullen worden, gehoord de commissie Volkshuisvesting.

Dit is wat ik wilde zeggen betreffende punt drie. Met betrekking tot punt vier merk ik op dat door de invoering van de stads- en dorpsvernieuwing de gemeente 's-Hertogenbosch een eigen stadsvernieuwingsfonds van f 4.752.000,-- krijgt,

Dit betekent een grote bestedingsvrijheid en meer mogelijkheden voor planning, met uitzondering van verbetering van huurwoningen, gesubsidieerde nieuwbouw in vernieuwingsgebieden en verhuis- en herinrichtingskosten. Hiervoor zijn geen bedragen opgenomen in het budget en de gemeente moet daarover met het Rijk blijven onderhandelen. Bekijkt men het overzicht van de overgangsproblematiek, de stadsvernieuwingsbehoefte en de verdeling van het stadvernieuwingsfonds dan blijkt dat het beleid wat de laatste jaren is ingezet, voor 1985 gehandhaafd kan blijven.

Naar mijn mening zijn dit reeds harde gegevens.

Wat de volgende jaren betreft denk ik dat we met de begrotings-behandeling van 1986 alles nog eens goed op een rij moeten zetten en moeten bekijken hoe we de zaak voor de volgende jaren moeten aanpakken. We zitten nog met een overgangsproblematiek van ruim vijf miljoen gulden waarvan drie miljoen, door verschuiving, zijn ondergebracht bij het investeringsplan 1986 - 1989. We hopen echter dat in de niet verdeelde reestruimte voor de jaren 1986, 1987 en 1988 nog ruimte zal blijven voor nieuw beleid.

De heer STRIJERS: Mijnheer de voorzitter. Er is in de commissie al twee keer tamelijk uitvoerig over de verordening met alle implicaties en de financiële verdeling gesproken, zodat het nu alleen nog gaat over de toekomst. Deze twee voorstellen hebben duidelijk het karakter van een overgangsvoorstel. Zo willen wij het ook zien.

De regelingen, zoals die tot op heden gegolden hebben zijn weliswaar door de minister ingetrokken, maar we vinden ze in deze verordening vrijwel in ongewijzigde vorm terug, ten dele conform de modelverordening van de V.N.G. Ook de verdeling van de financiën is gebaseerd op de verdelings-systematiek en verdelingspercentages, zoals die in het verleden min of meer gegolden hebben. Dit, terwijl in wezen alle regelingen overboord zijn gezet en je de vrijheid hebt om, binnen de brede definitie van stadsvernieuwing, een eigen stadsvernieuwingsbeleid te gaan voeren.

Nu heb ik er begrip voor dat je dat niet in één keer uit de blauwe hemel tovert, maar ik denk wel dat je hard moet gaan nadenken over hoe je het stadsvernieuwingsbeleid in de nabije en verdere toekomst vorm wil geven. Er is al aangekondigd dat in het najaar een nota stadsvernieuwing zal verschijnen en ik neem aan dat die met name op deze problematiek ingaat. De verordeningen en de voorlopers zoals we die nu voor ons hebben is - een beetje oneerbiedig gezegd - een tamelijk willekeurige greep uit de modelverordening van de V.N.G. Als je die er naast legt als je het commentaar van het landelijk ombudsteam stadsvernieuwing er naast legt, en wanneer je de reacties uit inspraak er naast legt, dan zie je dat er nogal wat mogelijkheden bestaan.

De grote mate van vrijheid die de gedecentraliseerde stadsvernieuwing ons biedt en de brede definitie die daarbij gehanteerd wordt, maakt een integrale benadering nodig, iets waar ik in het verleden al heel vaak op heb aangedrongen. Stadsvernieuwing is niet alleen iets wat Volkshuisvesting aangaat, is niet alleen het verbeteren van geveltjes en kozijnen, maar is veel meer. Daarom zal er coördinatie nodig zijn en daarom zal er ook die integratie nodig zijn. Daarbij bestaat het gevaar dat er teveel mensen en groepen willen mee-eten uit de ruif van de stadsvernieuwing.

Dat brengt mij er toe om te stellen, dat de verdeling van de middelen uit

het stadsvernieuwingsfonds vooralsnog moet blijven, waar die in de huidige organisatie is, dat wil zeggen bij portefeuillehouder volkshuisvesting en stadsvernieuwing, bij de gemeentelijke organisatieonderdelen die zich met stadsvernieuwing bezig houden en bij de commissie Volkshuisvesting en stadsvernieuwing. Daarbij kunnen zich overigens wel wat problemen voordoen. Ik denk b.v. aan verbetering woonomgeving, wat zowel op het investeringsplan voorkomt als in het fonds stadsvernieuwing maar de wijze waarop dat in de praktijk zal functioneren en hoe de commissie Openbare Werken daarbij betrokkenheid wordt, dat moeten we dan maar zien.

Het gaat specifiek om de aanwending van de gelden uit het fonds stadsvernieuwing en daarbij moeten de commissie Volkshuisvesting en de portefeuillehouder eerst-verantwoordelijken blijven.

Mijnheer de voorzitter. Iets wat me toch wel gestoord heeft is, dat overal in de verordening wordt gesproken over het college van Burgemeester en Wethouders daar waar in de modelverordening wordt gesproken over het gemeentebestuur. Bij mijn weten bestaat het gemeentebestuur uit drie onderdelen, waarvan de gemeenteraad niet het laatste is.

Ik kan me voorstellen, dat het uit oogpunt van efficiëncy wel handig is om een aantal taken aan Burgemeester en Wethouders toe te kennen.

Ik vind dat de gemeenteraad en de commissies, zeker in het beginstadium, hierbij heel nauw betrokken moet worden.

Ik vind dat met name afwijkingen in de commissie gemeld moeten worden en dat ook de vrijheidsgraden die het college zich toekent, in de commissie aan de orde moeten komen. We moeten in de praktijk maar kijken hoe dat functioneert en of we wel of niet teveel achter de komma gaan.

Ik wil tenslotte nog een opmerking maken over de nota, die in het najaar aan de orde moet komen. Juist omdat we nu de vrijheid hebben een eigen beleid te gaan voeren, lijkt het mij gewenst dat er heel snel -maar die toezegging kunt u niet meer doen- in de commissie Volkshuisvesting gediscussieerd gaat worden over welke problemen wij in de stadsvernieuwing signaleren en welke oplossingsrichtingen we daarvoor kunnen bedenken, vóórdat er een conceptnota op tafel ligt, die met twee weken tijd de inspraak ingaat. Ik denk dat als je op die manier vrijuit met elkaar gaat discussiëren, je heel probleemgericht bezig kunt zijn en je ook de inspraak zin kunt geven zonder dat er al teveel werk verricht wordt, waarvan je je achteraf moet afvragen of dat nou allemaal nodig was.

De heer PAANAKKER: Mijnheer de voorzitter. Per 1 januari 1985 zijn een twintigtal specifieke rijksuitkeringen gedecentraliseerd naar de gemeenten. De rijksuitkeringen worden gestort in het gemeentelijke stadsvernieuwingsfonds. De gemeente zal dus per 1 januari de verdeelsleutel zelf moeten vaststellen en er zullen plaatselijk politieke keuzes moeten worden gemaakt. Het verschuilen achter de centrale overheid in dezen, is derhalve niet meer mogelijk. De heer Lensen lacht en begrijpt nu wat ik ga zeggen, namelijk dat wij vonden, dat de heer Lensen zichzelf daar wel eens achter verschuilde. Naast het feit dat hij weggaat is dat ten aanzien van dit punt niet meer mogelijk. De voorliggende subsidie-verordening en de financiële verdeling voor 1985 zien wij als een intern beleid.

De snelheid van de tot standkoming en de beperkte inspraak is hiervan de oorzaak geweest. Maar we hebben al gezegd dat we een paar dingen missen. We missen paragrafen over het midden- en kleinbedrijf, we missen een paragraaf over bewonersondersteuning en we hebben moeite met artikel zeven, waarbij het college de totale verordening zelfstandig kan interpreteren. Wij hebben daarover ook voorstellen gedaan maar die helaas niet terug kunnen vinden. Wel is ons gezegd dat er een meldingsplicht vanuit het college gaat bestaan. De voorgaande spreker heeft hier ook al iets over gezegd; misschien kan dit nog even toegelicht worden. Daarnaast missen wij een duidelijke arbitrage-clausule. Hierop is weliswaar een antwoord gegeven, maar het lijkt me nuttig om het hier voor de mensen waarop dat betrekking heeft, duidelijk te vermelden.

Uit het voorgaande kunt u opmaken dat wij het eigenlijk een onvolledig en onrijp stuk vinden. Aangezien de verordening per 1 januari 1985 moet ingaan, is de conclusie van de V.V.D. dat we verder moeten gaan met datgene wat we nu hebben; echter wel met de bedenkingen, die ik net heb opgesomd.

Wij hebben ook afgesproken -daar houden wij de wethouder c.q. de wethoudster aan- dat voor 1986 en later, er een duidelijkere en bredere discussie over deze materie moet plaatsvinden.

De heer wethouder LENSEN: Mijnheer de voorzitter. Als we kijken naar wat er in de stadsvernieuwing gebeurd is in de afgelopen jaren, dan denk ik dat, daar waar de heer Paanakker spreekt over het verschuilen achter de rijksoverheid, we een nadere analyse moeten maken van waar we het over hebben als we spreken over decentralisatie van de stadsvernieuwing. Ik denk dat het stellen van prioriteiten binnen de financiële middelen, die ter beschikking gesteld worden, een punt is wat gedecentraliseerd wordt. Wat dat betreft zullen we ons niet meer kunnen en ook niet moeten verschuilen achter de rijksoverheid. Een tweede dimensie is de vraag welke budgettaire middelen door de rijksoverheid in de richting van de gemeente ter beschikking gesteld worden. En ik denk dat wat dat betreft de gemeente wel degelijk de taak heeft om duidelijk vast te stellen, welke budgettaire behoefte er is en omdat door te leiden in de richting van de rijksoverheid. Als die behoefte groter is dan de middelen die men ter beschikking krijgt, dan denk ik dat er nog wel degelijk door gemeenten trommen geroerd moeten worden, om te kijken of daar verruiming in kan komen. Ik weet niet of ik er verstandig aan doe deze uitspraak te doen, gegeven mijn nieuwe functie, maar ik zit nog steeds met de gemeentelijke pet op en in die zin vind ik, dat ik de opmerking van de heer Paanakker moet beantwoorden.

De heer STRIJERS: Die toezegging kunt u wel doen.

De heer wethouder LENSEN: Een tweede punt is, dat we hier te maken hebben met overgangsmatregelen.

Overgangsmatregelen enerzijds gericht op de verordening, anderzijds met betrekking tot de prioriteiten die we stellen. Wat dat betreft hebben we als college van Burgemeester en Wethouders in de diverse commissies duidelijk gemaakt, dat de stukken die nu voorliggen, betrekking hebben op het jaar 1985. We hebben voor het jaar 1986 heel uitdrukkelijk afgesproken -ik wil dat hier nog eens herhalen- dat met betrekking tot de verordening er een evaluatie komt met mogelijke bijstelling van die verordening. Een aantal reacties vanuit de raad geven op dit moment al aanleiding om te veronderstellen dat dat gebeurt. Ten tweede, hebben we afgesproken dat we met betrekking tot de prioriteitstelling zoals dat in het kader van het meerjarenplan naar voren is gebracht, tot wijzigingen kunnen komen, op basis van een aantal inhoudelijke overwegingen, die ook naar voren zullen moeten komen in de aangekondigde nota, najaar 1985. Duidelijk is, dat het stadsvernieuwingsbeleid gericht is op integratie. Als de heer Strijers vindt dat de huidige organisatie die zich daarmee bezig houdt, zich daarmee bezig moet blijven houden, dan wil ik dat positief beantwoorden met één restrictie: tot het moment dat de nieuwe organisatievorm gerealiseerd is, die juist het integratie-element heel duidelijk in het vaandel voert. Een tweede punt wat ik in dit verband naar voren wil brengen is dat we op bestuurlijk niveau juist ook met een dilemma zitten.

Vanuit een integrale benadering wil ik graag mevrouw Ploegmakers en de heer Strijers positief tegemoet treden, door toe te zeggen dat datgene, wat in het jaar 1985 gebeurt, teruggekoppeld zal worden in de richting van de commissie Volkshuisvesting / Stadsvernieuwing. Ik denk dat dat een juiste gang van zaken is en dat de portefeuillehouder Volkshuisvesting/ Stadsvernieuwing primair verantwoordelijk is voor dat beleid.

Desalniettemin kunt u analyseren, dat andere portefeuillehouders en andere commissies tevens betrokken zijn op het gebeuren van de stadsvernieuwing.

Denkt u maar aan de monumentensubsidies, die opgenomen zijn in het kader van de stadsvernieuwing en kijkt u maar naar de economische invalshoek die daarbij aan de orde is, enzovoort. Dat is ook de reden dat het college van Burgemeester en Wethouders besloten heeft een aantal suggesties, die gedaan zijn met betrekking tot wijziging van artikel 7, op dit moment nog niet te effectueren en omdat aan het college te laten, waarbij het college nu in de richting van de raad heel duidelijk wil afspreken, dat er in ieder geval terugkoppeling zal plaatsvinden in de richting van de commissie Volkshuisvesting / Stadsvernieuwing en dat in het college gewikt en gewogen zal worden in hoeverre terugkoppeling ook nog in de richting van andere commissies zou moeten gebeuren. Maar wij menen, dat als wij dat nu al gedetailleerd in het kader van de verordening gaan vastleggen, daarbij het risico gelopen wordt, dat de integrale afstemming moeilijk zal worden. Dat is de reden dat we in feite het jaar 1985 als proefjaar willen benutten. Ik wil datgene wat gesteld is ten aanzien van de onvolledigheid van de verordening en ten aanzien van de onvolledigheid met betrekking tot de prioriteiten die we stellen, onderstrepen. Ik zou daarbij willen opmerken dat we pas in januari 1985 met de meer concrete gegevens vanuit de rijksoverheid geconfronteerd werden. We schrijven nu februari en u hebt nu al voorstellen op tafel liggen waarmee we kunnen functioneren. Ik dacht dat we het daar allemaal over eens zijn. Desalniettemin is het een zeer complexe en moeilijke materie en dat is de reden dat we gezegd hebben om, ervaring opdoende, eind 1985 te kijken in hoeverre we tot bijstellingen moeten komen. Wat dat betreft denk ik dat we op dezelfde lijn zitten als de gemeenteraad. Ik denk dat er nog twee punten resten. Ten eerste de brieven die we hebben gekregen en waarbij mevrouw Ploegmakers gevraagd heeft naar de wijze waarop we die zullen beantwoorden. Dit kan in de commissie nog concreet aan de orde komen, waarbij ik heb kunnen vaststellen dat de inhoud in feite al aan de orde is geweest tijdens de commissievergaderingen, in die zin dat we gesteld hebben dat een aantal vragen vanuit de verschillende stadsvernieuwingsgebieden eerst dan aan de orde zijn -dat is namelijk 1986- wanneer de concrete problemen spelen. Anderzijds kunnen een aantal vragen, met name vanuit de woningbouwcorporaties, duidelijk beantwoord worden. Ik denk daarbij aan de arbitrage, dat is dus het AROB-beroep, waarvan we gezegd hebben dat die mogelijkheid aanwezig is. Dit moge dan ook meteen een antwoord zijn in de richting van de heer Paanakker. Ook zullen wij in die nota meer duidelijkheid moeten geven over de betrokkenheid van het midden- en kleinbedrijf enz. Ook daarmee heb ik tot op heden geen ervaring opgedaan en we kunnen kijken in hoeverre we dat zullen opnemen. Ten tweede heeft de heer Strijers aangesneden -als ik over aansnijden spreek dan zie ik ook wat andere dingen- in hoeverre de commissie Volkshuisvesting / Stadsvernieuwing brainstormender wijze met elkaar zou kunnen discussiëren om voeding te geven aan de nota, die ambtelijk voorbereid zal worden. Hij heeft daarbij gezegd dat het wat moeilijk is voor de wethouder om daar een antwoord op te geven, maar continuïteit van bestuur is uitgangspunt van de beleidsovereenkomst die onder het college ligt en wat dat betreft kan ik die vraag gewoon met een ja beantwoorden.

Zonder hoofdelijke stemming wordt achtereenvolgens overeenkomstig de voorstellen van burgemeester en wethouders besloten.

De VOORZITTER: Ik wil de heer Van de Vall bedanken voor de gebakjes. Hij is jarig en ik wil hem namens ons allen feliciteren.

5. Het voteren van een krediet ten behoeve van de verbouw van het voormalig Redemptoristenklooster aan de Sint Josephstraat 13 (43/1985).

De heer STRIJERS: Mijnheer de voorzitter. Het geheel hier roept herinneringen op aan mijn eerste communie: al die taarten en bloemen.

De heer WIJNHOVEN: Maar dat heeft niks geholpen!

De heer STRIJERS: Dat soort absoluties vergaan toch nooit? Maar we zullen overgaan tot de orde van de dag. Ik vraag me overigens af waarom het gebouw niet het voormalige Burgemeester Van De Venhuis heet, zoals dat in vorige voorstellen werd genoemd. Ruim een maand geleden leek het erop alsof we dit voorstel in de raad konden behandelen tot dat er plotseling toch weer problemen opdoken. We hebben er toen in de commissie heel erg op aan gedrongen, dat het voorstel toch nog deze maand in de raad kwam. Dat is toch gelukt en het betekent dat het merendeel van de problemen nu opgelost zijn. Dat we nu een besluit kunnen nemen, is een felicitatie waard aan iedereen die zich er intensief mee heeft bezig gehouden. Het is niet vanzelf gegaan, dat weet u. Het idee van het voormalige comité jongerenhuisvestiging was een laatste goede daad. Financiering, beheer, woonlasten en inspraak zijn onderwerpen geweest die op een wat andere dan normale wijze hierbij aan de orde zijn geweest en het is een aanpak, die ons zeer heeft aangesproken. Een aanpak, die wellicht model kan staan voor andere gebouwen die we in de stad hebben en die ook een woonfunctie hebben of kunnen krijgen. Een combinatie van wonen en werken, een combinatie van groepswonen en lagere woonlasten zijn immers in traditionele woningen zeer moeilijk of niet te realiseren en juist wel in dit soort panden. Niet alle problemen zijn opgelost. Er blijven wat problemen ten aanzien van parkeren en ten aanzien van de tuin. Hoewel onze fractie niet onverdeeld gelukkig is met de gekozen oplossing voor het parkeren, kan deze wel onze instemming hebben. Ten aanzien van de tuin willen wij het uitgangspunt handhaven van openbaarheid. Verdere uitwerking is in de commissies bespreekbaar omdat wij uiteraard rekening willen houden met de belangen en wensen van de bewoners. Op deze twee punten komen wij dus niet volledig tegemoet aan de wensen van de bewoners. Ondanks dat zijn wij toch tevreden met de ontwikkelingen in dit gehele gebied. Ook het haalbaarheidsonderzoek van het B.O.K. voor het noviciaatsgebouw geeft aan dat de woonfunctie hier gehandhaafd kan worden. Samen met de Clarastraat en het Van De Venhuis lijkt gezamenlijke aanpak en inzet, mits voldoende gedragen, een belangrijke bijdrage te leveren aan het wonen in de binnenstad, zoals dat in de samenwerkingsovereenkomst, in de punten 3.4 en 4.10 is neergelegd en welke punten nog niets aan actualiteiten hebben verloren.

De heer BAUDOIN: Mijnheer de voorzitter. Als eerste wil ik zeggen dat wij blij zijn dat dit markante gebouw, wat zeer lang grof verwaarloosd werd, nu behouden zal kunnen blijven. We zijn bovendien blij met de functie die het krijgt: wonen met mogelijkheden voor groepswonen. Er zijn echter nog enkele knelpunten.

Dat is eerst en vooral het parkeren. In de commissie Ruimtelijke Ordening heb ik gevraagd om verduidelijking van de berekende parkeerbehoefte van zevenentwintig parkeerplaatsen. Ik zie slechts vierenvestig eenheden waaraan je -als je dat zo graag wilt- parkeerplaatsen zou kunnen toerekenen. Met de norm van een halve parkeerplaats per woon-eenheid en mijn rekenkunde kom je dan op tweentwintig parkeerplaatsen. Ik zou graag een toelichting hierop willen. Het aantal parkeerplaatsen dat het college in het plan wil opnemen is veel groter dan de nu bekende werkelijke parkeerbehoefte van de toekomstige bewoners. We leggen dus een aantal parkeerplaatsen niet aan. In deze moeilijke financiële tijden mag je daar als gemeente blij mee zijn. Voorlopig hoeven de aanlegkosten van zestien parkeerplaatsen niet te worden uitgegeven.

De toekomstige bewoners zullen echter niet zo blij zijn met de gemeentelijke rekenarij want voor een wel aangelegde parkeerplaats moet f 3.000,-- betaald worden maar voor een alleen maar geplande, maar niet aangelegde parkeerplaats f 7.500,--. Via bezuinigingen op de bouw of doorberekening in de huur wordt dit op de bewoners afgewenteld. Met andere woorden: het bezit van een auto wordt door het gemeentebestuur beloond en het niet hebben van een auto wordt gestraft met zwaardere loonlasten. Ook vanuit de optiek product-prijs slaat dit nergens op. Welk lid van het college is bereid twee en half maal zoveel te betalen voor een optie op een huis als voor de koop van datzelfde huis.

Wij vinden dat in de tuin geen ruimte voor parkeerplaatsen gereserveerd moet worden. Want er mogen op die plek nooit en te nimmer parkeerplaatsen komen.

De heer wethouder LENSEN: Ik neem aan dat de heer Baudoin ook het dekkingsvoorstel gezien heeft en met name de wijze waarop de kosten voor de parkeerplaatsen gedekt worden, namelijk uit de post verbetering woonomgeving.

De heer BAUDOIN: In het voorstel, pagina drie bovenaan, staat 'dan zal het aankoopbedrag met het blijvend tekort worden verhoogd, hetgeen alsdan hogere woonlasten betekent'.

De heer wethouder LENSEN: Dat slaat niet op de parkeerplaatsen.

De heer DE ROOIJ: De heer Baudoin heeft in zoverre gelijk dat de gemeente in dit project f 153.000,-- steekt vanuit de 'verbetering woonomgeving' en wanneer je het niet nodig vindt dat die parkeerplaatsen aangelegd worden kun je dat geld veel beter steken in het verbouwen van het pand, waardoor je een lagere huur kunt berekenen. Als je toch anderhalve ton wil uitgeven, doe dat dan voor iets nuttigs.

De heer wethouder LENSEN: Er moet geen suggestie gewekt worden, alsof de kosten van de parkeerplaatsen doorberekend worden in de huur.

De heer STRIJERS: Overigens wordt er al het nodige geld van de gemeente in de verbouwing van het pand gestoken. Dat moet je ook niet uitvlakken.

De heer BAUDOIN: Daar heb ik het niet over. De kosten van aangelegde parkeerplaatsen zijn f 3.000,-- en voor niet aangelegde parkeerplaatsen moet f 7.500,-- in het parkeerbonds geduwd worden. Daar snap ik dus niets van.

Mijnheer de voorzitter. Met de parkeerplaatsen in de Sint Josephstraat zijn we niet blij, maar die zouden we, bij wijze van compromis, eventueel nog wel willen slikken.

Dat de parkeerplaatsen langs de zijkant van de gevel, openbare parkeerplaatsen zijn, vinden we onjuist. Op die plaats mogen bewoners en bezoekers van het Redemptoristenklooster en noviciaatsgebouw hun auto zetten, maar dat behoren geen openbare parkeerplaatsen te zijn. De tuin is nu in drie gedeelten gescheiden. Een strook vlak langs de bebouwing afgescheiden door een muurtje, een kwartcirkel afgescheiden door het muurtje en de bossages langs het pad en de buitenste ring, bestaande uit pad plus bossages. Naar onze mening is de strook vlak langs de bebouwing te klein voor de bewoners van het Redemptoristenklooster en noviciaatsgebouw samen. Bovendien is deze strook heel ongunstig gelegen omdat er nooit zon komt.

Naar onze mening zou de scheiding tussen het openbare en het privégedeelte moeten liggen in de bossages, tussen het pad en het grasveld.

De heer DE ROOIJ: Mijnheer de voorzitter. Ik heb nogal wat achting voor de werkgroep die de plannen voor de verbouw van het Burgemeester Van De Venhuis heeft uitgewerkt. Ik heb kennis genomen van die plannen. Het is een uniek projekt. De gemeente zorgt voor herstel van het casco waarna de bewonersvereniging de inbouw van de afzonderlijke wooneenheden voor haar rekening neemt.

De woonlasten na verbouw liggen op een redelijk niveau waardoor dit projekt bewoond kan worden door mensen met niet al te hoge inkomens. Via zelfwerkzaamheid tijdens de bouw kunnen de woonlasten misschien nog verder worden teruggedrongen.

De bewonersvereniging wordt eigenaar van het pand en zal het beheer en woningtoewijzing regelen. Kortom het is een projekt waar men trots op kan zijn. Op de oplossing, die ten behoeve van het parkeren is gekozen, ben ik verre van trots. Het dogma van de parkeernorm is weer van stal gehaald. Ook bij dit project wordt de norm van een half gehanteerd. Er zijn een aantal argumenten die er voor pleiten van die norm af te wijken. De stichting "Doorbraak" heeft die bij brief van 9 februari 1985 al aangedragen. Het is niet terecht dat voor onzelfstandige woonruimte dezelfde parkeernorm wordt gehanteerd als voor zelfstandige woonruimte.

Er komen in het Van De Venhuis vooral jongeren met lage inkomens te wonen en de verwachting is terecht dat die minder auto's zullen hebben. In de praktijk blijkt die verwachting ook te kloppen. Op het moment hebben slechts vijf van de toekomstige bewoners een auto.

Hoe zich dat in de toekomst gaat ontwikkelen is natuurlijk moeilijk aan te geven. Het aantal auto's waar de bewoners over beschikken kan toe- of afnemen. Bij afname is er geen probleem.

Bij toename van het aantal auto's echter wel. Ik ben van mening dat de gemeente moet proberen om met de bewonersvereniging afspraken te maken, waardoor voor nu en in de toekomst wordt vastgelegd dat de bewoners van het Van De Venhuis recht hebben op een aantal parkeerplaatsen. Komen er meer auto's dan moeten die maar aan de rand van de stad geparkeerd worden. Naast de vele voordelen van het wonen in de binnenstad is er het nadeel, dat men zijn auto niet voor de deur kan parkeren. De aanleg van zestien parkeerplaatsen in de tuin vind ik zo'n bijzonder slecht idee dat je daar eigenlijk niet meer over hoeft te praten. Het moet gewoon niet gebeuren.

De constructie in het raadsvoorstel, waarbij de aanleg van elf parkeerplaatsen wordt bekostigd uit de pot "verbetering woonomgeving" lijkt aardig, omdat daarmee de druk op de woonlasten van de toekomstige bewoners afneemt. Maar ik vind dat de gelden uit die pot beter aan echte verbetering van de woonomgeving besteed kunnen worden, dus niet aan de aanleg van parkeerplaatsen. De problemen van het parkeren kunnen worden opgelost als het college bereid is af te wijken van het dogma van de parkeernorm en mijns inziens zijn daarvoor al voldoende steekhoudende argumenten door de stichting "Doorbraak" en nu ook weer in dit debat aangedragen. Ik wil het college nogmaals vragen om daar opnieuw naar te kijken.

De heer PAULI: Mijnheer de voorzitter. De V.V.D.-fractie had eigenlijk geen behoefte om nog inhoudelijk over dit voorstel te gaan spreken.

De vorige sprekers hebben ons daartoe echter gedwongen.

Voorop wil ik stellen dat wij het een goede zaak vinden dat het Burgemeester Van De Venhuis een woonfunctie krijgt. Wij zijn er van overtuigd dat uiteindelijke realisatie van het project, mede dank zij de goede samenwerking tussen de woonvereniging en de gemeente, tot stand zal komen. Van de kant van de vereniging is veel werk verzet. Wij juichen dat toe. Erg veel moeite hadden wij -in de fractie heeft dat nogal wat discussie opgeleverd- met de financiële verantwoording van het geheel, omdat er nogal wat gemeenschapsgeld met dit voorstel gemoeid is: o.a. een bijdrage uit het actieplan binnenstad van zo'n

slordige f 84.000,-- en ook nog eens een bijdrage uit het stadsvernieuwingsfonds 1985 van f 153.000,--. Daarnaast wordt het casco voor één gulden aan de bewoners overgedragen. U zult begrijpen dat we de zaken goed op een rijtje willen zetten. Dat is allemaal nog tot daar aan toe. Als dan ook nog problemen worden gemaakt door de bewoners en door enkele fracties in deze raad vertegenwoordigd, over de aanleg van de parkeerplaatsen, dan gaat ons dat toch te ver. Wat is er namelijk aan de hand. Op basis van objectieve normen is bepaald hoeveel parkeerplaatsen er moeten komen. Het college heeft niets anders gedaan dan navolgen van datgene wat in artikel 258 van de bouwverordering staat. Daar worden objectieve normen aangehaald die gelden voor het aanleggen van parkeerplaatsen bij bouwen in de binnenstad, ongeacht of je nu zelf bouwt of niet, ongeacht of de gemeente bouwt, de grote projectontwikkelaar of de kleine zelfstandige, die elke steen van zijn huis zelf moet betalen. Daarbij komt nog dat geen enkele gulden die voor de aanleg van de parkeerplaatsen opgebracht moet worden, zal worden doorberekend in de huurprijs. Kortom, waar praat je over? Wij vinden de opmerkingen van de kant van die fracties, vertegenwoordigd in deze raad, en ook van de vereniging ten volle onterecht.

De heer DE ROOIJ: Er is een parkeernorm, die op tal van momenten wordt gehanteerd, maar als je nou ziet dat de parkeernorm in deze specifieke situatie niet deugt dan zou ik de heer Pauli willen vragen of het dan niet logisch is dat je er een keer van afwijkt? Dat ligt ook helemaal in de lijn van de V.V.D. Het zou een stukje deregulering zijn, lijkt me.

De heer PAULI: Op de eerste plaats, mijnheer De Rooij, heb ik al gezegd dat die norm een gemiddelde is. Hier zullen we misschien iets onder de norm zitten. We hebben de komende tijd misschien met bouwplannen te maken waarbij we boven de norm zullen zitten. Op de tweede plaats moet er in andere gevallen voor die parkeerplaatsen betaald worden en hier betaalt de bewonersvereniging geen cent. Bovendien kan in de toekomst ook nog blijken dat die parkeernorm ten opzichte van de bewonersvereniging misschien wel gaat wijzigen. Kortom, wij vinden dat er van de kant van de gemeente de nodige coulantie is getoond, dat wij erg ver gaan door dit subsidiebedrag min of meer aan de bewonersvereniging te schenken en wij vinden dat de bewoners blij moeten zijn, dat zij dankzij deze subsidiemiddelen hun plan kunnen realiseren en dat er desondanks nog redelijke huren overblijven. Van de kant van de gemeente moeten we, nogmaals, blij zijn met de woonfunctie die het Burgemeester Van De Venhuis heeft gekregen.

De heer WIJERS: Mijnheer de voorzitter. Wij hadden bij het haalbaarheidsonderzoek een aantal uitgangspunten meegegeven: a. een sluitend financieel plaatje, b. voldoen aan de parkeernorm en een openbare tuin. De laatste twee punten moeten ons inziens niet alleen voor de dag van morgen bekeken worden, maar voor langere termijn. Om het sluitende plaatje zou ik grote aanhaaltkens willen zetten. Ik denk dat het misschien een soort premie is voor de werkzaamheid van de mensen om dit plan van de grond te krijgen, maar voorwaar, het is geen geringe belasting van de gemeentelijke portemonnaie.

De heer wethouder LENSEN: Mijnheer de voorzitter. We praten over een krediet ten behoeve van de verbouw van het voormalige Redemptoristenklooster en we eindigen bijna allemaal in de discussie over parkeren en de tuin. Ik wil graag onderstrepen datgene wat gezegd is over het feit dat goede oplossingen gevonden zijn, dat hier veel werk verzet is door de vereniging en door mensen van de gemeente en dat dat tot goede en positieve resultaten heeft geleid. Als er dan ge-

vraagd wordt in hoeverre we hier ervaringen uit kunnen putten om mogelijk bij andere gebouwen ook te hanteren dan denk ik, dat het juist is, dat we uit deze ervaring kunnen leren. Volledigheidshalve moet ik daaraan toevoegen dat er ook een aantal andere ervaringen zijn.

Hierbij denk ik aan wat morgen getoond wordt in de richting van het Claraklooster en mogelijk nog andere zaken. Al die ervaringen naast elkaar zettend moeten we ook in andere situaties tot oplossingen kunnen geraken. In dat verband zou ik toch op de concrete opmerking van de heer Strijers, met betrekking tot het Noviciaatsgebouw willen ingaan. Hij heeft gezegd begrepen te hebben dat dat een haalbare zaak is. Ik wil daar echter een restrictie bij plaatsen. Hier hebben we een voorstel waarbij we op basis van een aantal subsidiemogelijkheden, uiteindelijk -en dat is terecht door de heer Wijers opgemerkt- kunnen voldoen aan de randvoorwaarden die de raad heeft gesteld met betrekking tot een sluitende exploitatie. Met betrekking tot het Noviciaatsgebouw moet die exercitie nog gedaan worden door het gemeentebestuur, in die zin dat als je subsidiegelden ter beschikking stelt je daarbij ook een afweging tot andere prioriteiten maakt. In dat verband lijken er mij mogelijkheden te liggen om ook bij het Noviciaatsgebouw tot oplossingen te komen. We zullen ons daarbij moeten afvragen in hoeverre dat er gelden geput kunnen worden uit het stadsvernieuwingsfonds, in hoeverre dat dit gelden kunnen zijn die op het monumentenbeleid uitgegeven kunnen worden, in hoeverre dat er gelden geput kunnen worden uit wat wij noemen de onrendabele top ten laste van het actieplan binnenstad, enz. enz.

Als we zeggen dat die gelden ten laste van één van die onderdelen gebracht kunnen worden dan zullen daarbij natuurlijk ook andere prioriteiten, die aan de orde zijn en een claim leggen op deze fondsen, afgewogen moeten worden. Dat hebben we op bestuurlijk niveau nog niet tot een goed einde gebracht en ik kan u alleen maar zeggen dat dit de fase is waarin we ons bevinden met betrekking tot het Noviciaatsgebouw. Ik hoop dat daar op korte termijn duidelijkheid over gegeven kan worden.

Het is misschien wat ongebruikelijk dat deze wethouder iets over parkeren en groen wil zeggen.

Ik wil dat toch kort doen. Want ik denk dat een zeer gedetailleerde discussie over dit onderwerp op dit moment niet relevant is.

Mijn collega de heer Van den Berg en ik hebben een gesprek gehad met de bewonersvereniging, waarin we naar voren hebben gebracht dat, welke norm je ook toepast, de norm die de vereniging als uitgangspunt hanteert of de norm die het college hanteert, daar het verwoorde op pagina vier in eerste instantie een oplossing voor is. In die zin is er geen discussie over elf parkeerplaatsen die in feite noodzakelijk zijn vanuit de normatieve benadering, even los van de kanttekening die de heer Baudoin heeft gemaakt met betrekking tot de zes parkeerplaatsen die niet openbaar zouden mogen zijn. Maar met betrekking tot elf parkeerplaatsen is er geen discussie. Voor wat betreft de zestien parkeerplaatsen is door het college alleen maar uitgegaan van een ruimtelijke reservering en van een financiële reservering. Ik verwijs naar de tekst, waar staat: "Deze zestien plaatsen zullen voorshands nog niet worden aangelegd maar in reserve worden gehouden tot vaststaat wat de werkelijke parkeerbehoefte van de bewoners is c.q. tot meer bekend is over de totale ontwikkeling binnen dit gebied". Aan de hand van die twee gegevens lijkt het me pas zinvol om een meer gedetailleerde discussie te voeren over hoeveel parkeerplaatsen we in de tuin moeten aanleggen.

Nogmaals: wij hebben bewust deze formule gekozen enerzijds om voort te kunnen gaan met betrekking tot het realiseren van het woongebouw, waar iedereen toch positieve geluiden over heeft laten horen, ander-

zijds om door middel van de ruimtelijke reservering in de financiële reservering geen belemmeringen op te werpen voor toekomstige oplossingen. Daarmee is nog niet gezegd dat de ruimtelijke reservering of die financiële reservering ook benut moet worden. We zullen nadere gegevens moeten afwachten voordat we daar definitieve conclusies aan kunnen verbinden. De heer Van den Berg heeft daar overigens afspraken over gemaakt met de vereniging. Het tweede punt betreft de situatie van de tuin en de vraag in hoeverre dat dat openbaar groen moet zijn danwel privaat groen. Zowel de heer Van den Berg als ik hebben in het overleg met de vereniging duidelijk gesteld dat we de bereidheid hebben om daarover te laten praten door ambtenaren en door mensen van de vereniging teneinde deze zaken meer gedetailleerd uit te werken en wellicht tot een gemeenschappelijke oplossing te komen. Maar we hebben daar ook bij aangegeven dat natuurlijk niet alles vrijheid/blijheid moet zijn, maar dat er ook een bestuurlijke aanwijzing meegegeven moet worden. Ten aanzien van die bestuurlijke aanwijzing kan ik hier noteren dat, gegeven de reacties van verschillende woordvoerders, de meerderheid van deze raad -ik dacht met uitzondering van de raads-groepering Knillis en de P.S.P.- toch primair een voorkeur geeft aan het openbaar karakter van de tuin, daarbij de mogelijkheid open latend dat ook privaat groen tot stand gebracht kan worden. Al met al kom ik tot de conclusie -wat vele raadsleden uitgesproken hebben- dat we hier een goed plan hebben liggen en ik hoop dat we het ook op deze wijze kunnen uitvoeren.

De heer BAUDOIN: Mijnheer de voorzitter. Ik heb in de eerste plaats van de wethouder geen antwoord gekregen op mijn vraag naar verduidelijking van de berekende parkeerbehoefte van zeventwintig parkeerplaatsen. Een vraag die ik in de commissie Ruimtelijke Ordening ook al gesteld heb. Volgens mij zouden dat er dus tweentwintig moeten zijn, zoals ik het raadsvoorstel lees.

Wij blijven in ieder geval tegen een financiële en ruimtelijke reservering voor de zestien parkeerplaatsen in de tuin en tegen het openbare karakter van de parkeerplaatsen langs de zijgevel. Het is niet zinvol om daarover nu nog veel verder in discussie te treden. Met betrekking tot de tuin trok de wethouder het verschil tussen Knillis, P.S.P. enerzijds en de rest van de raad anderzijds, naar mijn mening teveel in de sfeer van openbaar/niet openbaar. Ik heb uitdrukkelijk gezegd dat de tuin voor een gedeelte openbaar kan zijn en ik denk dat de discussie gaat over de vraag waar je de grens tussen het openbaar en het privégedeelte legt. En dan kunt u wel zeggen dat Knillis vindt dat zo'n groot stuk privé moet zijn en daarmee tegen openbaarheid is, maar dat vindt ik geen goede manier om de discussie te voeren. Wij leggen die grens op de plek tussen het grasveld en het pad wat om de hele tuin heenloopt.

De heer STRIJERS: Mag dit alstublieft in de commissie. Ik zou eerst opnieuw moeten gaan kijken waar het precies loopt.

De heer BAUDOIN: Ik denk, dat diegenen die daar wel eens eerder geweest zijn, in ieder geval weten waar ik dat ongeveer bedoel en ik ben niet van plan om nu met een kaart op tafel te komen en lijnen te gaan trekken. Ik heb in eerste instantie aangegeven dat er drie gedeeltes zijn. Het gaat er mij om dat van die drie gedeeltes naar mijn mening het eerste en tweede gedeelte niet openbaar zouden moeten zijn en het derde gedeelte wel.

De heer DE ROOIJ: Mijnheer de voorzitter. Wethouder Lenssen heeft in zijn beantwoording ten aanzien van het parkeren gezegd dat we over die elf plaatsen niet hoeven te discussieren. Ik denk dat hij daar

voor een deel gelijk in heeft. Over die andere zestien parkeerplaatsen hoeven we eigenlijk ook niet te praten want het is alleen maar een ruimtelijke en financiële reservering. Ik vind dat we daar wel over moeten discussiëren, omdat ik vind dat het een verkeerde benadering is om nu al zestien plaatsen te reserveren, zeker als de aanleg daarvan afhankelijk wordt gesteld van ondermeer de totale ontwikkelingen binnen dat gebied. Dus dat betekent, dat er ook de mogelijkheid opengehouden wordt, dat er in de toekomst geparkeerd wordt in die tuin door mensen, die niet in het Van der Venhuis wonen. Hoe de werkelijke behoefte zich gaat ontwikkelen is moeilijk te zeggen, maar ik vind dat je als gemeente het aantal parkeerplaatsen moet beperken tot elf en een afspraak met de bewonersvereniging moet maken, waarbij vastgesteld wordt, dat meer auto's dan maar elders moeten parkeren, bijvoorbeeld aan de rand van de stad. Die weg kan je ook kiezen en ik denk dat dat een betere weg is.

De heer wethouder LENSEN: Mijnheer de voorzitter. Ik heb niet de bedoeling gehad om de opvatting van Knillis over de tuinen, te gebruiken om die te etiketteren als zijnde niet voorstander van openbaar groen in dat gebied. Maar ik heb dat met name gebruikt, om te kijken welke duidelijke hoofdrichting meegegeven kan worden voor het nadere overleg, dat ambtelijk gevoerd zal worden met de vereniging. Vandaar dat ik de algemene teneur heb aangegeven en ik ben direct bereid om in de richting van de heer Baudoin uit te spreken dat ik mij in zijn richting wat genuanceerder had moeten uiten. Voor wat betreft het parkeren, zouden we met de zakjapanner in de hand en verwijzend naar hetgeen op pagina drie verwoord is en doorrekenend met normen in de richting van pagina vier, een heel lange discussie kunnen voeren.

De heer PAANAKKER: Wat is een zakjapanner?

De heer wethouder LENSEN: Dat is een kleine calculator. In algemene zin heb ik gezegd dat dat een zaak is die altijd later, als we de discussie voeren over de werkelijke parkeerbehoefte ten behoeve van de bewoners, alsmede de behoefte die dan bekend is, gegeven de totale ontwikkeling binnen dit gebied, bekeken kan worden. Ik weet dat ten aanzien van dat laatste punt genoteerd mag worden dat de raads-groepering Knillis en de P.S.P. het daar in ieder geval niet mee eens zijn.

De heer BAUDOIN: Op basis van vierenvijftig eenheden en dus zevenentwintig parkeerplaatsen gaat u nu de reserveringen doen. Als ik gelijk heb met mijn veronderstelling dat het vierenvertig eenheden zijn, moet je die berekeningen maken voor tweeëntwintig parkeerplaatsen en ik wil niet vervelend doen over die getalletjes in de raad, maar het gaat wel over een kwestie die ik in de commissie Ruimtelijke Ordening aan de orde heb gesteld en waarover in de commissie uitdrukkelijk beloofd is dat die informatie hier voor handen zou zijn.

De heer PAULI: De heer Baudoin moet even kijken naar de vijfde alinea van de eerste pagina waar staat dat, indien deze werkbepaling -en dan gaat het over de werkruimtes- niet gerealiseerd wordt, zal gebruik als woonruimten mogelijk zijn. Er zijn zes werkruimtes gereserveerd, maal vierenvertig vierkante meter, gedeeld door 28,9 vierkante meter van een gemiddelde privéwoning, dat betekent dat je dan over tien woningen praat. Tien plus tien plus vierendertig is vierenvijftig.

De heer BAUDOIN: Schitterende berekening, alleen klopt die niet

want het gaat over 34 privé-woningen.

De heer wethouder LENSEN: Volgens de zakjapanners van de heer Paanakker klopt het wel.

De heer BAUDOIN: Dit is een herhaling van de discussie in de commissie, want dit soort dingen zijn allemaal in de commissie aan de orde geweest en toen kwamen we er niet uit en zou het uitgezocht worden.

De heer WIJERS: Dat vraag je het de volgende keer aan de V.V.D., Piet!

De heer Wethouder LENSEN: Mijnheer de voorzitter. Er is zojuist al een berekening op tafel gelegd waarom die zevenentwintig wel zouden kloppen. Ik denk dat we afbreuk doen aan dit voorstel, gegeven de procedure-afspraken die ik zojuist naar voren heb gebracht, als we hier al te uitvoerig bij stil blijven staan. Een gedetailleerde discussie zou later aande orde kunnen komen, zoals ik zojuist gesteld heb. We gaan niet tot uitvoering over van de aanleg van parkeerplaatsen en benutting van gelden alvorens we duidelijkheid hebben over de twee lijnen die we op pagina vier genoemd hebben: én de bewonersbehoefte én de behoefte in dat gebied, waarbij ik genoteerd heb dat de raadsgroepering Knillis en P.S.P. vinden dat dit laatste er niet bij betrokken moet worden, moeten we opereren.

De VOORZITTER: Ik wil nu de discussie staken. We hebben al drie termijnen gehad. Ik kom aan de vraag of men vóór dit voorstel wenst te stemmen of tegen.

De heer BAUDOIN: Mijnheer de voorzitter. Wij zijn voor het voorstel maar we zijn tegen de financiële en ruimtelijke reservering voor de zestien parkeerplaatsen in de tuin. We zijn tegen het openbare karakter van de parkeerplaatsen naast de zijgevel en we zijn het niet een met de richtlijn zoals die in het ambtelijk overleg wordt meegegeven, wat betreft de tuin.

De heer DE ROOIJ: Mijnheer de voorzitter. Ik ben het eens met het voorstel met uitzondering van het parkeergedeelte.

Zonder hoofdelijke stemming wordt vervolgens overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders besloten, onder aantekening dat de heren Baudoin, Van de Vorst en De la Cousine geacht willen worden te hebben tegengestemd tegen de onderdelen, zoals vermeld, en dat de heer De Rooij geacht wil worden te hebben tegengestemd tegen het onderdeel met betrekking tot het parkeren.

8. Vaststelling van de Verordening geldelijke steun bij de bouw van bejaardenwoningen (32/1985).

Tevens is aan de orde: Brief van het Provinciaal Welzijnsberaad voor Ouderen te Tilburg, d.d. 21 januari 1985, waarbij wordt toegezonden een overzicht van ontvangen reacties van diverse Brabantse gemeenten met betrekking tot mogelijke consequenties van het afschaffen per 1 januari 1984 van de extra-rijksbijdrage van f 2.000,-- per te bouwen bejaardenwoningen.

De heer PAANAKKER: Mijnheer de voorzitter. In het voorstel staat dat vanaf 1 januari 1984, dus ruim één jaar terug, subsidie voor de bejaardenwoningen van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer is overgegaan naar het ministerie van Financiën. De uitkeringen gaan plaatsvinden via het gemeentefonds. De V.V.D. gaat er dan ook vanuit dat de toekomstige uitgave

in competitie met andere uitkeringen moeten staan. De V.D.D. is tegen fondsvorming en tegen potjes formeren. Na mijn vraagstelling in de commissie ben ik er wel van overtuigd dat, omwille van de duidelijkheid, aan opdrachtgevers een bedrag genoemd moet worden van f 700,--. De opdrachtgever zal dan een keus moeten maken uit de dertien punten genoemd in artikel 3, lid 3 van de Verordening. Het zal duidelijk zijn, dat voor f 700,-- een beperkte hoeveelheid activiteiten kunnen plaatsvinden. Wel vragen wij ons af hoe één en ander vanaf 1 januari 1984 wordt geregeld, wij leven nu immers in februari 1985. We gaan ervan uit dat er jaarlijks bekeken wordt hoe één en ander is gelopen en hoe we verder gaan.

De heer VAN DER ZANDE: Mijnheer de voorzitter. In de commissie Volkshuisvesting hebben we er reeds op kunnen wijzen dat het hier gaat om bouwsomkosten, die veel hoger komen te liggen, waardoor ook de huurprijzen van de bejaardenwoningen veel hoger zullen komen te liggen. Daardoor komt een deel van de ouderen die nu nog aan doorstroming willen gaan doen van grotere naar kleinere woningen, in het gedrang. Men verwoont nu f 320,-- tot f 340,--; straks na de huurverhoging in de nieuwe sektor, kosten de bejaardenwoningen tussen de f 500,-- en f 600,--. Dit bevordert de doorstroming niet zodat de oudjes zoveel mogelijk blijven zitten, waar ze nu zitten. Dat betekent dat de grotere woningen niet vrijkomen en de kleinere woningen niet worden betrokken wegens de huren. De voorzitter van de commissie Volkshuisvesting heeft ons verteld dat die ouderen een beroep kunnen doen op de individuele huursubsidie. Dat kunnen ze natuurlijk wel, maar in wezen gaat het erom dat door deze Verordening de kosten van de bejaardenwoningen stukken omhoog vliegen, waardoor de doorstroming niet bevorderd wordt. Dat is een standpunt wat door de oudere ingenomen wordt, niet alleen in Den Bosch maar ook landelijk, en waarop geattendeerd is bij het ministerie.

De heer wethouder LENSEN: Mijnheer de voorzitter. Ook weer met die gemeentelijke pet op, moet ik zeggen dat ik kan onderschrijven wat de heer Van der Zande naar voren brengt. Het zou beter geweest zijn dat we meer gelden ter beschikking hadden gekregen. Maar gegeven het budget wat we ter beschikking hebben, zullen we een duidelijke regeling moeten ontwerpen. Daar zou ik kort twee kanttekeningen bij willen maken.

Ten eerste zijn er uiteraard consequenties met betrekking tot de huren. Ik denk echter niet dat het zo sterk belemmerend werkt in de richting van de doorstromingen. Het kan incidenteel wel eens effect hebben maar dat zal echt niet zo dramatisch worden, dat de doorstroming daarmee stagneert. In de richting van de heer Paanakker zou ik willen opmerken dat ik datgene, wat hij naar voren brengt met betrekking tot fondsvorming onderschrijf, maar dat we er anderzijds toch goed aan doen, in de richting van opdrachtgevers duidelijkheid te verstrekken op welke bijdrage ze kunnen rekenen. Hierover hebben we de afspraak gemaakt, ons baserend op hetgeen we in de bijlagen berekend hebben hoe we tot dat bedrag komen, dat we jaarlijks aan de hand van de meerjarenplanning woningbouw die we opstellen, zullen bekijken of we die f 700,-- al dan niet moeten bijstellen. Hierbij heb ik de opmerking gemaakt dat marge-afwijkingen dan achterwege zouden moeten blijven en dat aan de hand daarvan gekeken moet worden wanneer we wat meer stapsgewijs tot verandering moeten komen. Die toezegging wil ik hier nog eens herhalen en ik denk, gegeven de eindconclusie in de commissie, dat die eindconclusie hierop betrokken zal worden door de heer Paanakker en de gemeenteraad en ik verwacht dan ook dat men hiermee akkoord zal gaan.

De heer VAN DE ZANDE: Mijnheer de voorzitter. Ik heb toch nog een aantekening. Wanneer de wethouder meent dat dit geen dramatische vormen zal aannemen ten aanzien van de doorstroming dan moet ik hem er op attenderen dat dat wel zou kunnen.

De wethouder van Volkshuisvesting verwees naar de individuele huursubsidie die ze daar voor kunnen aanwenden. Het blijkt dat de individuele huursubsidie, naast een heel klein pensioentje en de A.O.W., wat de ouderen krijgen, bij de inkomsten wordt getrokken en dat men dubbel belast wordt.

De heer wethouder LENSEN: Mijnheer de voorzitter. Ik wil voor alle duidelijkheid aangeven over welke absolute bedragen we het hier hebben. Als we alle financiële consequenties nemen, zonder subsidie-regeling en zonder belastingtoestanden dan spreken we over zeggen en schrijven f 5,-- per maand. Ik denk niet dat door f 5,-- per maand, afgezet tegenover de bedragen waarover we het zojuist hadden, de hele doorstroming zou stagneren. Dit is het enige wat ik opmerkte in mijn eerste instantie.

Zonder hoofdelijke stemming wordt vervolgens overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

9. Vaststelling van de Verordening geldelijke steun voor verhuis- en herinrichtingskosten 1985 (41/1985).

De heer DE ROOIJ: Mijnheer de voorzitter. Tijdens de confettievergadering van de commissie Volkshuisvesting hebben diverse bewonerscomite's de noodzaak van een vergoeding bij groot onderhoud duidelijk gemaakt. De meerderheid van de commissie vond dat de verantwoordelijkheid om deze vergoeding tot stand te brengen, in de eerste plaats bij de staatssecretaris lag. Mocht hij de bewoners onvoldoende tegemoetkomen, dan zou de gemeente zelf kijken wat de mogelijkheden waren. Op voorhand werd medegedeeld dat de financiële mogelijkheden voor de gemeente beperkt waren. Inmiddels heeft de staatssecretaris een regeling opgesteld, waarbij de gemeenten de mogelijkheid krijgen om ook bij groot onderhoud een vergoeding aan bewoners toe te kennen. Vandaar dat deze Verordening hier nu voor ligt. De bedragen in deze Verordening zullen de bewoners misschien teleurstellen; aan de andere kant is de nu voorgestelde vergoeding aanzienlijk meer dan niks. Het zou beter zijn als de financiële vergoeding gelijk was geweest aan de werkelijke kosten die de bewoners moeten maken, nadat hun woning is opgeknapt. Gezien de beperkte financiële mogelijkheden van de gemeente is dat niet mogelijk. Vandaar dat ik kan instemmen met deze Verordening. Voor één punt wil ik wel nadrukkelijk aandacht vragen en dat is een onrechtvaardigheid, die in deze regeling zit. Dat heeft te maken met de ingangsdatum. Of een bewoner al dan niet in aanmerking komt voor een vergoeding hangt niet af van het tijdstip waarop het onderhoud verricht wordt maar hangt af van het tijdstip waarop het onderhoud in de planning zit. Zit het onderhoudsproject in de planning van 1984 en wordt het pas in 1985 uitgevoerd dan krijgen de bewoners geen vergoeding. Zit een project in de planning van 1985 en wordt het ook in 1985 uitgevoerd dan krijgen ze wel een vergoeding. Naar mijn mening is dit onrechtvaardig. Ik ben er voor om alle bewoners die te maken hebben met groot onderhoudsprojecten, welke gestart zijn na 1 januari 1985, een vergoeding te geven. Als dit voorstel gevolgd zou worden betekent dit, dat 400 à 500 bewoners meer, recht hebben op een vergoeding bij groot onderhoud.

De heer STRIJERS: Bewoners of woningen?

De heer DE ROOIJ: Woningen! De hoogte van het bedrag zou bijvoorbeeld rond de f 500,-- kunnen liggen. Wat mij betreft hoeft daarover nu geen beslissing genomen te worden, wel over het principe.

Ik vind dat het principe nog eens verder bekeken moet worden en ik heb daarover een motie, die luidt als volgt: " De raad van 's-Hertogenbosch, in vergadering bijeen op 28 februari 1985, spreekt uit dat bij alle groot onderhoudsprojecten die na 1 januari 1985 zijn gestart, bewoners recht hebben op een vergoeding bij groot onderhoud en gaat over tot de orde van de dag".

De heer STRIJERS: Ik erken de onrechtvaardigheid die de heer De Rooij signaleert. Ik denk echter dat het grootste voordeel van deze regeling is, dat bewoners voortaan een verhuiskostenvergoeding kunnen krijgen, ook bij groot onderhoud. Daar ging toen die confettievergadering over, met een hele volle tribune. Dat principe is gerealiseerd. Dan gaat het er om wat er gebeurt met de woningen die pas in 1985 worden aangepakt, terwijl ze eigenlijk in 1984 aangepakt hadden moeten worden. Dat snappen wij wel maar dat kun je de bewoners niet duidelijk maken. Daar zit een onrechtvaardigheid in. Aan de andere kant is het wel slim om in de motie geen bedragen te noemen. Je kunt in het raadsvoorstel echter al lezen wat de vervaldatum van 31 december zal betekenen. Het gaat om een duizendtal woningen. Als het er vijfhonderd zijn dan moet je de bedragen anders gaan stellen maar het gaat toch over groot geld. Je betaalt hetzij helemaal uit de gemeentelijke middelen-dan gaat het toch over tonnen-, hetzij je laat de vergoeding voor de bewoners veel minder worden. Ik zit te antwoorden, merk ik. Ik vrees, dat je die onrechtvaardigheid terecht signaleert, maar wij zullen die motie niet steunen.

De heer wethouder LENSEN: Mijnheer de voorzitter. Ik denk dat- maar de heer Strijers heeft zojuist al gezegd dat hij gedeeltelijk met de beantwoording bezig was- duidelijk is, dat met ingang van 1 januari 1985 een duidelijke regeling op tafel ligt. Dat die regeling door een aantal als onvoldoende gekwalificeerd wordt is een feit, maar er is wel rekening gehouden met de argumenten, die door bewoners naar voren zijn gebracht en er kan voortaan met groot onderhoud ook een vergoeding gegeven worden. De discussie spitst zich dan ook toe op een soort van overgangsregeling, want zo heb ik de woorden van de heer De Rooij geïnterpreteerd. Ik noem de financiële consequenties waarover de heer Strijers zojuist al heeft gesproken. Het gaat om 400 à 500 woningen en vijfhonderd gulden per woning zodat je- en daar heb ik zelfs niet zo'n calculator voor nodig- dan praat over tweeneenhalve ton. Daar zul je toch de dekking voor moeten vinden. Er is wel eens eerder gesproken over dekking vanuit de algemene bedrijfsreserve van het woningbedrijf. Ik vind dat voor gemeentewoningen al een oneigenlijk uitgangspunt maar u kunt zich voorstellen dat ik het voor woningen van woningbouwcorporatie's helemaal een oneigenlijk uitgangspunt zou vinden om op deze wijze een tegemoetkoming te geven in de onkosten die er zijn. Dit laat overigens onverlet, de heer De Rooij, als deze motie aangenomen zou worden, ook nog maar eens duidelijk moet maken in de richting van de bewoners, dat die woningen, die in een project zitten dat gestart wordt met ingang van 1 januari 1985 wel wat krijgen, maar daar waar het project- maar toe- vallig niet de woning van die mensen die er in zitten- in 1984 gestart is, en de woning in 1985 aangepakt worden de mensen niets zouden krijgen. Als hij de onrechtvaardigheid uit de weg wil helpen dan zal hij het naar mijn mening moeten verbreden. Dat is een suggestie mijnerzijds in zijn richting, waarmee ik niet wil suggereren dat ik die motie dan zou overnemen.

De heer DE ROOIJ: Mijnheer de voorzitter. Allereerst dankbaarheid voor de technische hulp van de heer Lensen. Het is inderdaad zo bedoeld. Ik heb er niet zo over nagedacht dat je ook die gevallen kunt hebben.

De heer wethouder LENSEN: Dan heb je het over 1000 woningen en dat betekent al een beduidend hoger bedrag, dan zitten we in de orde van grote van een miljoen.

De heer DE ROOIJ: Dat is inderdaad een enorm hoog bedrag en moeilijk om dat nu meteen boven tafel te toveren. Maar ik vind dat er wel makkelijk over die onrechtvaardigheid heen gelopen wordt. Wat mij betreft is het toch mogelijk dat we nu een voorstel doen om te kijken hoe we in de commissie Volkshuisvesting daar een oplossing voor kunnen bedenken. Het komt voor bewoners echt heel onrechtvaardig over en ze zullen het echt niet snappen, wat ook heel logisch is. Ik vind, dat je dat zo maar niet onder de tafel kunt laten verdwijnen.

De heer VAN HEUMEN: Mijnheer de voorzitter. Ik wil even op de heer De Rooij reageren. Het is niet zo dat die onrechtvaardigheid zo eenvoudig weggeschoven is. We hebben daar in onze fractie heel lang over gepraat. Bovendien zegt de heer De Rooij nu zelf dat het heel logisch is, dat de bewoners het niet snappen. Ik denk dat het voor iedereen even makkelijk te snappen is als voor de raadsleden: de verantwoordelijkheid wordt bij het rijk weggehaald en kan niet overgenomen worden door lokale overheden omdat de middelen er niet zijn. We hebben nagegaan dat andere steden het bedrag van f 500,-- wel geaccepteerd hebben en dat vonden wij een heel slecht compromis. Zelfs de fondsen waren er niet voor. Bovendien zijn we er bij onze discussie niet uit kunnen komen dat je tot een lager aantal kunt komen. Je moet voor de rechtvaardigheid uitgaan van duizend en dan komen we aan bedragen waarvoor geen fondsen zijn. We zijn tot de conclusie gekomen dat die onrechtvaardigheid ten aanzien van anderen er is, maar die is op andere gebieden even hard. Het kan nooit de bedoeling zijn dat lokale overheden dat compenseren. En we hebben uit de keuzes uiteindelijk de meest radicale conclusie getrokken door mee te gaan met dat wat de rijksoverheid heeft bepaald, ook al is die dan nog zo hard.

De heer wethouder LENSEN: Mijnheer de voorzitter. Ik moet even het bedrag van een miljoen corrigeren: het is een half-miljoen. Maar dat is nog een redelijk groot bedrag, als je niet weet waar je de dekking moet halen. Ik onderstreep volledig wat de heer Van Heumen heeft gezegd met betrekking tot de vraag waar de verantwoordelijkheid ligt. In de richting van de heer De Rooij moet ik zeggen dat als hij voorstelt om daar nog eens discussie over te voeren- we hebben in oktober met grote groepen mensen in de commissie Volkshuisvesting daarover gepraat- we valse verwachtingen zouden wekken in de richting van de bewoners. En normaal gesproken ben ik altijd bereid, ook op dit moment, om over onderwerpen te praten, maar nu wek je de suggestie, als zou er een oplossing komen. En ik mag concluderen dat vanuit de meerderheid van deze raad niet de bereidheid heeft om daar een half-miljoen gulden voor op tafel te leggen.

De heer DE ROOIJ: Mijnheer de voorzitter. Ik ben een voorstander van de motie en ik handhaaf die motie. Die moet inderdaad zo gelezen worden dat ook die projecten, die eind 1984 zijn opgestart en in 1985 klaarkomen, er ook onder vallen. Daarbij heb ik bewust geen bedrag genoemd omdat de financiering inderdaad het probleem is, maar ik vind dat er toch eens bekeken kan worden of je die vergoeding niet kan middelen onder alle bewoners. Dus dat je niet de ene bewoner het volle pond geeft en de andere niets. Ik denk dat dat een mogelijkheid tot financieren is.

De heer LAUXSTERMANN: Mijnheer de voorzitter. Tot voor kort, toen er nog een rijksregeling was, werden er geen vergoedingen gegeven voor verhuis- en herinrichtingskosten bij groot onderhoud, puur bij renovatie.

Dat betekent dus dat als het een rijkregeling was gebleven en het rijk alsnog besloten had om een vergoeding mogelijk te maken bij grootonderhoud, je ook dan overgangsproblemen had gekregen. Ook dan zou het rijk een aantal zaken niet hebben kunnen honoreren. Kijk naar het gedonder over de overgang van de gelden van de stadvernieuwingsfondsen.

Ten tweede: nu het rijk de fondsen rechtstreeks overdraagt aan de gemeenten, gaan ook de overgangsproblemen over aan die gemeenten. Ik zie, met de heer Van Heumen, niet in waarom dan plotseling de gemeenten die overgangsproblemen volstrekt zouden moeten gaan oplossen. Dat is voor ons volslagen onmogelijk, net zo goed als dat voor het rijk onmogelijk zou zijn.

Wij zullen dus tegen die motie stemmen.

De heer VAN DE VORST: Mijnheer de voorzitter.

Het is bij ons ook een punt van ernstige overweging geweest.

Mijn fractie zal verdeeld stemmen. Mijn ondertekening van de motie was nodig om de motie mogelijk te maken. De heer De la Cousine en ik zullen tegen de motie stemmen.

De VOORZITTER: Dan zal ik eerst de motie aan de orde stellen die ingediend is door de heer De Rooij. " De raad van 's-Hertogenbosch in vergadering bijeen op 28 februari 1985 spreekt uit dat bij alle grootonderhoudsprojecten die na 1 januari 1985 zijn gestart de bewoners recht hebben op een vergoeding bij grootonderhoud, en gaat over tot de orde van de dag".

De motie van de heer De Rooij wordt zonder hoofdelijke stemming verworpen. Vóór stemmen de heer De Rooij en de heer Baudoin.

Zonder hoofdelijke stemming wordt vervolgens overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

De VOORZITTER: We zullen nu gaan pauzeren, maar voor de pauze wil ik ten behoeve van de stemming, aan de orde bij punt 39 van de agenda, tot lid van de commissie van stemopneming benoemen de heren Van der Zande, Strijers en De Ligt. Tevens verzoek ik u een kandidaat te noemen.

De heer STRIJERS: Wij willen de heer Dona hiervoor kandidaat stellen.

De VOORZITTER: Ten behoeve van punt 40 van de agenda benoem ik tot lid van de commissie van onderzoek voor de geloofsbrieven de heren Bierens, Paanakker en De Rooij.

Ik schors de vergadering voor de pauze.

PAUZE.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

40. Onderzoek van de geloofsbrieven van het nieuw benoemde lid van de gemeenteraad, de heer L. van Tilborgh.

De heer PAANAKKER: Mijnheer de voorzitter. Het was een moeizaam onderzoek maar we zijn er toch uitgekomen en het advies is unaniem. Daar zijn we ook blij mee. Ik mag dan het volgende aan u voorlezen: De commissie van onderzoek van de geloofsbrief van de tot lid van de gemeenteraad benoemde L. van Tilborgh, heeft de geloofsbrief met de daarbij behorende stukken onderzocht en in orde bevonden. De commissie adviseert de gemeenteraad, tot toelating van de heer L. van Tilborgh als lid van de gemeenteraad te besluiten. Namens ons drieën wensen wij het nieuwe raadslid veel wijsheid toe en een goede samenwerking.

De VOORZITTER: Dan constateer ik dat de heer Van Tilborgh toegelaten is als lid van de gemeenteraad.

39. Benoeming lid gewestelijke raad en voordracht benoeming lid dagelijks bestuur van het stadsgewest 's-Hertogenbosch (65/1985).

De heer VAN DER ZANDEN: Mijnheer de voorzitter. Er zijn voor de benoeming van het lid voor de gewestelijke raad 34 stemmen uitgebracht, te weten 28 op de heer Dona, 2 op de heer Baudoin, 1 op de heer De Rooij en 3 blanco. Eén lid van de raad heeft het stembiljet ten behoeve van punt 41 ingevuld in plaats van punt 39. Dit hebben wij ongeldig verklaard.

De VOORZITTER: Dan constateer ik dat de heer Dona benoemd is door de raad tot lid van de gewestelijke raad en dat hij zal worden voorgedragen tot lid van het dagelijks bestuur van het stadsgewest.

10. Gemeentelijk beleid op het terrein van de podiumkunsten (56/1985).
12. Het verlenen van een krediet voor overname, renovatie, verbouwing en herinrichting van de voormalige Willem-II fabriek (58/1985).

Besloten is deze punten gezamenlijk te behandelen.

De heer CHRISTOPHE: Mijnheer de voorzitter. Voor ons ligt een omvangrijk papier met als inhoud twee notities inzake podiumkunstenbeleid. In de commissie Cultuur heb ik aangegeven, dat deze twee notities erg belangrijk zijn voor het komende beleid wat de gemeente wil voeren. Wij vinden het jammer dat juist zo'n belangrijk stuk onder grote tijdsdruk besproken moest worden. Dat heb ik ook in de commissie gezegd en ik heb daarop geen reactie van de wethouder gekregen. Uitgaande van de taken van de gemeente inzake de herschikking en het eigen gemeentelijk beleid is in de nota voor de gemeente een tweeledige taak weggelegd. Enerzijds de taak ten aanzien van accommodatie's, anderzijds het scheppen van voorwaarden voor zo'n breed mogelijk scala van kunst- en cultuurvorming.

Wij vinden het laatste een goed uitgangspunt. De gemeente biedt financiële en facilitaire mogelijkheden, het publiek draagt zorg voor de continuering daarvan. Uitvoering van uw voorstellen vergt een bedrag van ruim f 190.000,--. Ik denk dat wij hiermede akkoord kunnen gaan, gezien hetgeen ik eerder gezegd heb. Inzake accommodaties voor podiumkunsten kunnen we kort zijn, ook al heeft het vrij lang geduurd voor er iets definitiefs kwam. In uw nota heeft u een vijftal mogelijkheden opgesomd waarvan de Triniteitstraat als theaterpodium en de Willem-II fabriek als poppodium, voor ons verreweg de meeste positieve punten had. Met betrekking tot de Triniteitstraat zien we daarin een honorering van de manier waarop theater BIS zelf naar een oplossing heeft gezocht voor het ruimtegebrek. Voor het Popcollectief en de T-tuin is de Willem-II fabriek misschien niet de allerbeste oplossing, maar wel de meest haalbare. Toch zijn er enkele moeilijkheden met betrekking tot de Willem-II fabriek. Ik hoop dat de wethouder wat nader in kan gaan op de bezwaren van initiatiefgroep Sintstraten en een mogelijke oplossing in het vooruitzicht kan stellen. Diezelfde vraag kan ik ook stellen ten aanzien van de parkeerproblematiek en geluidsoverlast. De wethouder heeft in de commissie gezegd dat wij in ieder geval vóór of in de raad daarover iets te horen zullen krijgen.

De heer WIJNHOFEN: Mijnheer de voorzitter. Ik ga achter het spreekgestoelte staan uit nostalgische overwegingen. We behandelen nu het beleid ten aanzien van de podiumkunsten en ik wil, precies zoals dat aan het begin van zijn Bossche carrière was, ook op het einde daarvan de heer Lensen duidelijk in zijn gezicht kunnen kijken.

De herstructurering van het muziek- en theaterbestel- landelijk bezien- betekent iets voor de taakverdeling van de verschillende overheden. Drie punten daarover. Het spreidingsbeleid wordt daarin uitgesproken en ik moet u zeggen dat hetgeen in de nota staat ten aanzien van de financiën voor theatergroepen, mij toch wel enige zorg geeft of met

name de gezelschappen uit de randstad wel voldoende gespreid door het land hun kunsten zullen vertonen. Zoals ik in de commissie gezegd heb zijn er vrij goede airconditioned bussen, maar ik vraag mij af of ze nog wel allemaal deze richting komen. In de hele herstructurering blijft voor mij de positie van de provincie nog wat onduidelijk. De provincie heeft niet zo'n ervaring met het spreidingsbeleid en ik zou van deze plaats de provincie willen aanraden, bij het maken van haar beleid, te luisteren naar met name de grote gemeenten die in de afgelopen jaren dat kunstbeleid gestalte hebben gegeven. En dan betekent herstructurering dat het eigen gemeentelijk beleid vooral voorwaarden-scheppend is in de vorm van het scheppen van een goed klimaat. Ik vind dat, als je de nota bekijkt en de variëteit van aanbod ziet, die wij in Den Bosch mogelijk maken, dat die nota geëigend is om een goed klimaat op het terrein van theater en podiumkunsten in Den Bosch te bewerkstelligen. Vooral omdat het gaat over zaken, die niet uitsluitend het courante circuit betreffen. Het gaat heel vaak over- dat is voor een gemeente natuurlijk niet zo gek- kleinschalige zaken. Ik vind dat een goede zaak, vooral in een tijd waarin de financiën voor de gemeente toch al niet rooskleurig zijn. Het is ook een goede zaak dat wij inspelen op de landelijke herstructurering, waarbij meer geld beschikbaar komt voor kunstuitingen die in afgelopen jaren wat minder bedeed waren.

Of dat allemaal kan en zal blijven kunnen, hangt met name af van de vraag wat wij als lagere overheid ervoor over hebben. De hoop was dat we er als gemeente van die landelijke herstructurering, wat meer over zouden houden. Daarom hebben wij in het kader van de bezuinigingen 1985/1987 ingestemd met een ombuiging in deze sektor van anderhalve ton. Ik moet u zeggen dat het ons nu bijzonder zwaar op de maag ligt.

Al met al formuleert de nota, ondanks de bezuinigingen, toch een behoorlijke verscheidenheid aan activiteiten die in onze gemeente wordt bewerkstelligd. Wij onderschrijven de doelstelling zoals die staat beschreven op bladzijde 7: één van de doelstellingen van het gemeentelijk cultuurbeleid is permanente zorg voor nieuwe publieksgroepen en vooral jongeren te interesseren voor culturele verworvenheden en er voor te zorgen dat wij de eigen uitingen van jeugdigen en de dialoog met andere cultuuruitingen wordt gestimuleerd. Dat lijkt mij klimaatbevorderend. Maar om het klimaat te bevorderen en activiteiten mogelijk te maken, heb je veelsoortige accommodaties nodig, groot- en kleinschalig. Voor de grootschalige activiteiten hebben we het Casino en vandaag zullen we het over de kleine podia hebben. Overigens is het niet de gemeente alleen die hier activiteiten ontplooit. Ik denk dat de rechtvaardigheid gebiedt om te zeggen dat ook de voormalige azijnfabriek hier een rol in speelt, de V-2 en met name de Jazz in de Kakketoe, alsmede nog allerlei andere initiatieven, die zoals ik begrepen heb, rond het Heetmanplein worden ontplooid. Onze gemeente kent één grote accommodatie, zijnde het Casino, maar met name de exploitatie daarvan maakt het op dit moment niet mogelijk om de doelstellingen, die we destijds hadden met de Pleinzaal, helemaal te verwezelijken. Ik vind het niet het moment om daar nu uitgebreid op in te gaan. Ik vraag me af of we ons daar blijvend bij neer moeten leggen. Ik denk dat we op een ander tijdstip en in een ander verband wellicht nog eens aandacht moeten geven aan de vraag of we in een andere zin de doelstellingen van de Pleinzaal zouden kunnen bereiken. Het uitgangspunt van het gemeentelijk beleid zoals het geformuleerd staat op bladzijde 15 van de nota: de ontwikkeling en instandhouding van geschikte accommodatie en de versterking van de afname, met bijzondere aandacht voor op vernieuwing gerichte kunstvormen, ondersteunen wij. Ik denk, dat als de activiteiten die in de nota staan worden uitgevoerd we dat ook wel zullen bereiken. Daarmee kom ik toch weer terug op de tot standbrenging van de kleine accommodaties en de kleine podia. Dat is een vervolgstuk van de nota.

Dat is ook de reden waarom ik u gevraagd heb om het stuk van de Willem-II hierbij aan de orde te stellen, want bij het ene raadstuk zit een ontwerpbesluit voor de aankoop van de Triniteitsstraat, terwijl de Willem-II een apart verhaal is geworden. Ik wil ze toch bij elkaar betrekken, niet om ze nog in detail te bespreken maar wel omdat ze- dat zal dadelijk duidelijk worden- enig verband met elkaar hebben. Met pijn in het hart hebben we moeten constateren dat het Prekerspoortplan financieel niet haalbaar bleek. Niet alleen ik, maar ook sommige anderen in mijn fractie hebben die pijn gevoeld. Maar als iets financieel niet haalbaar is, dan moeten we wel achter de idee van twee gescheiden podia voor theater en pop staan. Zoals ik in de commissie heb benadrukt, moeten we daar echter in gelijkwaardigheid over beslissen. Ik denk dat het heel fijn is dat er een goede oplossing gevonden is met de Triniteit-straat. Ik vind ook dat er voor een poppodium een goede oplossing gevonden moet worden. Op het moment waarop wij in de commissie daarover spraken waren er allemaal haken en ogen.

Na anderhalf jaar Prekerspoort kun je niet tegen die mensen zeggen dat de Willem-II ook niet doorgaat. Ik denk dat deze dingen niet meer mogen gebeuren. De mate van realiseerbaarheid van de Willem-II was onduidelijk ten aanzien van een paar punten. Kort gezegd: het poppodium mag in dit verhaal geen sluitstuk zijn. De gelijkheid van behandeling vereist- en dat sluit aan op hetgeen in de vervolgnota staat- dat wij als fractie ja zeggen tegen het theater BIS in de Triniteitstraat en de aankoop van dat pand, op voorwaarde dat er een even volwaardige oplossing, met het zelfde programma van eisen zoals in het rapport Prekerspoort staat, voor de pop wordt gevonden. Er is nog een brief van de buurt gekomen die gaat over het geluid en het parkeren. Ik verzoek de wethouder daar heel goede oplossingen voor te vinden. Die oplossingen zullen we overal moeten zoeken waar zoiets als een poppodium komt. De Willem-II fabriek is echter een hele goede oplossing waarmee we ook een redelijke invulling geven aan het gebouw Willem-II, dat we hebben aangekocht en ik hoop dat daar een goede oplossing voor gevonden wordt, zodat het poppodium kan functioneren. Ik verwacht dus niet alleen een soort principe uitspraak van de wethouder, maar een inhoudelijke intentieverklaring over de beide punten geluidsoverlast en eventueel parkeren.

De heer DE ROOIJ: Mijnheer de voorzitter. In de nota podiumbeleid is en blijft uitgangspunt voor gemeentelijk cultuurbeleid, dat gepoogd wordt een staalkaart aan te bieden van hetgeen op theater- en muziekgebied geproduceerd wordt. De laatste jaren heeft het Casino deze gedachte niet waar kunnen maken. Vooral de programmering van de Pleinzaal liet qua aantal producties als qua soort producties te wensen over. Galerie-theater BIS is aanvullend geweest met betrekking tot kleinschalige en experimentele toneelproducties.

Op popgebied gebeurde er echter weinig. Allereerst doordat de T-tuin over slechte accommodaties beschikte en later doordat er geen poppodium meer aanwezig was in deze stad. De nota bevat een aantal voorstellen om de ergste knelpunten weg te nemen. Zo komt er een nieuw kleinschalig theaterpodium en komt er een poppodium. De Pleinzaal gaat vaker gebruikt worden, al vind ik een aantal voorstellingen van dertig per jaar nogal aan de lage kant. Dit is immers nog niet één voorstelling per week. Dat de Pleinzaalvoorstellingen niet meer betaald moeten worden vanuit hetgeen overblijft van de grote zaalproducties is een goede ontwikkeling.

Het Casino, BIS en het poppodium moeten duidelijke afspraken maken over wie, wat en waarom uit het totale muziek- en theateraanbod gaat brengen. Op bladzijde 15 van de nota worden een aantal randvoorwaarden voor het gemeentelijke podiumbeleid gesteld. Vooral met punt C. ben ik het erg eens. In punt C. staat dat de vaste kosten, kosten voor huisvesting en personeel in redelijke verhouding moeten staan tot de variabele kosten.

Bij het Casino is dit een groot probleem. Verder wordt er op die bladzijde gesteld dat van de bezoeker of toeschouwer een redelijke eigen bijdrage mag worden gevraagd. Op zich is dit geen onredelijke voorwaarde maar er mogen geen financiële belemmeringen zijn voor mensen, om deel te nemen aan het cultuurgebeuren. Tussen deze twee laatstgenoemde zaken zit een duidelijke spanning. In Kampen heeft men dat opgelost door de prijs voor alle voorstellingen op f 10,-- vast te stellen met als resultaat, meer toeschouwers en een kleiner tekort voor de schouwburg. Het lijkt mij nuttig om na te gaan of een dergelijke opzet ook in Den Bosch kans van slagen heeft. Dan wil ik iets zeggen over de concrete aanpak van het poppodium en het kleinschalige theaterpodium.

Ik vind dat de werkgroep Prekerspoort- ik heb het ook al in de commissie Cultuur gezegd- nogal onheus door het college is behandeld, doordat het college tussentijds is overgestapt van één podium naar twee podia, waardoor de werkgroep haar werk voor een groot deel voor niets heeft gedaan. Als je het rapport Prekerspoort leest dan blijkt inderdaad dat het eigenlijk te duur is, als er alleen een poppodium gevestigd zou zijn. Al was het samengegaan met een theaterpodium dan was het toch nog een stuk duurder geworden dan de twee gescheiden podia in het voorstel dat er nu ligt. Het grote voordeel van deze oplossing is ook, dat er naar verhouding weinig geld voor huisvesting nodig is en dat er veel geld vrij is voor activiteiten. Ik zelf ben er voorstander van, om een beslissing over de beide podia, zowel de pop als het theater, gelijktijdig te nemen. Voor BIS is er nu een perfecte oplossing. Voor het poppodium ligt er een redelijke mogelijkheid in het verschiet, namelijk de Willem-II fabriek. Het nadeel daarvan is de excentrische ligging. Er zijn nog een aantal andere problemen zoals geluidsoverlast. De heer Wijnhoven en de heer Christophe spraken daar al over. Ik vind het heel belangrijk dat we tijdens deze raadsvergadering een aantal garanties krijgen dat het poppodium er ook echt komt. En ik zou graag de vraag beantwoord willen hebben wat er gebeurt als de gereserveerde vijf ton, die beschikbaar is om de Willem-II fabriek aan te passen, onvoldoende blijkt te zijn. Komt er dan geen poppodium? Het laatste punt gaat over bladzijde twee van de voorloper van het raadsvoorstel, waar staat: "mocht de financiële positie van de gemeente er de komende jaren aanleiding toe geven dat het podiumbeleid veranderd moet worden", waarbij ik vind dat je je eerst moet afvragen of je nog wel verder op cultuur moet bezuinigen. Mocht dat zo zijn, dan moet je daar bezuinigen, waar de vaste kosten en de activiteitenkosten niet in een redelijke verhouding staan. Ik denk dat de kleine podia daar in ieder geval buiten vallen.

De heer DE LIGT: Mijnheer de voorzitter. Ik heb in de commissie reeds gezegd dat ook in ons vaandel staat, dat we voorstander zijn van een zo breed mogelijk cultureel spectrum in deze stad, maar tegenwoordig sta je dan onmiddellijk op gespannen voet met de financiën. Dat is dan ook de oorzaak waarom we op dit moment in de cultuursektor nogal kritisch kijken naar investeringsvoorstellen en exploitatievoorstellen. Er zijn in feite drie factoren die van belang zijn: lopen we geen onverantwoord risico bij nieuwe activiteiten, dat door krappere wordende budgetten het initiatief geen toekomst meer heeft; gaat het nu en straks niet ten koste van de activiteiten die wij met moeite in stand kunnen houden, want dat zal de komende jaren nog wel wat moeilijker worden; en moeten we, niet met pessimisme maar met realisme, rekening houden met verdergaande bezuinigingen in de komende jaren, die ook aan de cultuursektor niet voorbij zullen gaan? De ontwikkeling van de plannen zijn nogal eens gewijzigd en we hebben dat in onze fractie met enige zorg gevolgd. Enerzijds zie je dat de ambities en het enthousiasme in de kringen van het kleinschalig theater en ook de popmuziek nog wel eens vooruitlopen op de reële mogelijkheden, maar ik moet zeggen dat er uit die kringen met zorg een advies is samengesteld, waarvoor ik waar-

dering uit wil spreken. De Prekerspoort en de Boerenmouw laten zien dat onze sombere vermoedens in die richting bewaarheid zijn geworden. We betreuren het dat er veel werk in is gaan zitten door de werkgroep en je kunt erover discussiëren of de gemeente dat niet op een wat eerder tijdstip naar de groep duidelijker had moeten maken maar één ding is duidelijk: de waarde van het rapport wordt bepaald door het feit dat men heeft laten zien wat wel en wat niet mogelijk is binnen het raam van de beschikbare middelen. Wat wél mogelijk is, staat vandaag op de rol om gerealiseerd te worden. Het geld is uit alle hoeken en gaten gekomen. Er is erg veel aandacht besteed aan de exploitatie van BIS, waar ik eerst bij stil wil blijven staan en dat theatergebeuren krijgt nu eindelijk een wat waardiger behuizing.

BIS verdient dat. De afgelopen drie jaar is dit theatertje met bijzonder veel liefde gekoesterd door alleen vrijwilligers, die steeds weer kans zagen om nieuwe en traditie-doorbrekende theateractiviteiten te realiseren. Dat is voor deze stad een kostbaar bezit omdat in de toneelcultuur juist dát heel vaak de toekomst is.

De exploitatie lijkt redelijk haalbaar. Ik zeg dat wat voorzichtig omdat je daar nooit honderd procent zeker van kunt zijn. Het is haalbaar uit de activiteiten van de bestaande subsidies en door meevallers van ingehuurde activiteiten, die er nu nog aan moeten komen. We denken niet dat we voorbij moeten gaan aan de belangen van de huurder, die wil ik niet ongenoemd laten. Ik denk dat er nog een goede afspraak gemaakt moet worden om bij de activiteiten die om rust vragen, die rust ook te garanderen. Ik ben ervan overtuigd dat men met goede afspraken een heel eind kan komen.

Wat het poppodium betreft is de aandacht nu gericht op de Willem-II fabriek. Wij vinden het spijtig dat de investerings- en exploitatieopzet, -naar ik informeel geïnformeerd ben- pas in april kan komen.

We hadden gevraagd of u dat nog even aan wilde houden, maar we zien zelf dat twee maanden toch wel erg lang wordt, temeer omdat het aanzien van de exploitatie van het gehele Willem-II gebeuren een veel completer inzicht geeft, wanneer ook dat plaatje erbij is.

We willen dat voorstel afwachten, maar ik zeg u dat voordat ik overga naar het Willem-II gebeuren, wij die opzet beslist binnen de financiële ruimte die er nu voor staat gerealiseerd willen zien. We vinden dat de interne en de externe geluidsproblematiek beheerst moet worden, dat dat binnen de financiële investeringsmogelijkheden moet gebeuren en dat er een aanvaardbare exploitatie uit het poppodiumplaatje zal moeten rollen, binnen het raam van de nu bestaande activiteiten en subsidies. Voor de beide activiteiten hopen wij, dat wanneer zij gerealiseerd zijn, men zich goed bewust is, dat men er voor de komende jaren verstandig aan doet om een reserveringsbeleid te voeren, het is bepaald niet uit te sluiten dat we in de komende jaren weleens nog zuiniger moeten zijn dan we nu al moeten zijn.

Ten aanzien van het Casino zijn de zorgen -en dat wil ik niet onvermeld laten- toch groter geworden. Indirect leiden deze activiteiten ertoe dat er een kans in zit, dat men voor vijftigduizend gulden minder kan gaan programmeren. Het gemiddelde wat men zou kunnen halen uit de zogenaamde uitkoopsommen van honderdwintigduizend gulden is al teruggebracht tot de realiteit van vijftenzestigduizend gulden in het voorstel. Dat laat zien dat het hele Casinogebeuren erg veel aandacht nodig heeft in de komende jaren en zeer zeker op korte termijn. Het is niet meer verantwoord tegenover het overige cultuurgebeuren in deze stad, om dit zo te laten voortgaan. Er moet bepaald iets gebeuren, want we moeten vaststellen dat van de multi-functionele opzet, die wij beoogden, in feite niet veel terecht is gekomen en dat is jammer.

Ik wil aan de koppelverkoop van de heer Wijnhoven niet meedoen. Ik vind dat het aanvankelijk streven naar één podium niet een legitimatie is om het doorgaan van het één afhankelijk te stellen van het doorgaan van het ander.

Wij hebben er voldoende vertrouwen in, dat binnen hetgeen u ons in de commissie hebt kunnen mededelen, er voldoende mogelijkheden zijn om ook dat poppodium straks een kans te geven.

Ik kom ten slotte nog even op het hele Willem-II project terug.

Het moet mij van het hart dat wij bij de eerste investeringen heel voorzichtig hadden geschat dat er per jaar f 30.000,-- à f 40.000,-- bij zou moeten. En dan verschijnt er in de investering een bedrag van f 125.000,-- en vervolgens zeggen we in het voorstel dat het best mee valt want het is máár f 70.000,--. Zo is dat niet.

Ik constateer toch weer dat we er nog lang niet uit zijn.

Er zitten duidelijk nog een aantal onzekerheden in de inrichtingsmogelijkheden. We proberen met man en macht een en ander weer te realiseren en de eerste herschikking in de volgorde van de werkzaamheden als gevolg van een tegenvaller die we tegenkwamen bij de renovatie hebben we al achter de rug. Dat moet je toch zorgvuldig bekijken, want we hebben gewoon de ruimte niet om daar nog extra geld in te stoppen. Mijnheer de voorzitter. Wij willen dit voorstel een kans geven maar wij vinden wel dat u binnen de marges moet blijven die daarvoor gesteld zijn. We zijn in ieder geval verheugd dat er nu wel, -dat was één van onze grote bezwaren de vorige keer- een parttime beheersfunctie is ingebouwd. We hebben van af het begin gezegd dat een gebouw met zoveel functies niet zonder een behoorlijke controle kan.

De heer DE LA COUSINE: Mijnheer de voorzitter. Ik zal het niet zo lang maken. We hebben er in de commissie Cultuur uitvoerig over gesproken en we zijn ook blij dat de zaak nu structureel aangepakt wordt. In de notitie komt toch ook weer de rol van onze cultuurtempel het Casino centraal te staan. Het is gewoon jammer dat de staalkaartgedachte -het streven naar een zo veelzijdig mogelijk aanbod op het gebied van muziek en theater voor jong en oud- niet verwezenlijkt is. Ik ben nog steeds van mening dat met betrekking tot de programmering het Casino nog kansen laat liggen om tot betere invulling van de Pleinzaal te komen. Ondanks de aanschaf van dure tribunes, gebeurt er nog weinig anders dan het draaien van film. Gelukkig hebben we in onze stad mensen die initiatief op cultuurgebied durven te nemen, zowel op het gebied van kleinschalig theater als op popgebied. Het initiatief van tien mensen heeft er toegeleid dat de huisvesting nu als een rode draad door de beleidsnotitie van podiumkunsten loopt. De werkgroep Prekerspoort is geruime tijd bezig geweest om een plan te ontwikkelen voor het onderbrengen van BIS en een poppodium in één pand. Het is de vraag of deze werkgroep niet eerder door de wethouder op de hoogte gesteld had moeten worden van de plannen van de wethouder om tot een gescheiden podiumopstelling te komen. Het is natuurlijk frustrerend als je veel tijd en energie in iets steekt en je moet later horen dat er van de oorspronkelijke stelling is afgeweken. De raadsgroepering Knillis is altijd een tegenstander geweest van een gezamenlijk onderdak. Ik vind het dan ook jammer dat nu alleen het financieel plaatje de oorzaak is, dat de podia niet onder één dak onder te brengen zijn. Ik ben nog steeds van mening dat deze twee cultuurvormen niet onder één dak gehuisvest kunnen worden. Ze zijn te verschillend van aard. In de vergadering van de commissie van Cultuur van juni 1984, heb ik gepleit voor een gescheiden opstelling. De wethouder ging toen ook al voorbij aan de inhoudelijke discussie over de culturele invulling. Hij stelde toen -ik citeer de notulen van die vergadering- dat één podium uit oogpunt van efficiëntie, rendement en continuïteit de voorkeur heeft.

Andere alternatieven zag hij niet. Ik ben dan ook blij dat de wethouder een ommezwaai heeft gemaakt in de richting van de twee podia, al is dat om financiële redenen.

De oplossing die voor BIS gevonden is, is gewoon ideaal, mooier kan het niet. Theater BIS in deze huisvesting is een verrijking van het culturele leven van onze stad. We zullen dan ook instemmen met het voorstel tot aankoop van het pand Triniteitstraat. Tegelijkertijd moet echter wel vaststaan, dat het poppodium zeker in de Willem-II terecht kan. We zullen daar ook een taak krijgen om te zorgen dat het podium daar kan functioneren als het er eenmaal is. Het moet een eerlijke kans krijgen in de Willem-II en niet hetzelfde lot beschoren zijn als de T-tuin.

De bezwaren van de buurt kan ik me best voorstellen, maar op welke plaats in de stad er ook een poppodium gehuisvestigd zal worden, komen dezelfde problemen om de hoek kijken.

Er zal van alles aangedaan moeten worden om de overlast voor de bewoners zoveel mogelijk te beperken.

De heer wethouder DONA: Mijnheer de voorzitter. Het heeft inderdaad enige tijd geduurd -verschillende sprekers hebben daar op gewezen- eer dat de voorstellen zoals ze nu voorliggen u uiteindelijk bereikt hebben en dan nog op een heel laat moment. De heer Christophe wijst daar nog eens op. Dat spijt me overigens. Ik denk dat de stukken ingrijpend en omvattend genoeg zijn om daar langere tijd aan te besteden. Deze maand was de commissievergadering een week vervroegd, anders had dát nog enige respijt kunnen geven. Anderzijds wil ik opmerken -ik heb dat in de commissie niet gezegd- dat het ons tot het laatste moment tijd en moeite heeft gekost om precies te berekenen hoe een aantal financiële consequenties waren, met name van de landelijke herstructurering. De ministeriële brieven daarover zijn pas eind januari binnengekomen en dan is er niet zo gek veel tijd meer. In de richting van de leden van de commissie Cultuur wil ik zeggen dat ondanks de korte tijdspanne die u had voor deze nota, u daar in de commissie buitengewoon uitgebreid op in bent gegaan en dat heeft u er, zij het dan met moeite, niet van weerhouden om de voorstellen nauwkeurig te bestuderen.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga dadelijk snel over op een aantal praktische vragen, om niet in de herhaling te vervallen van de discussies in de commissie omtrent de landelijke herstructurering. Toch is het goed om van tevoren nog even aan te geven, dat het hebben van goede podiumfaciliteiten en het stimuleren van activiteiten op dit gebied door ons als bijzonder waardevol voor de stad wordt aangemerkt. Met name in de cultuuruitingen, waar het in deze nota's over gaat, is er sprake van een heel hoog participatie-niveau van jongeren. Vanuit deze optiek heeft het een belangrijk welzijns bevorderend aspect, waarin de eigen activiteiten, de eigen bijdrage, de eigen creativiteit sterk centraal staat. Het aanbod als geheel, maakt dat onze stad, ook in deze tijd, waarin we het financieel moeilijker hebben, toch een stad is, waar op een aantrekkelijk niveau tal van activiteiten plaatsvinden. Dat laatste heeft behalve welzijns kanten, ook zijn positieve kanten naar het toerisme en naar de economische functies van onze stad.

We hebben in de opzet, zoals die nu voor ons ligt, gekozen voor het zoveel mogelijk handhaven van activiteitengelden en oplossingen voor podia -ik ga niet meer in op de geschiedenis met de Prekerspoort, maar daar had ik grote vraagtekens bij- waarbij we zoveel mogelijk het principe gehandhaafd hebben, dat alle vaste lasten -dat wil zeggen huur, onderhoud, energie, schoonmaak- gedekt worden door vaste inkomens, met name door herschikking van de diverse bedragen. Dat uitgangspunt hebben we hier voor honderd procent gehandhaafd.

Daar zou je op een aantal puntjes best nog wat soepeler in kunnen optreden, maar tot dusver hebben we dat uitgangspunt volledig gehandhaafd. Daarmee is het risico voor de toekomst -en ik meen dat daar met name de heer De Ligt over sprak- in deze opzet bijzonder klein gehouden. Dat risico is ook in een ander opzicht bijzonder klein gehouden, omdat we het pand Triniteitstraat nog wel moeten verwerven, maar bij onverhoopt afstoten kan dit pand voor ongeveer dezelfde prijs verkocht worden. Het investeren van grote bedragen in de aankoop van nieuwe panden zou dat risico wel geboden hebben en de Willem-II fabriek hebben we al, terwijl een dergelijk podium voor de Willem-II een goede invulling betekent.

Mijnheer de voorzitter. De heer Cristophe heeft er nog eens opge-
wezen dat het gemeentelijk beleid primair voorwaarden scheppend moet zijn en zich toch moet richten op wat burgers in deze stad zelf aan activiteiten en creativiteiten voortbrengen. Ik denk dat dat altijd noodzakelijk is. Ik zou het u niet willen aandoen dat het gemeentebestuur zelf de cultuur zou moeten invullen.

Maar dat is, in tegenstelling tot enkele andere sectoren die onder mijn portefeuille vallen, ook het aantrekkelijke van de culturele portefeuille: er gebeurt ontzettend veel met dat eigen initiatief van mensen op professioneel en amateur niveau, wat ondersteuning verdient.

De heer Wijnhoven, pratend vanuit de herstructurering van podiumkunsten, spreekt nog eens zijn zorg uit over de spreiding van de officiële podiumcultuur en de rol van de provincie daarbij.

Ik moet u zeggen dat die spreiding van, met name het theateraanbod, in de komende tijd ook mij zorgen baart. Er zijn een aantal globale richtlijnen van het ministerie, maar het ministerie is niet bereid, om die aan een gezelschap op te leggen en wil ze alleen als toets achteraf over het hele toneelaanbod laten gelden. Positief punt daarbij is, dat het Casino in Den Bosch als één van de dertien concentratie-schouwburgen van dit land is aangewezen. Een ander punt kan die spreiding nog meer in gevaar brengen. Dat is het feit dat waar de minister de uitkoopsommen afgeschaft heeft en de schouwburgen en de gemeentes via het gemeentefonds gekort heeft, er toch in de afspraken met de gezelschappen de garantieregelingen in de partageovereenkomsten weer naar voren komen, garantieregeling, die gemakkelijk weer het karakter kunnen krijgen van nieuwe uitkoopsommen. In dat geval zouden we twee keer moeten betalen en dat is heel uitdrukkelijk niet de bedoeling. Ik wil er op wijzen dat we op heel korte termijn, met alle concentratie-schouwburgen in dit land en de daarbij behorende wethouders overleg hebben, hier in Den Bosch, om daarin één lijn te trekken.

Wij kennen -de heer Wijnhoven en anderen hebben daarop gewezen- groot belang toe aan de variëteit, aan de staalkaartgedachte, aan het aanbod van vernieuwende vormen of vormen die nieuwe publieksgroepen kunnen bereiken. In dit kader wil ik, met name in de richting van de heren De Rooij en De la Cousine, erop wijzen dat het feit, dat het Casino niet voor al deze groepen een aanbod heeft kunnen doen, niet zomaar te vertalen is in de stelling dat het Casino het niet goed heeft gedaan. Ook in andere steden doet dat verschijnsel zich voor en een groot aantal van die nieuwe cultuurvormen, vragen qua plaats, qua publieksgroepen en qua ambiance een wat andere benadering.

De heer DE LA COUSINE: Mijnheer de voorzitter. Vindt de wethouder dat erop dit moment, qua programmeringsbeleid in de Pleinzaal door het Casino een goed beleid gevoerd wordt?

De heer wethouder DONA: Een dergelijk algemene vraag kunt u in de tweede ronde nog stellen. Waar het hier over gaat, is de vraag of een volledig aanbod van kleine podiumkunsten ook in de Pleinzaal van het Casino plaats zou kunnen vinden. Die vraag kan ontkennend beantwoord worden. De heer De Rooij spreekt zich uit voor het uitgangspunt, om de vaste en variabele kosten met elkaar in evenwicht te laten. Dat is in dit voorstel ook gebeurd. Hij verbindt daar overigens wel een bepaalde voorwaarde, of althans een opmerking aan, ten aanzien van het Casino. Ik wil erop wijzen datje, wanneer een podium zoals de stad-schouwburg, er eenmaal is, in een groot aantal vaste kosten niet zo gek veel meer kunt veranderen. Ik ben erg benieuwd naar hoe hij zich voorstelt om daar tot redelijke verhouding tussen vaste en variabele kosten te komen. Dat is praktisch alleen mogelijk door het aantal variabele kosten op te voeren, maar ik neem aan dat dat niet de bedoeling is. Dan heeft de heer De Rooij en ook de heer De la Cousine nog gesproken over de werkgroep Prekerspoort.

Ik wil u nog eens wijzen op de nota, waarin staat dat al op 22 oktober officieel aan die werkgroep medegedeeld is, dat bij de gemeente ook andere mogelijkheden in studie waren en dat zij daar in hun verdere advisering rekening mee zouden moeten kunnen houden. De heer De Ligst wil instemmen met een breed scala van activiteiten maar legt als toets aan, het risico naar de toekomst. Naar mijn mening is dat een terechte toets, waardoor voor ons definitief het doek over het Prekerspoort-project gevallen is.

Dat mag dan even duren, maar liever vóórdat je een definitief besluit neemt in deze raad dan erna. Ik heb u al aangegeven dat er met betrekking tot de investeringen en de nu gekozen exploitatie-opzet betrekkelijk weinig risico gelopen wordt. Met betrekking tot andere activiteiten zou ik willen zeggen: ja en nee. Ik wil erop wijzen, dat we door de gekozen aanpak -de heer Wijnhoven heeft daar nog eens opgewezen- en vanuit de oorspronkelijke positieve verwachting van de herstructurering van podiumgelden, een taakstelling van f 150.000,-- hadden in de bezuinigingen. Die hebben we met passen en meten ondanks het vele nieuwe wat in deze nota staat, toch nog bereikt. En dan hecht ik zodanig aan de activiteiten die hier naar voren komen, dat ik best weet dat je dit geld ook nog aan andere cultuuractiviteiten had kunnen besteden, maar ik daartoe niet bereid ben.

Als er nog sprake is van verdere bezuinigingen dan zal niet alleen deze hoek aan bod moeten komen; dan liever eventueel maar ergens anders. Mijnheer de voorzitter. Ik heb met vreugde geconstateerd dat ieder van u gelukkig is met de nieuwe huisvesting voor BIS en de meesten hebben daar de constatering aan verbonden dat daarmee de initiatieven, die door BIS ontplooid zijn, ook gehonoreerd worden en dat het daar goede kansen krijgt. Ik heb in de commissie al verteld dat door een aantal provinciale maatregelen, vanuit dezelfde herverdeling van de podiumkunsten, er extra perspectieven voor BIS op die plaats zijn.

De heer VAN HEUMEN: Geldt dat ook voor de heer Van Nispen en de burgemeester?

De heer wethouder DONA: Ik weet niet in hoeverre zij van BIS gebruik zouden maken, mijnheer Van Heumen, maar ik weet niet, of u dat bedoelt.

De heer VAN NISPEN: We wonen er in ieder geval dichtbij!

De heer DE LA COUSINE: Ze zullen misschien een achter-ingang maken, zodat ze er gemakkelijk kunnen komen.

De heer wethouder DONA: In de richting van de heer Van Heumen, maar misschien ook wel in uw richting, mijnheer de voorzitter, wil ik zeggen dat, als de mensen van BIS op het moment of vlak voordat ze daar hun intocht maken, het goed zou zijn dat ze even met de buurt overleggen wat ze van plan zijn.

De heer VAN HEUMEN: Of ze de garage mogen gebruiken!

De heer wethouder DONA: Daarbij is het overigens vanzelfsprekend dat ook rekening moet worden gehouden met de belangen van de huidige huurder. Ik weet dat daar a.s. maandag al een gesprek over plaatsvindt, om even de hele situatie goed door te nemen en dat moet naar mijn mening ook kunnen.

De raad heeft zijn zorg uitgesproken over het poppodium in de Willem-II. Dat zou ook zijn goede plek moeten vinden. Ik moet u zeggen dat, nu wij de laatste weken volop aan dat plan aan het werken zijn, het ons eens te meer duidelijk is hoe geweldig moeilijk het is om een goed poppodium te realiseren. Dat zou het overigens ook geworden zijn in de Boerenmouw of waar dan ook. De geluidsproblemen zijn aanzienlijk. De specifieke eisen die zo'n podium stelt vallen niet mee en in welke buurt in de stad je het ook doet zijn er problemen. De stand van zaken op dit moment is dat er ruimtelijk gezien een honderd procent optimale invulling te vinden is in de Willem-II. Het hoogteverschil wat in de fabriek aanwezig is speelt in dit geval duidelijk mee, omdat je nu de bezoekers plateau-gewijs kunt herbergen, hetgeen anders erg duur geweest zou zijn. De Willem-II fabriek is mogelijk door zijn excentrische ligging niet helemaal optimaal, functioneel gezien is het een optimaal podium wat gerealiseerd zou kunnen worden. Het geluid is een probleem. U weet dat we de kolommen in de zaal moeten verplaatsen wegens de resonans. Voor de andere gebruikers van de Willem-II vormen zowel de grote bovenzaal, als de omliggende ruimtes een voldoende buffer. Uit het geluidsrapport is gebleken dat wij in staat zijn met dubbele deuren, voorzetmuren en het inpakken van alle kolommen, zodanig te werken, dat noch naar de rest van het gebouw, noch naar buiten, van enige overlast sprake is. Dat is overigens niet zo goedkoop. Op dit moment gaat het totaalbedrag wat genoemd kan worden voor de verbouwing en voor het geluid nog enigzins onze ruimte te boven -u weet onze ruimte is vijf ton plus nog tienduizend gulden extra, die in de huur geraamd staan- maar niet zodanig, dat wij voor de voortgang zouden moeten vrezen. Ik zou zelfs nu de oplossing al kunnen vinden door de huur iets te verhogen en dan is het laatste stukje rendabel, bijvoorbeeld uit de horeca. Dat wil ik niet doen. Ik wil die verhouding tussen vaste lasten en vaste inkomsten zoveel mogelijk handhaven en daarom ga ik eerst nog eens alles met iedereen doorpraten om te kijken of het toch mogelijk is het laatste restje, wat nu nog boven dat niveau uitsteekt, weg te werken. Maar er is op dit moment financieel en functioneel een goede oplossing binnen de randvoorwaarden mogelijk. Dan wil ik nog iets zeggen over de buurt. Wat mij in een voorgaande discussie vandaag nog aansprak, was de constatering dat we in een discussie altijd bij parkeren uitkomen. Ook nu is dat weer het geval. In de buurt leven wat bezwaren. Ambtelijk is dat al een paar keer met de initiatiefgroep van de Sintstraten doorgesproken. Nu deze week de cijfers van het geluidstechnisch bureau aanwezig zijn kunnen wij het gesprek ook bestuurlijk met de buurt aangaan. Ik wil dat op korte termijn doen.

Wij kunnen met het rapport aangeven dat wij al het mogelijke gedaan hebben om de geluidsoverlast in de buurt te beperken of geheel weg te nemen. Het is een zeer goed rapport van een zeer gerenommeerd bureau en die garantie kunnen wij aan de buurt geven. Het enige probleem wat er nog ligt is het in- en uitgaan bij concerten, overigens maximaal twee keer in de week en een mogelijke parkeerdruk. Ik weet dat er met betrekking tot het parkeren bij de Sintstraten een zeker knelpunt zit. U weet dat men een stukje van mogelijk parkeerplaatsen niet aangelegd heeft, juist omdat men niet teveel parkeerplaatsen wilde. Dat punt wil ik goed bekijken en ook met de buurt goed bespreken. Dat zouden we overigens elders ook gedaan hebben. Ik heb de vaste overtuiging dat we daar uit moeten komen. Dit betekent dat u dan een concreet voorstel tegemoet kunt zien voor de raadsvergadering van april. Maar halen we niet meer omdat we dat overleg met de buurt niet te zeer willen forceren. We willen het helemaal gedetailleerd uittekenen om ook de laatste financiële hobbels weg te werken, en qua mankracht en qua tijd voor overleg, redden we het niet omdat voorstel al in maart te behandelen. Mijnheer de voorzitter. Tot slot iets over de Willem-II fabriek zelf. Er zijn niet veel opmerkingen gemaakt omtrent de bouwkundige zaken, waar met name de heer Van den Eerenbeemt zich uitgebreid mee bezig gehouden heeft. Ook dat voorstel heeft toch nog enige tijd gekost omdat zo'n grote fabriek aankopen en daar een idee voor hebben niet zo moeilijk is, maar wanneer je voor de praktische invulling staat, dan merk je pas hoe groot die is en wat er allemaal aangedaan moet worden. Wij menen dat we daar toch op deze manier buitengewoon goed uitgekomen zijn. Het jaarlijks tekort van f 70.000,-- is aanmerkelijk minder dan de geraamde f 125.000,--. Weliswaar is in een eerder stadium wel eens een lager bedrag genoemd, maar ik wil u in herinnering brengen dat het handhaven van het monumentale karakter van met name de eerste verdieping, zeventien honderd onverhuurbare vierkante meters opgeleverd heeft en dat met name de beheerder -de heer De Ligt heeft daar apart over gesproken- onmisbaar is bij de huidige publieksfuncties in het gebouw. Deze twee factoren zijn verantwoordelijk voor het tekort wat er nu staat, dat nog altijd f 55.000,-- minder is dan het bedrag wat in de meerjarenraming 1986 is meegenomen.

De heer CRISTOPHE: Mijnheer de voorzitter. De wethouder is uitvoerig ingegaan op alle problemen, waarnaar ik gevraagd had. Ik ben in ieder geval blij dat de wethouder zich sterk maakt voor het poppodium Willen-II. U geeft garanties ten aanzien van de geluidsoverlast en u gaat een gesprek aan met de initiatiefgroep. Ik hoop dat dat tot een positief resultaat zal leiden. U heeft ook iets gezegd over het verplaatsen van de kolommen en dat begreep ik eigenlijk niet helemaal goed. In het voorstel staat namelijk dat de kolomstructuur in tact blijft, en dat daar een muur tussenkwam. Ik wil u vragen dat even te verduidelijken. Voor de rest kunnen wij instemmen met de notities, ook met de aankoop van het pand in de Triniteitstraat waarbij we ervan uitgaan dat u zich sterk maakt om het poppodium binnen de gestelde financiële randvoorwaarden te realiseren als een soort van honorering voor de popmuziek in de Willem-II.

De heer DE ROOIJ: Mijnheer de voorzitter. Mijn kritiek op het Casino en in het bijzonder de programmering van de Pleinzaal, vat de wethouder enigszins verkeerd op. Hij zegt dat als het Casino een goede programmering had gevolgd, dan theater BIS niet nodig was geweest. Zo heb ik dat niet bedoeld. Ik denk dat voor kleinschalige en experimentele toneelproducties de Pleinzaal niet ten alle tijde geschikt is en dat daarnaast zeer zeker wel behoefte is aan een ander podium, in dit geval BIS. Maar waar het mij omgaat is dat typische Pleinzaalproducties onvolgende in de Pleinzaal aan bod komen. Dat is een probleem wat ik wel eens eerderesignaleerd heb. Dat ligt niet alleen aan het Casino, het komt ook voort uit het feit dat bepaalde voorstellingen niet naar

Den Bosch toe te krijgen zijn, maar het blijft een probleem. Het is ook een probleem doordat de Pleinzaal een filmfunctie heeft, waardoor het maar een aantal avonden beschikbaar is voor theater. Ten aanzien van de vaste kosten bij het Casino is het zo, dat het gebouw er nu eenmaal staat, maar je zou toch moeten kijken wat je kan doen op het gebied van investeringen. Misschien kunnen bepaalde dingen later gebeuren. Daarnaast zou je moeten kijken of er aan de exploitatie wat gedaan kan worden. Misschien kun je dan wel niet de vaste/variabele kosten veranderen, maar je zou er wel voor kunnen zorgen dat de opbrengsten vergroot worden. Ik heb het experiment Kampen genoemd, waarbij je, door een lagere entreprijs te vragen, meer bezoekers krijgt en dat geeft je een hogere opbrengst. Dat lijkt mij de meest ideale oplossing.

Ten aanzien van de werkgroep Prekerspoort heeft u gezegd dat er op 22 oktober al een brief bij die werkgroep lag. Voorzover ik weet -ik heb de data's niet precies bij de hand- was die werkgroep al een jaar bezig, dus die hebben een jaar aan iets zitten werken, toen bleek dat het iets anders werd. Toen hebben ze nog een bijlage bij het rapport gemaakt, een minvariant, maar in wezen, was de zaak al onder tafel. Toen hebben we als commissie van Cultuur op een gegeven moment nog een gesprek gehad met de werkgroep Prekerspoort maar we hadden in het besloten gedeelte van de commissie-vergadering al te horen gekregen dat het twee podia zouden worden. Dat gesprek had toch ook geen zin meer. Al met al vind ik die procedure echt heel slecht. Na de toezeggingen die u heeft gedaan rond het poppodium, heb ik er wel vertrouwen in dat dat er ook echt komt, dus voor mij is er geen enkele belemmering om met de voorstellen in te stemmen.

De heer WIJNHOFEN: Mijnheer de voorzitter. In de commissievergadering heb ik gezegd, dat ik omwille van de rechtvaardigheid, niet wilde beslissen over de Triniteitstraat annex BIS, vooraleer ik redelijk zicht had op een mogelijke realisering van het poppodium in de Willem-II. Ik begrijp dat de heer De Ligt dat een beetje vervelend vindt. Ik constateer dat er meerdere fracties in deze raad kennelijk dezelfde rechtvaardige mening als ik zijn toegedaan. Ik constateer verder dat u garanties kunt geven, dat daar een poppodium komt. Tussen nu en april zult u die garanties nog harder maken door middel van overleg met de buurtbewoners.

De heer DE LIGT: Mijnheer de voorzitter. Ik heb wat meer vertrouwen in de wethouder dan hij in zijn eigen wethouder heeft denk ik.

De heer WIJNHOFEN: We zullen hem voortdurend blijven volgen.

De heer DE LA COUSINE: Mijnheer de voorzitter. Net als de heer De Rooij kom ik toch weer terug op de Pleinzaal bij het Casino. Ik heb bij interruptie aan de wethouder gevraagd of hij tevreden is met het beleid, zoals dat nu gevoerd wordt. Ik ben er ook wel van overtuigd dat niet alle voorstellingen die nu bij BIS plaatsvinden, altijd een functie zouden kunnen hebben in de Pleinzaal, maar we zijn er, geloof ik al vier begrotingen over bezig dat die Pleinzaal niet behoorlijk functioneert. We hebben er toen alles aangedaan. We hebben getracht die zaal op te krikken door de aanschaf van een peperdure tribune. We zouden een betere functie gaan geven aan de Pleinzaal. Tegelijkertijd worden we geconfronteerd met het gegeven dat er dertig voorstellingen per seizoen, per jaar gegeven worden. Dat is een belachelijk laag aantal activiteiten. Onze doelstelling is om meer activiteiten, meer voorstellingen, meer dingen te laten gebeuren in die Pleinzaal en er meer functies aan te geven. Daarvoor is die gebouwd. Over de werkgroep Prekerspoort zegt u dat u al in oktober 1984 hebt laten weten dat er ook andere gedachten leefden. Ondertussen heeft

u de werkgroep gewoon door laten gaan met de voorbereiding van de advisering. Ik vind dat verspilling van energie op een gebied waar het toch al moeilijk is om de mensen warm te krijgen. Daarnaast zijn we wel blij met het feit dat er nu eindelijk een concrete uitspraak gedaan is dat er zeer zeker een poppodium gaat verschijnen in de Willem-II en we zijn ook tevreden over de toezeggingen van de wethouder.

De heer WIJNHOFEN: Mijnheer de voorzitter. Mag ik de heer De la Cousine iets vragen over de Pleinzaal? Ik hoor hem zeggen dat daar meer en meer moet gebeuren en zo. Zou hij niet liever met mijn voorstel akkoord gaan dat we er, eventueel over een paar maanden in de commissie Cultuur, wanneer we wat minder agendapunten hebben, nog eens op terugkomen. Kleinschalige dingen laten we naar BIS gaan omdat daar de ambiance veel beter is, maar ik wil dat liever een keer in een werkvergadering bespreken, want dit zegt me niets.

De heer DE LA COUSINE: Dat is natuurlijk een heel makkelijk antwoord. Het is niet de eerste keer dat Knillis hierover begint. Zelfs al in de tijd van mijn voorganger hebben we het aangekaart. We zijn constant bezig geweest over een beter functioneren van die Pleinzaal. Tot op dit moment wordt die hoofdzakelijk gebruikt als filmaccommodatie. Daar ligt ons bezwaar en ik denk dat met een creatief beleid van het Casino er een veel betere invulling aan de Pleinzaal gegeven kan worden. En dan kun je wel zeggen dat we daar over een paar maanden wel weer over gaan praten, maar we praten er al zolang over.

De heer WIJNHOFEN: Ik begrijp dus dat er concrete voorstellen van u liggen wat er allemaal zou kunnen gebeuren. Daar wil ik dan met u over praten.

De heer DE LA COUSINE: Wij willen best met een invullingsplaatje komen voor de Pleinzaal. Ik denk dat je met een creatief cultuurbeleid best dingen kunt organiseren in de Pleinzaal, die niet persé gekoppeld zijn aan veel geld.

De heer PAANAKKER: Mijnheer de voorzitter. Als de heer De la Cousine zegt dat er geen creativiteit zit in het beleid van het Casino, dan ben ik dat volstrekt met hem oneens. Dan moet hij maar eens beter gaan kijken.

De heer DE LA COUSINE: Maar u zit ook in de beheerscommissie van het Casino en we hebben er de vorige keer over gepraat hoe die mensen erin gekomen zijn.

De heer PAANAKKER: Daarom kan ik erover meepraten.

De heer wethouder DONA: Mijnheer de voorzitter. Het meest verheugende in deze tweede instantie vond ik wel het feit, dat twee raadsleden tegen elkaar gingen opbieden wie het meeste vertrouwen in deze wethouder had.

De heer WIJNHOFEN: Waarvan ik niet de eerstgeroepene ben.

De heer wethouder DONA: Dat laatste wist ik want ik weet uit ervaring hoe kritisch onze eigen fractie ten opzichte van eigen wethouders is maar als je het dan bij anderen al zover gebracht hebt, dan is dat ook heel wat.

De heer DE ROOIJ: Mijnheer de voorzitter. Deze wethouder is al een keer van partij veranderd, misschien is dit wel een uitnodiging?

De heer WIJNHOVEN: Wil jij je vertrouwen ook uitspreken?

De heer DE LA COUSINE: Je wilt zeggen dat de wethouder steeds rechtser wordt?

De heer wethouder DONA: Daar zijn in het verleden nooit dit soort blijken van vertrouwen aan te pas gekomen, mijnheer De Rooij! Mijnheer de Voorzitter. Ik begin even bij de Pleinzaal, omdat ik daar namelijk niet mee wil eindigen. Ik zou het vervelend vinden om deze discussie over het podiabeleid met de Pleinzaal of het Casino af te sluiten. Ik denk dat we één ding toch goed moeten bedenken en dat is dat we ook al in de beleidsnota Casino uitgesproken hebben, een staalkaart te brengen in of buiten het Casino. We hebben toen gesteld dat het niet allemaal binnen het gebouw hoeft te zijn, het kan ook voor een deel buiten het gebouw. Dat wordt nu gerealiseerd. Dan mag men niet als volgende eis stellen -iets wat nooit is gedaan- dat we een staalkaart moeten brengen zowel binnen het Casino als daar buiten. Dat zou namelijk niet kunnen. Ik wil u erop wijzen dat de gemiddelde voorstelling in de Pleinzaal, het kleinschalig toneel, een dekkingspercentage heeft, wat inkomsten betreft, van rond de dertig procent en dat betekent dat het budget wat wij geven en wat ook in deze nota staat, taakstellend is voor het aantal voorstellingen. Dus het is niet zo dat als je maar wilt, als je maar creatief bent dan prop je er maar een stuk of veertig, vijftig of zestig voorstellingen extra bij. Het budget dat je hebt is ook in dit opzicht taakstellend. Over de filmfunctie, die daarin zit kun je lang en breed praten. De filmfunctie in ons Casino wordt verzorgd onder licentie van de Zuid Nederlandse Theatermaatschappij welke drie schermen heeft. Een scherm kan, volgens de bioscoopbond, pas een scherm zijn bij een minimaal aantal vertoningsuren per jaar. Dat is dus een functie waar niet verder aan te tornen valt. Die filmfunctie blijft ook bij een verdere programmering een rol spelen. Ik ben overigens niet van mening -in dat opzicht sluit ik me graag aan bij de heer Paanakker die dat ook van nabij kan beoordelen- dat de Pleinzaal niet functioneert. De Pleinzaal functioneert weliswaar niet ten aanzien van al die dingen maar er blijven altijd, ook in de toekomst, een aantal voorstellingen waarbij de Pleinzaal degelijk functioneert. Het is juist onze taak, om in een goed overleg tussen de verschillende podia, de juiste productie in de juiste omgeving te plaatsen. Mijnheer de voorzitter. Dan heeft de heer Cristophe, later bijgevalen door de heren Wijnhoven, De la Cousine en De Rooij, zich nog eens sterk gemaakt voor het poppodium en ook uitgesproken het vertrouwen te hebben, dat we het poppodium in de Willem-II kunnen realiseren. Ik heb al gezegd dat functioneel en geluidstechnisch de zaken zijn opgelost. Financieel moeten we nog wel een hobbeltje nemen, maar dat is binnen de beheersbare perken op dit moment. Ik zou in de richting van de heer Cristophe willen antwoorden dat, nu wij helemaal inzicht hebben in wat er geluidstechnisch, financieel en functioneel komt kijken mijn antwoord is: als het hier niet lukt, dan lukt het nergens meer. We moeten er allemaal achter blijven staan, ook in de richting van de bezwaren die we eventueel van omwonenden nog zullen ontmoeten, die we goed moeten bespreken, maar waar we altijd mee te maken zullen hebben. De kolommen, die we handhaven zijn in de grote zaal op de eerste verdieping. Dat doen we wegens de monumentale waarde en we moeten er kleine gangetjes naast maken om de verschillende lokaliteiten te kunnen bereiken. Dat betekent zeshonderd onverhuurbare vierkante meter, omdat die grote zaal zijn monumentale karakter moet behouden.

Onder die zaal bevindt zich het poppodium. Daar halen we, met toestemming van monumentenzorg, de ijzeren kolommen weg om ze door andere kolommen die we dan beter kunnen inpakken te vervangen. Dat is overigens één van de meest dure operaties die we op die plek moeten verrichten.

De heer De Rooij heb ik met betrekking tot de Pleinzaal geantwoord. Met betrekking tot de opbrengstenvergroting van het Casino moet ik zeggen, dat dat feitelijk alleen kan door commerciële verhuur. Over het experiment Kampen wil ik wel eens wat informatie opvragen en dan in de commissie aan u voorleggen. Dan kunnen we ook zien waar dat vergelijkbaar is en waar dat niet vergelijkbaar is. Dan zal blijken dat het met de situatie in Den Bosch niet vergelijkbaar is.

De heer De ROOIJ: Weet u dat al zonder de informatie opgevraagd te hebben?

De heer wethouder DONA: Nee, zonder de informatie aan u in de commissie gegeven te hebben.

De heer DE ROOIJ: Ik begreep uit uw opmerking dat u eerst zelf de informatie ging opvragen en vervolgens ging bespreken in de commissie. Maar u trekt nu al de conclusie dat het in Den Bosch niet kan en ik vind dat een beetje prematuur.

De heer wethouder DONA: Nee, ik ging er a-priori vanuit dat, wanneer ik u zou beargumenteren dat de theatersituatie en de culturele situatie in Kampen een andere is als in Den Bosch, u dat van mij niet zou willen aannemen en daarom zei ik dat ik informatie zal opvragen wat misschien dan uw vertrouwen geeft in de commissie.

Mijnheer de voorzitter. De heer Wijnhoven heeft mij goed begrepen. Hij spreekt meteen van het woord "garantie". Voorzover dat dat te geven is. Er zijn natuurlijk wel een aantal problemen, maar ik hoop dat u door mijn antwoord in de richting van de heer Cristophe, geproefd heeft dat ik een poppodium in de Willem-II realiseerbaar acht, dat ik daar geen grote problemen van financiële of technische aard voorspel en dat ik het overleg met de buurt inga, met de instemming van alle fracties, die ik aldus geïnterpreteerd heb: als het hier niet lukt, dan lukt het nergens.

Zonder hoofdelijke stemming wordt achtereenvolgens overeenkomstig de voorstellen van burgemeester en wethouders besloten.

14. Vaststelling Nota Monumentenbeleid 's-Hertogenbosch met Monumentenverordening en instelling van Monumentencommissie (37/1985).

De heer VAN OOST: Mijnheer de voorzitter. Dat ik naar het spreekgestoelte loop heeft meer te maken met het feit dat ik anders een lam vingertje krijg van het drukknopje, dan dat ik erg lang wil spreken. Namens onze fractie wil ik toch het één en ander over deze zaak opmerken. Er ligt nogal wat voor ons: de nota monumentenbeleid, de monumentenverordening, de instelling van een werkcommissie met subcommissie, de bijgestelde nota markante gebouwen, financiële aspecten in het algemeen en een tweetal concrete kredieten. Stof genoeg en belangrijk genoeg om hier uitvoerig over te spreken, maar dat zullen we niet doen, omdat ook in de commissies al uitvoerig over deze zaak is gesproken. Daarom enkele opmerkingen. In de eerste plaats willen wij onze waardering uitspreken over datgene wat ons is voorgelegd en ook -ere wie ere toekomt, u doet dat ook in uw voorstel- waardering aan de raads-groepering Knillis, die destijds het initiatiefvoorstel heeft ingediend.

De heer VAN DE VORST: Geen dank.

De heer VAN OOST: Dat kost niets. Over de monumentennota wil ik in eerste instantie drie dingen zeggen. Op de eerste plaats wordt in bijlage zes en op bladzijde twee van de voorloper de zogenaamde restauratie-filosofie aangegeven, die op een aantal positieve en negatieve uitgangspunten berust: geen pure reconstructie van één of meer bouwfases, b. de ontwikkelingsgeschiedenis van het bouwwerk respecteren en c. eventueel nodige toevoegingen mogen niet geschiedvervalsend zijn en mogen best eigentijds zijn.

Ik denk dat deskundigen dan maar moeten uitmaken waar dat precies ligt. Dit gaat allemaal over het gebouw zelf.

Over de omgeving wordt op bladzijde twee van de voorloper opgemerkt dat monumenten niet geïsoleerd gezien worden, als interessant kijkobject, maar ze dienen functioneel in de omgeving ingepast te worden. Ik denk dat u daar bedoeld: dienen óók functioneel in de omgeving te passen, want gebouwen mogen ook best als kijkobject gelden.

Ik denk dat de Sint Jan een belangrijk kijkobject is voor een heleboel mensen. Ook daarmee kunnen we instemmen en in de derde plaats - ik denk dat dat bij die andere twee behoort - een opmerking over de functie van het gebouw zelf. Goed monumentenbeleid is het streven naar een natuurlijke vorm van monumentenbeleid en het bevorderen van een zelfstandig doorfunctioneren van de bouwwerken.

Ik denk dat dat één van de moeilijkste zaken is bij deze materie. Vooral met dit laatste zijn wij het eens en we vinden dat zelfs noodzakelijk. Om alleen te conserveren om het pand te behouden lijkt erg moeilijk en slecht uitvoerbaar en is waarschijnlijk alleen doenlijk en geboden voor die enkele monumenten, die van buitengewoon groot belang zijn. Wat ons als V.V.D. uiteraard buitengewoon aanspreekt is uw uitspraak, dat het gemeentelijk beleid moet inhaken, -ik zou zeggen meer inhaken, dat is toch beter- op de algemene herbezinning van de overheidstaken ten gunste van een meer zelfregulerende samenleving. Je zou kunnen zeggen dat niet in het college en niet in deze coalitie maar op enige afstand van dit college staande, de V.V.D. kennelijk zijn liberale invloed doet gelden.

Ik geef wat gelegenheid voor interrupties, maar iedereen is zo overtuigd van het feit dat het zo is, dus dat is kennelijk niet nodig.

De heer STRIJERS: We zijn overdonderd, mijnheer Van Oost!

De heer VAN OOST: In bijlage één staan negen redenen opgesomd waarom aan monumentenzorg wordt gedaan. Ze staan daar in een wat willekeurige volgorde en onderling wat verschillend in gewicht. Voor ons zijn er twee hoofdargumenten. Ten eerste moeten we onvervangbare cultuurobjecten behouden en beschermen en ten tweede moeten deze objecten dienstbaar gemaakt worden aan de verbetering van het leefmilieu, maar vooral ook aan de economische ontwikkeling, als dat enigzins kan. We hebben in onze binnenstad verschillende belangrijke functies, zoals wonen, werken, culturele en recreatieve functies.

Wij zijn dan al gauw geneigd te stellen dat deze functies onderling strijdig zijn met elkaar en soms is dat ook wel zo. Toch zullen wij moeten streven naar een integraal beleid, waar al deze functies elkaar versterken, zodat de uitkomst méér is dan de som der delen. Dat kan betekenen dat er hier en daar, op elk van die functies wel eens enige beperking nodig is, teneinde dat betere resultaat te krijgen. Daarom zijn wij het eens met wat u in hoofdstuk twee stelt: van groot belang is het er voor zorg te dragen dat acties op andere beleids-terreinen steeds sporen met het monumentenbeleid. Voor ons zou daar eigenlijk nog wat aan moeten worden toegevoegd. Sporen is eigenlijk een passief begrip. Wij willen zeggen dat alle functies elkaar versterken.

Dit kan ook voor particulieren aantrekkelijk zijn. Mijnheer de voorzitter. Waar wordt gesproken van de drie hoofdelementen van het beleid: bescherming, instandhouding en onderzoek, wordt terecht gesteld dat het voor het werkelijk goed instandhouden belangrijk is, een passende functie te zoeken voor de leegkomende monumenten. Gebouw zoekt een functie. Dit is een moeilijke zaak. Dan wil ik iets opmerken over de financiën. Het is op zichzelf verheugend, dat de verdeling van de gelden gedecentraliseerd wordt en dus een taak van de gemeente wordt. Redenen, waarom wij thans een gemeentelijke monumentenverordening en een gemeentelijke monumentencommissie instellen. Wat betreft de omvang van wenselijk en nodig geachte restauraties, is er nogal wat te doen. In de binnenstad en Het Zand heeft u het over ruim 1700 panden die in een matige tot slechte toestand verkeren en ruim duizend beeldbepalende monumenten, die in elk geval voor restauratie in aanmerking komen. Als ik het goed, maar dan zeer ruw, berekend heb, dan zou daar toch een 200 à 300 miljoen gulden voor nodig zijn en dan zijn de Stadswallen en de Binnendieze nog niet eens meegerekend. Wij zullen dus een lange en ik vrees, financiële smalle weg moeten gaan. Een goede planning, vooral in financiële zin, met de garantie voor voldoende continuïteit is van groot belang. Ik heb in de commissie gevraagd hoe het zat met de activiteiten die u ontplooit, ten opzichte van de Binnendieze en de Stadswallen en de financiële mogelijkheden daaromtrent. Daar is tenslotte nog zo'n vijfenveertig miljoen gulden voor nodig. U zegt in uw voorstel, dat u er vanuit gaat, dat dat buiten de andere subsidiegelden om naar ons toekomt. Misschien wilt u daar nog iets over zeggen. Met betrekking tot de monumentenzorg heeft uw college gekozen voor een verordening volgens het model van de V.N.G., met een zestal afwijkingen. We nemen aan, dat na een paar jaren een evaluatie zal plaatsvinden over de toepassing en het gebruik van de verordening. Ik heb trouwens gezien, dat u nog een aantal zaken hebt behandeld in een stuk wat ik nog nauwelijk gezien heb. Daar wilde ik nu maar niet op ingaan. Over de monumentencommissie had ik willen volstaan met de opmerking, die ik ook al in de commissie voor Ruimtelijke Ordening heb gemaakt, namelijk dat wij hopen, dat er goed en slagvaardig zal kunnen worden gewerkt en dat zonder communicatie- en zonder competentie-stoornissen, maar wel dienstverlenend vooral in de richting van particulieren. Maar ik kan daar niet mee volstaan. Ik ben van dinsdagmorgen tot zojuist buiten de stad geweest en als je een paar dagen weg bent dan gebeuren er toch kennelijk dingen waar je niet bijgeweest bent. Ik heb gelezen dat u, naar aanleiding van een verzoek van het Overlegorgaan Binnenstad, het aantal leden van de monumentencommissie wilt terugbrengen van zes naar vijf.

De heer wethouder VAN DEN EERENBEEMT: Nog slagvaardiger dus.

De heer VAN OOST: Jawel, maar als je hier mee doorgaat dan hou je niemand meer over.

De heer WIJNHOVEN: Als die ene kwaai er maar uit is.

De heer VAN OOST: Die wilde ik er juist inhouden. U haalt juist de stadsarcheoloog eruit en ik zie daar niet goed de reden van. Ik begrijp dat niet goed. U zegt dat u dat doet naar aanleiding van het overleg met het Overlegorgaan Binnenstad, dat kennelijk heeft gepleit voor meer externe deelnemers in de monumentencommissie. Als ik uw voorstel nu zie dan komt u daar helemaal niet aan tegemoet. Misschien begrijp ik het niet, maar u bent er voor om mij het rechte pad te wijzen. Over de bijstelling op de nota markante gebouwen wilde ik het, vanwege de tijd, nu maar niet hebben.

Ik denk, dat daar geweldige problemen zullen rijzen over de functie. Het lijkt ons een goede zaak om de mogelijkheden van restauratie, vooraf te doen gaan met een haalbaarheidsonderzoek. Uw college wil dat met een zogenaamd blanco krediet doen, met een totale afgrenzing van f 60.000,--. Wij kunnen hier mee instemmen, hoewel dit in feite een sluipende vorm van delegatie is. Maar uw college zal tijdig en gulhartig terugkoppelen naar de desbetreffende commissies.

Ten aanzien van de besluiten wil ik nog het volgende opmerken.

Ik heb in de commissie Ruimtelijke Ordening en in de commissie Financiën bezwaar gemaakt tegen het feit dat daar gebleken was dat die nota monumenten f 85.000,-- zou kosten. Ik heb om een nadere specificatie gevraagd en nu blijkt dat die nota inderdaad f 85.000,-- kost, inclusief de personeelskosten. Maar dan klopt de voorloper niet.

Die is wat misleidend en u weet, misleiding, zeggen sommige partijen, kan tot politieke doodstraf leiden. Ergens in de voorloper staat, dat u een krediet vraagt van f 85.000,-- voor dat deel wat het normale budget van gemeentewerken overschrijdt. Dus u zult straks waarschijnlijk zeggen dat die tekst niet klopt. Met besluit twee en drie gaan wij akkoord. Met besluit vier had ik eigenlijk dezelfde vraag want u hebt daar ook weer gezegd dat die f 30.000,-- de totale kosten zijn van die nota. Wij zijn het dus met alle besluiten eens, behoudens dat ik een nadere toelichting wil op de samenstelling van de monumentencommissie en waarom die belangrijke man eruit moet. U had het zo mooi gedaan, dacht ik. Ten tweede wil ik graag weten waarom u in feite niet tegemoetkomt aan het verzoek van het Overlegorgaan Binnenstad.

De heer WIJERS: Mijnheer de voorzitter. De onderhavige monumentenverordening is reeds meerdere malen ter tafel geweest en besproken. Onze fractie stemt van harte in met de Nota Monumentenbeleid en de Monumentenverordening zoals deze hier voor ons liggen.

De Monumentenverordening is een goed werkzaam stuk, waarmee nog eens duidelijk het voorgestane en het in uitvoering zijnde beleid wordt bevestigd. Het is goed te constateren dat u in uw brief van 26 februari, ingaat op de opmerkingen uit de commissies. Wij zijn akkoord met dit schrijven, alleen met uw antwoord betreffende artikel 11, over de fictieve weigering, hebben wij nog steeds moeite.

U schrijft -ik citeer-"als niet na verdaging, binnen vier maanden op een aanvraag om de vergunning is beslist, wordt deze geweigerd geacht te zijn". Wij vinden, met u, dat niet tijdig beslissen op een aanvraag niet mag voorkomen. Het terugbrengen van het ambtelijk aandeel in de Monumentencommissie heeft wel onze instemming.

In een tijd van teruglopende middelen dienen alle extra zeilen bijgezet te worden, om het maximale restauratievolume te behouden dan wel te vergroten. Wij gaan er zonder meer vanuit, dat u uw creatieve beleid voortzet, door tijdig gebruik te maken van diverse subsidiekaders.

De Sint Josephkerk kan als voorbeeld dienen, waarbij u werkgelegenheids-subsidies en terugploeggelden heeft weten te bemachtigen.

Het is goed te constateren dat u, naast de Stadswallen ook de Binnen-dieze tot beschermd monument heeft gemaakt. Deze restauraties dienen zo minimaal mogelijk de pot stadsvernieuwing aan te tasten.

We ondersteunen van harte uw streven om ten behoeve van de restauratie van deze historische infrastructuur, extra middelen bij W.V.C. los te krijgen.

De heer VAN DE VORST: Mijnheer de voorzitter. Het behoeft geen betoog dat de raadsgroepering Knillis vanavond, ondanks dat mijn fractiegenoot wat grieperig eerder is weggegaan, in een feestelijke stemming verkeert. Kwade tongen beweren dat mijn stem daarvan een weerslag is, of dat het van carnaval komt, maar het is gewoon een verkoudheid die ik tussen deze twee feesten door heb opgelopen.

Ik verzoek u dus, een aantal minuten genoeg te nemen met deze gebasten stem.

Een feestelijke stemming, omdat thans een pré-advies voorligt, inzake vaststelling van de Nota Monumentenbeleid 's-Hertogenbosch, met Monumentenverordening en de instelling van een Monumentencommissie, waar ik straks op terugkom. In het pré-advies, verborgen ergens op de derde bladzijde staat: "Als gevolg van een door de groepering Knillis, in maart 1981 ingediend initiatief voorstel". Vervolgens noemt u een aantal overwegingen die er mede toe bijdragen om deze nota, de Verordening en de instelling van eerder bedoelde commissie ter vaststelling aan de raad voor te leggen. Deze overwegingen zijn: de Nota Monumentenzorg van de Minister van W.V.C. -dan moeten we dus wel- de essentie van het restauratiebeleid en verdere teruggang van de financiële mogelijkheden, al eerder door respectabele voorgangers van mij genoemd. De filosofie achter dit alles luidt dat in principe pure reconstructie van vroegere bouwfases niet wordt nagestreefd, maar dat de ontwikkelingsgeschiedenis van het monument wordt gerespecteerd. Wat dit betreft gaan wij een geweldige interessante tijd tegemoet, waarbij wij het beleid nauwlettend zullen toetsen aan deze, voor u gedurfde stellingname. Dat geldt overigens ook voor het gestelde in de tweede alinea onder punt twee van de inleiding, te weten dat een zekere vorm van natuurlijk monumentenbeleid wordt voorgestaan. Daarbij zou ervoor gewaakt moeten worden dat de aanwezige kleinschaligheid gehandhaafd blijft en de structuur niet verstoord wordt door niet in die schaal passende elementen. Tussen het feestgehoest door en bij het lezen van deze passage's schoten mij de tranen in de ogen toen ik al die plaatsen in onze historische binnenstad voor de geest haalde waarvan bepaald niet gezegd kan worden dat het Monumentenbeleid zoals dat nu is weergegeven, wordt toegepast in de praktijk. In de Nota Monumentenbeleid wordt de essentie van het gemeentelijk monumentenbeleid beschreven met de doelstelling: het gemeentelijk monumentenbeleid richt zich op de bescherming en instandhouding van het bebouwings- en bodemarchief, inhakend op de maatschappelijke veranderingen. Daaruit volgen dan drie hoofdelementen, te weten bescherming, instandhouding en onderzoek van het bouwkundig archeologisch archief. In het hoofdstuk instandhouding van de Nota Monumentenbeleid missen wij het fenomeen Monumentenwacht. Een instelling, die toch een zeer belangrijke bijdrage zou kunnen leveren aan een continue signalering van de toestand, waarin het monumentenbestand verkeert. Eén en ander zou geregeld dienen te worden in de basisopzet gemeentelijke subsidieverordening en dat is bijlage tien van de nota. Mijnheer de voorzitter wij hebben feest. Ik feliciteer u en vooral mezelf en ik dank de oud-fractievoorzitter van de V.V.D. voor zijn felicitaties aan ons gericht. Felicitaties met dit moment, waarmee wij gereedschap hebben gekregen om iets te doen aan de verdergaande sloop en aan de verdergaande willekeur die op monumenten en op het historische aanzicht van onze stad wordt uitgeoefend. Ten aanzien van het gewijzigd ontwerpbesluit nummer drie wil ik graag van de wethouder horen hoe hij er in vredesnaam bijkomt om de archeoloog uit de commissie te halen. Herman Wijnhoven had het zojuist helemaal mis, hij zal straks wel zijn excuses aan de archeoloog aanbieden.

De heer VAN ZIJL: Mijnheer de voorzitter. Ik kan kort zijn over hetgeen reeds uitvoerig in de commissie is besproken en ik moet kort zijn want we worden geacht op tijd de heer Lensen uit te zwaaien. Ik zeg niets nieuws, als ik zeg, dat deze stad rijk is aan monumenten en dat dat een extra verantwoordelijkheid met zich meebrengt voor het stadsbestuur. De monumentale rijkdom van onze stad is niet zo zeer gelegen in de afzonderlijke bouwwerken -enkele, waaronder de Sint Jan, uitgezonderd- maar is een optelsom van waardevolle panden, die elk hun plaats hebben in, wat je zou kunnen noemen, de fijnkorrelige structuur van onze binnenstad. Het behoud van die structuur, het behoud van de monumenten in hun samenhang is voor onze fractie belangrijker dan het behoud van ieder individueel pand.

Een beleid, gericht op individuele panden, is kostbaar en kan ook verstikkend zijn en is fnuikend voor ontwikkelingen in de eigentijdse stedelijke structuur. Een beleid gericht op het behoud van de specifieke kwaliteiten en dus van de optelsom van de waardevolle panden in hun samenhang, geeft meer ruimte aan een meer dynamische stadsontwikkeling. Tussen het behoud van de panden en het behoud van de stedenbouwkundige samenhang echter, zit ten gevolge van recente ingrepen in de binnenstad, vaak een spanningsveld.

Dit spanningsveld wordt vaak nog versterkt door de financieel-economische motieven, die vaak ten grondslag liggen aan sloop-nieuwbouw. Hoewel vaak ontkend, zojuist nog door de heer Van de Vorst, kan klein- of grootschalige nieuwbouw een bijdrage leveren aan de verbrede doelstelling met betrekking tot het monumentenbeleid.

De heer VAN DE VORST: Dat staat er niet!

De heer VAN ZIJL: Wat zegt u nu?

De heer VAN DE VORST: Dat staat er niet als filosofie in de monumentennota.

De heer VAN ZIJL: Nee, maar die interpretatie geef ik eraan.

De heer VAN DE VORST: Die is van U?

De heer VAN ZIJL: Ik denk daarbij aan de B.N.A.-plannen die wel degelijk van invloed kunnen zijn en een rol kunnen spelen in juist die samenhang van de monumenten als optelsom. Ik denk daarbij aan de nieuwbouw rond het museum. De monumentennota van Den Bosch kiest voor een integrale benadering en een verbrede doelstelling. Dat betekent geen objectbeleid, maar structureel beleid; geen pure reconstructie, maar een meer globaler volgen van de historische ontwikkelingsgeschiedenis.

De heer VAN DE VORST: Dus glazen corridors, uitbreiden van bestaande gebouwen, die zo lelijk en verstorend zijn in de historische kernen, die bovendien veel ouder zijn als wij hier allemaal bij elkaar, dat noemt u geen versterking van fijnkorreligheid? Het ontbreekt ons vaak nog aan cultuurhistorisch besef.

De heer VAN ZIJL: Ons? U! Ik vind inderdaad de nieuwbouw voor het museum een verrijking van de samenhang, van de kwaliteiten van de binnenstad. Jazeker. Maar dat wist u al. Dus de aanpak van de gemeente, neergelegd in de Monumentennota kan dus onze steun ten volle krijgen. Bezorgdheid-ook uitgesproken door de heer Van Oost- is er natuurlijk ten aanzien van de financiële middelen. Er is, ook gelet op het fonds stadsvernieuwing, onvoldoende ruimte om zelfs maar dertig procent van de eigenlijke doelstelling te realiseren. Immers meer dan duizend panden zouden eigenlijk gerehabiliteerd moeten worden en u heeft nog niet voldoende om er nog maar zelfs driehonderd te rehabiliteren in de komende tien jaar. Daarom is eens temeer de keuze moeilijk tussen dure reconstructies per individueel pand of een meer globale benadering. Dan wil ik een opmerking maken over de Nota markante gebouwen. De nota is weliswaar helder maar blijft, evenals de vorige -waar hij overigens verdacht veel op lijkt-, steken in goede bedoelingen. Dat kan ook vaak niet anders, want wij hebben niet de middelen en de ruimte om al de panden die functies te geven, die we ze zo graag zouden willen geven. Met de nota en ook met het streven worden geen functies voor panden gecreëerd of worden panden behouden, waarmee niet gezegd is dat er niets nuttigs in de nota markante gebouwen staat. Maar we twijfelen wel aan de zin van het herschrijven. Dat kost veel geld en dat kunnen we beter gebruiken. Wij stellen u dan ook voor om als u weer aan het herschrijven slaat, vooraf de commissies te polsen of het nou wel allemaal zo nuttig is.

Dat voorkomt een hoop werk, tijdverlies en verlies aan financiële middelen. Wat we nog missen in de nota markante gebouwen is de prioriteitstelling. Acute nood is niet alleenbepalend voor de aandacht die aan een bepaald plan besteed moet worden. We hebben een discussie gehad over de St. Josephkerk in relatie tot de oude St. Jacobs-kerk. De St. Josephkerk kwam eerst en heeft de volle aandacht gekregen en wellicht komen we in de problemen met andere panden die we misschien waardevoller vinden en waar we te laat aandacht voor hebben. Dus een prioriteitstelling vinden wij van essentieel belang. Wij willen nog een suggestie doen. Binnenkort krijgen we het actieplan in de commissie of in de raad.

Dat binnenkort durf ik nauwelijk uit te spreken. Maar ik heb begrepen dat dat echt binnenkort gaat komen en we willen als suggestie meegeven om ook een bedrag te reserveren voor die markante gebouwen, om daarmee de onrendabele toppen mee af te dekken of om daar globale rehabilitatie mee te verrichten. En dat zou toch een behoorlijk bedrag moeten zijn, anders kun je er niks mee. Een markant bedrag. Tenslotte iets wat onze fractie wat zwaar op de maag ligt. Ook daar heeft de heer Van Oost over gesproken. Ik bedoel het krediet van f 85.000,--.

In de commissie is gezegd dat het bedrag vooral was voor het herdrukken en herschrijven van de Nota. Nu blijkt dat dat f 10.000,-- is geweest en dat f 75.000,-- nodig is geweest voor -en dat blijft een beetje onduidelijk in de toelichting die we gekregen hebben- extra kosten, buiten de kosten die noodzakelijk zijn geweest van de afdeling Binnenstad. Welnu, ik vind het een onduidelijk verhaal en ik zou graag zien dat u daar nog eens wat toelichting op zou geven.

Om achteraf nota's te financieren is toch niet de gebruikelijke weg en als u ook niet eens aan kunt geven waar dat bedrag in zit, dan wordt het helemaal een beetje mistig. We zouden op dat terrein opheldering van u willen.

De heer wethouder VAN DEN BERG: Ik hoor voorzitter dat ik nog maar een gering aantal minuten krijg om te antwoorden, gezien het feit dat het al bijna 9 uur is. Ik ben heel blij met de waarderende opmerkingen over deze nota. Daar hoef ik niet heel veel meer over te zeggen.

We hebben dat in een goede samenwerking met elkaar opgezet en ik had ook niet verwacht, -want dan hadden we ons huiswerk met elkaar niet goed gedaan- dat er vandaag veel was blijven liggen.

Ik ga daarom niet in op die opmerkingen, die gemaakt zijn over de restauratiefilosofie die hieronder ligt. Dat is een hele duidelijke filosofie en we zullen daar in de toekomst mee moeten leren leven.

Wat vooral hier is blijven liggen en wat vooral ons parten zal spelen in de toekomst, dat zijn de financiën. We hebben een groot restauratieprogramma voor de boeg. Als we alleen al kijken naar de slechte panden die we hebben, dan praten we al op zijn minst over 265 panden, die in een slechte toestand verkeren. Slecht, wil zeggen, dat je daar heel gauw bij moet zijn, want anders ben je te laat. Daarnaast hebben we ruim 700 panden die in de matige sektor zitten en in beide categorieën zitten zo'n 150 monumenten. Met de centen die we op dit moment krijgen kunnen we niet meer aanpakken dan op zijn hoogst tussen de 25 en 40 panden per jaar. Ik neem dat wat ruim, want als we daarbij aanvullende subsidies krijgen, vanuit de werkgelegenheidspot dan kan dat weer anders worden.

Met die dertig panden ben je dan al negen jaar onderweg om de slechte panden te restaureren. Ik vind dat ook een heel slechte zaak.

We hebben daarvoor -ik wil het nog eens een keer hier benadrukken- de kamercommissie hier gehad. We hebben die laten zien wat onze problemen zijn. We hebben daar specifieke aandacht voor gevraagd en ik hoop -de verwachtingen daarvan zijn niet te hoog gespannen- dat we met dat onderdeel straks naast de andere subsidies die hier in de nota zijn genoemd, wat meer kunnen doen. Met betrekking tot de Binnendieze en de Stadswallen vinden wij, dat de grote bedragen die daarmee gemoeid zijn niet uit de stadsvernieuwingspot mogen komen.

Het is een bijzonder openbaar werk en dat zou ook bijzonder gesubsidieerd moeten worden. Daarvoor zullen wij ons best doen en we zullen proberen daarvoor de politiek warm te maken om dat geld binnen te krijgen. Dan wil ik ingaan op de samenstelling van de commissie en de vraag waarom de archeoloog eruit moest!

In het Overlegorgaan Binnenstad was aan de orde de verhouding tussen het aantal commissieleden wat uit de ambtelijke staf kwam en het aantal commissieleden wat uit de niet-ambtelijke staf kwam, de externen. In ons vorige voorstel lag die verhouding drie op drie. Er was een mogelijkheid om dat te veranderen door er nog één externe aan toe te voegen; dan zou de commissie uit zeven personen bestaan. Ik heb de keus gemaakt om de drie ambtelijke commissieleden, terug te brengen naar twee. Ik heb dat toen ook voorgelegd o.a. aan het Overlegorgaan Binnenstad en heb daar een, naar mijn mening, instemmend geknik op gekregen. Dat is een heel bewuste keuze geweest. Grotere commissies zijn wat moeilijker om bij elkaar te brengen. Ik vind -en ik wil dat graag zeggen, als verklaring aan de heer Van de Vorst- dat een goede afstemming bij de afdeling Binnenstad, waar zowel de archeoloog als de bouwhistoricus, onder leiding van het hoofd van de afdeling Binnenstad samenwerken, voldoende waarborg moet zijn om in de commissie die discipline in te brengen, als dat nodig is.

De heer VAN DE VORST: Ik heb uit het Overlegorgaan Binnenstad begrepen dat zij alleen de evenredigheid van de vertegenwoordiging aan de orde hebben gesteld en niet dat de archeoloog eruit moest.

De heer wethouder VAN DEN BERG: Dat is correct. Dat heb ik ook niet gezegd. Ik heb in de commissie gezegd dat het ook een verhouding van twee-drie zou kunnen worden en ik heb begrepen dat men daar geen moeite mee had. Een commissie van zeven personen vind ik erg groot, ook in verband met de kosten die eraan verbonden zijn, zoals presentiegelden, enz. Het is een heel bewuste keuze geweest.

De heer VAN DE VORST: Ja, ja. Ik snap het!

De heer wethouder VAN DEN BERG: Dan wil ik nog iets zeggen over de monumentenwacht, waar de heer Van de Vorst over gesproken heeft. Ik moet daarover nog in het college overleggen en er moeten nog nadere voorstellen worden uitgewerkt. Voorheen was het niet mogelijk om de monumentenwacht op een wat grotere schaal in Den Bosch te laten werken. Men had twee ploegen en die zijn volledig bezet. Per 1 april komt er een derde ploeg bij. Ik heb een gesprek gehad met de ambtelijke staf, de voorzitter en de directeur van de monumentenwacht om daar in Den Bosch ook wat aan te doen. Ik zal met voorstellen komen hoe we dat het beste kunnen doen en ik denk dan aan een programma van een aantal woningen die we zouden kunnen onderbrengen bij de monumentenwacht. Het gaat mij nu te ver om daar gedetailleerd op in te gaan. Dat wil ik graag in de commissie Openbare Werken doen, nadat ik daarover in het college heb gesproken. Dan wil ik nog iets zeggen over de kosten van de f 85.000,-- . In de commissie Openbare Werken heb ik gezegd dat ik ook liever had gezien dat we met wat andere voorstellen hadden kunnen komen. Het gaat over de extra personeelslasten, die boven het bedrag uitgaan, wat in de begroting van gemeentewerken aan adviezen -dus dat wat uit de algemene dienst komt- voor 1984 is gereserveerd. Ik geef daar niet mee aan, mijnheer Van Oost en diegene die daar nog meer iets over hebben gezegd wat exact de kosten zijn. Het gaat nu om de extra personeelslasten van f 75.000,-- en dan ziet u er nog f 14.500,-- bijkomen voor de nota markante gebouwen. Dat is een bedrag van f 89.500,-- zijnde extra personeelslasten, boven het budget van de afdeling. We hadden het ook straks bij de afsluiting van de begroting van de dienst gemeentewerken kunnen voorstellen, maar ik vind het eleganter

-nu er ook nog geld is- het op deze manier te regelen. Ik moet er overigens bij zeggen dat bij de evaluatie voor de begroting 1984 al is voorzien in onderdekking bij de afdeling Binnenstad. Dat is ook al bij u ter kennis gebracht. Ook die onderdekking is niet toereikend en dit bedrag komt er nog overheen. Ik wil voorstellen om daar niet dieper op in te gaan. Ik wil daar best nog eens in de commissie Financiën op terug komen, maar het werk is er in ieder geval voor gedaan en ik vind dat er dan ook kostendekking moet zijn.

De heer wethouder VAN DEN EERENBEEFT: Mijnheer de voorzitter. De nota markante gebouwen blijft niet steken in de goede bedoelingen. Het is juist de bedoeling dat we de aangescherpte tekst, zoals die nu voorligt, nog meer gaan gebruiken om de doelstellingen te realiseren. De belangrijkste doelstelling is het handhaven en waar nodig, een andere functie vinden. Tegelijkertijd wijzen wij de functies, die een plek zoeken, op de mogelijkheden die markante gebouwen kunnen bieden. In een zojuist gehouden discussie met mensen die wij daarbij willen betrekken, zoals architecten, bouwondernemers, ontwikkelaars en eigenaren van panden is gebleken dat er wat onduidelijkheid is over wat de bedoelingen nu precies zijn en de mogelijkheden. Ook de discussie die in 1983 plaatsgevonden heeft in de commissie en de raad heeft aanleiding gegeven om die tekst nog wat aan te scherpen en beter bruikbaar te maken om op die manier, al die anderen, die we er hard bij nodig hebben, er ook bij te betrekken. Daarom toch die herschrijving en daarom willen we deze nota nog eens vermenigvuldigen en naar al die doelgroepen toezenden. Daarnaast hebben we de intentie uitgesproken dat we in financiële zin willen helpen bij het doen van globaal onderzoek, om te kijken of er andere functies te vinden zijn en of bepaalde functies in een gebouw passen. Wat de prioriteitstelling betreft moet natuurlijk eerst de aandacht uitgaan van alle ja's die in de lijst staan, dus panden waarbij sprake is van functieverlies of van dreigend functieverlies. Hierbij zullen we allereerst naar andere functies moeten zoeken en de vragende partij op de markt, naar die panden moeten toeleiden, als dat mogelijk is. De activiteit van vraag en aanbod van functies kan weleens die volgorde in de war sturen maar het belangrijkste is dat waar dreiging is, er functies gevonden worden en waar functies zich aanbieden, ze liefst ondergebracht worden in een van de markante gebouwen. U weet dat in het aktieplan Binnenstad een bedrag voorkomt, over meerdere jaren verspreid, om juist de onrendabele top van nodige aankopen wat af te dekken. Dit is ook weer een hulpmiddel, om het mogelijk te maken een functie onder te brengen in een pand, als het net niet financieel haalbaar is. Ook in het stuk wat u, ik hoop in de maand maart, zult kunnen bespreken in de commissie Ruimtelijke Ordening, zult u deze post weer over meerdere jaren terugvinden.

De heer VAN OOST: Mijnheer de voorzitter. Ik heb nu toch duidelijk gelezen dat het een afschuwelijke dure nota is en dat het inderdaad de kosten zijn, boven wat er geraamd is voor afdeling Binnenstad. Ik heb in de commissie Financiën gevraagd om een overzicht van de totale kosten. Die heb ik dan niet gekregen. Het zij zo. Maar dat vergeet ik niet en ik kom er nog wel een keer op terug. Met betrekking tot de monumentencommissie vind ik het een wat slap verhaal als u zegt dat u de indruk had, dat het Overlegorgaan het wel mooi zouden vinden om naar een twee-drie verhouding te gaan. Ik heb informatie gekregen dat dat geen goede inschatting is. Omwille van de tijd zou ik u willen voorstellen dat u toezegt, dat archeoloog als adviseur bij de commissie zit.

De heer VAN DER VORST: Mijnheer de voorzitter. Ik dank de wethouder voor zijn poging om op één april de monumentenwacht voor een zo groot mogelijk aantal panden te strikken om de voortgangssignalering van de kwaliteit -want daar staat en valt onderhoud mee- te bewerkstelligen. Ik sluit me aan bij de vorige spreker, die zegt het onverteerbaar te vinden dat we bij de monumentencommissie ineens met vijf stemgerechtigden te maken hebben, omdat er bezwaren waren in het Overlegorgaan Binnenstad. Ik sluit me aan bij de suggestie, om in ieder geval de archeoloog als adviseur daarbij te hebben.

De heer wethouder VAN DEN BERG: Mijnheer de voorzitter. Ik kan heel kort antwoorden. In de richting van de heer Van Oost wil ik weerleggen dat het een slap verhaal is. Het Overlegorgaan Binnenstad is natuurlijk voor ons een orgaan waar we goed naar moeten luisteren. Men had uitdrukkelijk bezwaar tegen een drie-drie verhouding. Ik heb de keus gemaakt om naar een drie-twee verhouding te gaan. Ik wil wel toezeggen dat de archeoloog adviseur wordt. Het hoofd afdeling Binnenstad die hier als stemgerechtigde inzit, is mede verantwoordelijk voor het hele archeologisch gebeuren. Hij is zelfs de eerst-verantwoordelijke voor de archeoloog. Maar met het adviseurschap van de archeoloog wil ik best meegaan.

Zonder hoofdelijke stemming wordt vervolgens overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

36. Vaststelling van een raamverordening op de inspraak (35/1985).

De VOORZITTER: Voor dit agendapunt hadden het woord gevraagd de heren Tetteroo en De Rooij, maar zij hebben verklaard daarvan te willen afzien.

De heer TETTEROO: Voor de goede zaak!

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt vervolgens overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

38. 1. Het vaststellen van het overgangshuisvestingsoverzicht van de openbare en bijzondere basisscholen per 1 augustus 1985;
2. Het besluiten tot c.q. het verlenen van medewerking voor het treffen van voorzieningen ten behoeve van openbare en bijzondere basisscholen (64/1985).

De heer DE LIGT: Ik sluit me aan bij de heer Tetteroo en ik behandel dit wel in de commissievergadering.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt vervolgens overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

15. De realisering van 90 parkeerplaatsen in twee lagen achter de Carolusflat (52/1985).

De heer DE ROOIJ: Mijnheer de voorzitter. Ik denk dat het heel kort kan. Van dit voorstel zou je kunnen zeggen dat het niet onredelijk is. De behoefte aan dit aantal parkeerplaatsen zal zeker aanwezig zijn. Alleen, de gemeente heeft zelf die behoefte gecreëerd, door op die plaats, in strijd met de kantorennota, kantoren te bouwen. Ik ben tegen dit voorstel.

De heer VAN DE VORST: De raadsleden van Knillis zijn tegen het voorstel.

Zonder hoofdelijke stemming wordt vervolgens overeenkomstig het voorstel van burgemeester en wethouders besloten, onder aantekening dat de heren De Rooij, Van de Vorst en De la Cousine geacht willen worden te hebben tegen gestemd.

41. Benoeming van een wethouder (62/1985).

De heer STRIJERS: Mijnheer de voorzitter. Gezien de reacties van vóór de pauze, bij de verkiezing van iemand voor het Stadsgewest, heb ik nog maar even gecontroleerd in mijn fractie hoe erover gedacht wordt en ik ben tot de conclusie gekomen dat onze fractie unaniem mevrouw Van der Beek voordraagt voor de vacature. Ik kan u op voorhand mededelen dat zij deze benoeming zal aanvaarden.

De VOORZITTER: Ik benoem tot lid van de commissie van stemopneming mevrouw Ploegmakers, de heer Tetteroo en de heer De la Cousine.

De heer LAUXSTERMANN: Mijnheer de voorzitter. Ik wil graag een stemverklaring afleggen. De raad zal dadelijk afscheid nemen van wethouder Lensen. De fractievoorzitter van het C.D.A. zal hem, mede namens de V.V.D., toespreken. Ik stel er prijs op om, vooruitlopend op deze ongetwijfeld passende toespraak, onze waardering uit te spreken voor zowel wethouder Lensen, als voor Ton Lensen. Wij feliciteren hem met zijn benoeming bij het departement van Volkshuisvesting. Op 7 september 1982 heb ik deze raad uitgelegd, dat de politieke samenstelling van dit college, de V.V.D.-fractie niet beviel en die samenstelling bevalt ons nog steeds niet. Onze vaste recensenten van het Brabants Dagblad hebben kort geleden melding gemaakt van een proclamatie van de scheidende wethouder, die nooit veel last heeft gehad van overmatige bescheidenheid. De V.V.D. komt er niet tussen, aldus de scheidende wethouder, die blijkbaar van mening was dat hij over zijn lokaal politieke graf heen, nog mee moest regeren. Volgens dezelfde recensenten kon de scheidende wethouder goed uit de voeten met de diverse colleges van burgemeester en wethouders, waarvan hij deel heeft uitgemaakt. Zo voelde hij zich ook goed thuis in het C.D.A.-P.v.d.A.-V.V.D.-college, waarin hij zijn politieke loopbaan begon. Waarom komt de V.V.D. er niettemin niet tussen? Omdat, zo zegt de wethouder, de V.V.D. de laatste keer onvoldoende inbreng heeft geleverd. Dat lag in 1982 kennelijk anders. Toen eiste de C.D.A.-fractie drie zetels en de V.V.D. viel dus (!) uit de boot. Niks inbreng, gewoon drie zetels voor het C.D.A. Na de verkiezingen van juni 1982 lag het precies hetzelfde als in 1978: het C.D.A. moest drie zetels hebben, dat was op voorhand een uitgemaakte zaak. En het hele gedoe van zogenaamde onderhandelingen, was een rituele dans en dus een schertsvertoning. De beweerde onvoldoende inbreng van de V.V.D. weerhield het C.D.A. en de P. v. d. A er niet van om toch de zesde wethouderszetel weer van stal te halen en die aan de, zo weinig inbreng leverende V.V.D. aan te bieden. Het C.D.A. had immers zijn drie zetels. De formule die had moeten worden gehanteerd was twee C.D.A., twee P.v.d.A. en één V.V.D. Dat was de opvatting van de V.V.D.-fractie. De V.V.D.-fractie heeft dan ook destijds tegenover de derde C.D.A.-kandidaaten tegenkandidaat uit haar midden gesteld. Ze heeft ten aanzien van de beide overige C.D.A.-kandidaten en de beide P.v.d.A.-kandidaten blanco stemmen uitgebracht, omdat de V.V.D. weinig verrukt was over de zogenaamde onderhandelingen. De indruk van de heer Van Heumen, dat de V.V.D. in het college wil-ik lees dat in het Brabants Dagblad van hedenmorgen- is, behalve juist, ook verbazingwekkend. De V.V.D. heeft over haar standpunt inzake de samenstelling van het college, nooit de raad in het onzekere gelaten. De heer Van Heumen komt daar dan nogal laat achter. De toonzetting van het verhaal van de heer Van Heumen, als die in de krant althans

letterlijk is weergegeven.

De heer VAN HEUMEN: Ik wil u even onderbreken. Ik herhaal de tekst zoals ik die gisteravond bij een C.D.A.-ondersje heb uitgesproken, dat ik vind, dat ik me daar niet over moet uitspreken. Ik heb gezegd dat er nog een moeilijke bestuursperiode voor ons ligt, alleen dat het mijns inziens onjuist is dat V.V.D. voorwaarde gaat stellen voor het eventueel meeregeren in een volgende periode. Verder heb ik daarover niets gezegd.

De heer LAUXSTERMANN: Over die voorwaarde staat in het artikel van de recensenten niets, maar ik wil nogmaals stellen dat die toonzetting wat merkwaardig, is alsof de V.V.D. zit te smeken of ze alsjeblieft mogen. En het C.D.A. dan maar bepalen, wie goed is en wie stout is, net als in de goeie, ouwe tijd. De opstelling van de V.V.D.-fractie is volstrekt duidelijk. We hebben er geen behoefte aan om oppositie te voeren om de oppositie, maar dat betekent niet dat we deel wensen uit te maken van een applaus-machine. De V.V.D.-fractie is van mening dat ze in het college behoort te zijn vertegenwoordigd. Niettemin zal voor de vervulling van de vacature van wethouder Lensen, geen tegenkandidaat worden gesteld. Vanuit ons uitgangspunt ten aanzien van de gewenste politieke samenstelling van het college, vinden wij dat de vrijgekomen zetel blijft toekomen aan een kandidaat of kandidate uit de fractie van de Partij van de Arbeid. De P. v.d. A. en het C.D.A. hebben in 1982 gekozen voor het buiten spel zetten van de V.V.D. De leden van de V.V.D.-fractie zullen dan ook, net als in 1982, blanco stemmen.

De heer VAN DE VORST: Mijnheer de voorzitter. Wij waren het niet eens en zijn het nog niet eens met de samenstelling van het college en we zullen naar rato onze stem uitbrengen. Dat heeft overigens geen persoonlijke bedoelingen.

(Hierna wordt tot stemming overgegaan).

Mevrouw PLOEGMAKERS: Er zijn uitgebracht 34 stemmen. 22 Stemmen op mevrouw Van der Beek, 11 blanco en één op Wibaut.

De VOORZITTER: Dan constateer ik dat mevrouw Van der Beek is benoemd tot wethouder en ik nodig haar uit om aan deze tafel plaats te nemen.

(APPLAUS).

De VOORZITTER: Ik wil mevrouw Van der Beek, die nu aan deze tafel heeft plaatsgenomen, van harte gelukwensen met haar benoeming. Ik vind het heel bijzonder dat we in dit feestjaar, voor het eerst in het achthonderdjarig bestaan van onze stad, een vrouw in het college hebben. Ik vind dat toch wel erg boeiend. Als ik dat zeg, dan spreek ik uit ervaring, omdat ook in mijn vorige gemeenten altijd dames in het college hebben gezeten, dus ik weet waarover ik praat en ik zie met zeer veel vertrouwen de toekomst tegemoet. Mevrouw Van der Beek, ik feliciteer u, ik wens u in dit niet lichte ambt, bijzonder veel voldoening en ik hoop, dat wij -uw medeleden in het college- met u op dezelfde plezierige wijze kunnen werken als we dat met de heer Lensen hebben gedaan.

Mevrouw wethouder VAN DER BEEK: Mijnheer de voorzitter. Ik dank u wel en ik wil de raad ook bedanken voor het vertrouwen, hetgeen tot uiting is gekomen door de stemming. Ik hoop het waar te maken.

De heer VAN HEUMEN: Mijnheer de voorzitter. Namens de raad zouden we de nieuwe wethouder heel veel kracht en gezondheid toe willen wensen voor het ongetwijfeld zware beroep wat ze op zich neemt. Wij hopen dat ze de vorige wethouder niet zal nabootsen, maar dat ze op haar eigen wijze, in haar vrouwzijn, herkenbaar zal zijn in haar beleid. We zullen het haar niet kwalijk nemen als ze nee zegt, terwijl ze ja bedoelt. Wij weten immers -met Keats- dat "no is no-negative in a womans mouth". Ik hoop dat dat zo zal blijven. Wij hopen dat u op een specifieke wijze kleur zult geven aan dat, waar de raad toch altijd voorgestaan heeft, namelijk een meer emancipatoir besturen en wij denken dat dat onderstreept wordt met deze benoeming. Op initiatief van de vrouwen in de raad wil ik deze woorden onderstrepen met een bloemenhulde.

Mevrouw wethouder VAN DER BEEK: Hartelijk dank. Ik denk dat de heer Van Heumen mij nog wel tegen zal komen met nee en ja en dan zal ik erg duidelijk zijn in die dingen.

42. Afscheid van de heer wethouder A.H.A. Lensen.

De VOORZITTER: Een afscheid als wethouder na ruim tien jaren deel te hebben uitgemaakt van het dagelijks bestuur van onze stad. Binnengekomen als een zeer jonge man. Heengaande, nog als een jonge man, maar met tien jaar bestuurservaring. En in die tien jaar, wethouder Lensen, hebt u van alles beheerd; hebt u de meest diverse zaken in uw portefeuille gehad:

van slachthuis tot Casino;
van vervoer tot kamerverhuur;
van monumentenzorg tot woonruimteverdeling,
van plantsoenen tot wijkverwarming;
van krotopruijing tot het keuren van waren;
van organisatieontwikkeling tot gas, water en elektriciteit;
van veemarkt tot personeelszaken;
van vleeskeuring tot emancipatie.

Deze opsomming is geenszins limitatief. Nog vele andere onderwerpen bevonden zich in uw welgevulde portefeuille, binnen uw verschillende ambtsperiodes. Daarnaast was u in hoge mate betrokken bij en voelde u zich mede verantwoordelijk voor de andere zaken die er in het college en in de raad aan de orde waren. Daarmede, met de anderen, bijdragend tot een zo wezenlijk mogelijk collegiaal bestuur. Door de grote verscheidenheid van onderwerpen tijdens uw drie, bijna volledige, ambtsperiodes, door u beheerd, bent u uitgegroeid tot de allround bestuurder die u nu bent.

Ik heb mij afgevraagd, of wij daaruit, in het kader van het organisatieontwikkelingsproces van raad en college, niet voorzichtig de conclusie zouden kunnen trekken dat het wellicht aanbeveling verdient, nu en dan verschuivingen in de takenpakketten te volvoeren en aldus, in dat opzicht, dezelfde flexibiliteit na te streven als we bij de ambtelijke organisatie beogen. Het zou mogelijk de collegialiteit in het bestuur kunnen verstevigen, het zou de natuurlijke neiging naar het detail kunnen afremmen en een ieder krijgt op zijn beurt de boeiende en de minder boeiende onderwerpen voor zijn kiezen.

Na verloop van tijd wist u uitstekend de weg in alle hoeken van het gemeentelijk erf, maar twee perken daarvan hebt u met een bijzondere toewijding beploegd, bezaaid en bewied: de volkshuisvesting en de gemeentelijke reorganisatie. Twee terreinen waaraan u uw hart had verpand. U hebt hieraan gearbeid met een enorme inzet en toewijding. U hebt daarbij van uzelf het uiterste gevergd. U vergde daarbij ook veel van uw medeleden in het college. U vroeg meermalen om het voorrecht van de twijfel.

Maar u bewees, dat als het doel goed is en helder zichtbaar en de middelen daartoe fatsoenlijk en verantwoord, met een vast geloof in de kans van slagen, inderdaad resultaten bereikt kunnen worden. En daarbij was uw voornaamste kracht naar mijn mening uw duidelijkheid. Men behoefde bij u niet te raden waarheen de weg ging en vanaf het begin stond vast wat mogelijk was en wat zeker niet. En daarom was het plezierig met u samen te werken. Temeer omdat u in alle openheid en collegialiteit bereid was mede-oplossingen te zoeken voor de problemen in de andere sectoren van beleid. U was ook bereid tot een redelijke compromis, waar we nu eenmaal functioneren in een politieke constellatie en we ook heel legitiem er verschillende visies op na mogen houden. Daarom vinden we het jammer dat u gaat vertrekken uit ons midden, maar we wisten dat van tevoren. U zou deze periode waarschijnlijk niet geheel afmaken. Thans bent u van 's-Hertogenbosch naar 's-Gravenhage geroepen om 's lands regering bij te staan op het terrein van de woningbouw en de stadsvernieuwing.

Voorwaar een boeiende carrière en ik citeer dan de heer Wagemakers "een carrière van loodgieter tot topambtenaar van een departement". Staatssecretaris Brokx verzekerde mij, tijdens Inndoor-Brabant, verheugd te zijn over uw komst. Ik heb hem gezegd dat deze vreugde terecht was. We zullen u missen wethouder Lensen, maar we zullen dat gemis wel weer te boven komen. Zo gaat dat nu eenmaal in het leven, zeker in het politieke bestaan.

Mensen met wie je fijn gewerkt hebt gaan weg; er komen weer anderen voor in de plaats met wie het de moeite waard is eveneens tot een goede samenwerking te komen. Ik heb wat dat betreft alle vertrouwen in de toekomst. Dat is het boeiende van het openbaar bestuur: die bonte afwisseling van personen die je ontmoet en waarmede je samen mag optrekken voor het goede doel.

Wethouder Lensen, het is thans de laatste maal dat ik u zo aanspreek. Wij, college, raad en gemeente zijn u dankbaar voor de wijze waarop u heeft gearbeid voor de burgers van onze stad. Het college heeft dan ook, om met uw vroegere compaan Van Beers te spreken, in zijn hoge wijsheid besloten, u uit erkentelijkheid voor dat vele, de Stadspenning toe te kennen. Ik ben ervan overtuigd dat u en uw vrouw, die ook aanwezig is en die in bijzondere mate altijd heeft meegeleefd met uw functioneren, bij aanschouwing van deze penning in blijmoedige herinnering zullen terugdenken aan uw Bossche wethoudersjaren.

(APPLAUS)

(Hierna wordt de Stadspenning uitgereikt).

De heer VAN HEUMEN: Mijnheer de voorzitter. Met heel veel plezier kom ik hier naar toe omdat het een blijde zaak is, om mensen die goed gewerkt hebben, toe te spreken. Gisteravond op een C.D.A.-onderonsje heb ik reeds gezegd dat het een flinke en royale bestuurder is. Het Brabants Dagblad zet het dan vroegtijdig in de krant en dan denk ik dat het daar eigenlijk meegezegd is.

U kwam voort uit een koppel. Ik ben blij dat de heer Van Beers hier is want het was namelijk een goed koppel, Van Beers en Lensen. Ik vond dat ze op het vlakke goed vooruit konden, dat ze zich zelfs bij fals plat nog aardig weerden, maar dat ze ook in de bergen, als de moeilijke klim kwam, zich heel goed staande hielden. Het was een koppel met behoorlijke stamina. Toen de heer Van Beers wegging, kwam de gedachte bij me op dat het me niet zou verbazen als zijn koppelgenoot ook anders ging koersen.

En dat gebeurt dan vandaag. Ik moet zeggen dat ik van tijd tot tijd een beetje schrik van de Partij van de Arbeid. Ik zie mevrouw Van der Beek met een gekruld kapsel. Ik zie de heer Van Beers zonder snor en ik zie Lensen in de krant met een streepjepak en een stropdas. Ik denk dat de Partij van de Arbeid een beetje voorzichtig moet zijn. Het zijn nu eenmaal beeldbepalende, beeldondersteunende elementen en als je daaraan gaat tornen, dan verlies je al snel je identiteit. Dit is een heel oprechte waarschuwing. De heer Lensen kwam in het college bij een paar routiniërs en met een niet al te groot enthousiasme, werd dat gedemonstreerd: wat komen deze jongens toch doen! Zoals nu blijkt, was dat onterecht.

Wij vinden dat er een sterke ontwikkeling tot een goed totaalbestuur heeft plaatsgevonden en we zijn ook niet bang dat er - en dat kan men zich natuurlijk afvragen - een promotie tot stand gekomen is to the level of incompetence. Ik denk dat dat niet gebeurt is. Ik denk dat de functie die u gaat accepteren u op het lijf geschreven is.

Ik wil het weggaan oppakken als een voorbeeld van de uitgangspunten van het organisatie-ontwikkelingsproces, namelijk mobiliteitsbevordering. U wilt daarin als voorloper fungeren. Wij vinden dat de heer Lensen een goed bestuurder is. Hij is een analytisch denker.

Hij heeft een pragmatische grondhouding. Hij is niet overwegend beschouwend. Zijn koppelgenoot kon soms heel lirisch over grensverleggende aspecten van de kunst praten. Ik vind dat u emotioneel betrokken bent bij het gebeuren van de stad en zijn inwoners.

Dat verbaast mij ook niet. Ik vind u een oer-oorspronkelijk Bosschenaar en ik vind dat u een grote werkkraft heeft.

De protefeuille Volkshuisvesting nam u al ras over. En ondanks de wat late kritiek van de laatst ingezonden brieven, zijn wij van mening dat u een productief wethouder bent geweest. Bovendien bent u erin geslaagd om de overmoedige activiteit van actiegroepen te reguleren. Ook al heeft dat wat geld gekost, maar als je daarover zeurt, ben je een kniesoor. Overigens heb ik wat bedenkingen. Ikzelf, als coach, zeg wel eens tegen mijn spelers als ik iets doe, wisselen of niet, daar moet je niet naar vragen, want dan krijg je een dom antwoord. Dat ondermijnt het gezag van de coach. Ze vragen dus niks en ik zeg tegen iedereen dat ik nooit tegenspraak heb.

Ik hoop dat het zo niet geregeld is met de moeilijke groeperingen in onze stad. Ten aanzien van uw bemoeienis met het organisatie-ontwikkelingsproces blijven wij erbij dat u op een kritiek moment weggaat. De mate waarin u het proces tot nu toe begeleid heeft, verdient onze complimenten. De kreet "de Partij van de Arbeid thuis in Den Bosch" is wat aan het wankelen. We gaan nu zeggen "de Partij van de Arbeid voor enige tijd thuis in Den Bosch", want dán loopt Stemerding weg, dan loopt Van Beers weg, nou gaat Lensen, straks Dona en dat blijft zo maar doorgaan. Ik moet nu niet overdrijven in complimenten, omdat u nog jong bent en ook voor de volgende levensfase moet er wat overblijven. De tweede, de grootste erkenning schuilt in het vertrouwen wat u geschonken is, door u aan te stellen in uw nieuwe functie en ten derde bewust of onbewust zou het bij uw opvolger gevoelens kunnen opwekken, dat zij die hoogte niet zal kunnen bereiken. En de vrouw is al ondoorgrondelijk genoeg, dus laten we haar onderbewustzijn niet aantasten.

Als coach, zou ik willen concluderen, dat er een spelbepalende middenvelder weggaat. Met opzet stel ik niet, een extreem solistisch optredende linkervleugelspits, -overigens dat kan bij mij niet, want die stel ik gewoon niet op-, maar met de term middenvelder wil ik demonstreren dat er de toegankelijkheid was, dat er eenvoudige samenwerkingsmogelijkheden waren voor vele, zo niet voor alle leden van de raad. Wij wensen u heel veel satisfactie in uw nieuwe functie en we hopen u nog vaak in Den Bosch terug te zien. Namens de raad geef ik u een cadeau en een cadeautje voor uw vrouw.

Het is zo dat het een set is, een dure heb ik gehoord. Er moet een inscriptie in maar dat kon niet heb ik gehoord, want dan zou het ontsierd worden. Wilt u het er toch nog in hebben, dan moet u die eraan hangen. We wisten dat er nogal wat bloemen zouden komen en we dachten dat we als cadeau voor uw vrouw niet beter konden geven dan beuling, zult, roggebroom, Bossche koek, advocaat, brandewijn, Bossche babbels en ga zo maar door, omdat we willen karakteriseren, de emotionele sterke gebondenheid met het Bossche gebeuren en dat willen wij ook materieel zo uitdrukken.

Wat u nog tegoed heeft is een pupke blauw, omdat, als u straks bij uw ambtenaren bent en ze vragen: kunt u vanavond vergaderen, en u moet dan zeggen ik moet met pupke blauw muziek makend, langs een aantal etablissementen, dat u uit kunt leggen wat een pupke blauw is. Heel hartelijk gefeliciteerd met uw benoeming en we zijn namens de Bossche gemeenschap en deze raad dankbaar voor dat wat hier gepresteerd is.

(APPLAUS).

De heer wethouder LENSEN: Mijnheer de voorzitter, dames en heren. Daar sta je dan om afscheid te nemen en in feite in de raad de laatste woorden uit te spreken. Ik moet u zeggen, dat dat me wat bevreemdt maar aan de andere kant liggen de feiten zo en daar heb je rekening mee te houden. Toch moet ik zeggen, dat ik het plezierig vind, dat vandaag een aantal zaken afgerond zijn, want het is maar weinig wethouders voorbehouden om een afscheidsspeech te houden, op een moment dat er al een opvolger achter de tafel zit. Ik wil daar heel even bij stil blijven staan, omdat ik net zolang in deze gemeenteraad zit als Joke: ongeveer tien jaar. Ten tweede zitten we op dit moment in een fractie van tien personen en ten derde wens ik Joke dezelfde tijd toe als mij, dus wat dat betreft langer, dan wat de heer Van Heumen in gedachte had toen hij het over mobiliteitbevordering had. Ik wil Joke persoonlijk feliciteren met haar benoeming en dat gepaard laten gaan met tien rode rozen. Ik zal maar niet over mijn graf heen gaan regeren, want daar heeft zojuist al iemand wat over gezegd. Het moge duidelijk zijn -ik heb dat al in interviews gesteld- dat ik de verwachting heb, dat dat erg goed zal gaan met Joke en ook de verwachting heb dat ze daar een eigen kleur aan zal geven en ik denk dat het een erg goede zaak is, juist op het bestuurlijk niveau, dat er wisselingen plaatsvinden. Ik kan er niet aan ontkomen, even te reageren op hetgeen de heer Lauxstermann gezegd heeft. Niet dat ik daarop inhoudelijk wil ingaan, maar hij moet maar eens goed naar de colleegetafel kijken, misschien is dat het perspectief wat voorligt, voor wat betreft het jaar 1986.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil toch de vele lovende woorden in mijn richting enigszins relativeren. Relativeren, in die zin, dat ik inderdaad op jonge leeftijd begonnen ben. U citeerde de heer Wagemakers, maar ik dacht niet dat u hem volkomen terecht citeerde. De heer Wagemakers heeft mij destijds een groentje genoemd. Wel is het zo dat de term loodgieter geïntroduceerd is bij mijn komst en dat was, toen de heer Hans van Beers, die hier aanwezig is op de publieke tribune, en ik samen een feest gegeven hebben, toen wij benoemd werden als wethouders. We hebben toen iedereen een uitnodiging gestuurd om op bezoek te komen bij de beste loodgieters sinds 1894. Dat had ook een duidelijk betekenis.

Ik vind het heel jammer dat de heer Verkuijlen vanavond niet aanwezig kan zijn. Hij heeft schriftelijk in mijn richting gereageerd, maar als u zojuist hebt uitgesproken: van loodgieter tot topambtenaar, dan hoop ik, dat wat ik van mezelf denk dat ik in de afgelopen tien jaar hier geweest ben, namelijk een loodgieter, dat ik ook in die topambtenaarfunctie een loodgieter zal blijven.

Want wat is vaak de betekenis van een loodgieter? Dat hij verstopte pijpen tracht door te blazen en ik dacht, dat ik me daar met name in de afgelopen jaren opgericht heb en ik hoop ook de toekomstige jaren me daarop te richten. Vele beleidslijnen hebben de revue gepasseerd. Volkshuisvesting, stadsvernieuwing, organisatieontwikkeling en ik zal u niet letterlijk gaan citeren met betrekking tot de voorbeelden die u genoemd heeft. Toch zou ik bij een aantal zaken stil willen blijven staan, waarvan ik vind dat ik daar nogal wat energie in gestopt heb. Vanavond is nog aan de orde geweest, toen er gesproken werd over het poppodium, dat er ten aanzien van het Casino bij een aantal mensen de opvatting ligt dat het geen multifunctioneel gebouw is. Ik ben maar snel naar achter gelopen, want het risico was te groot, dat ik toch weer met mijn handen bij de microfoon ging zitten, om te reageren. Ik ben namelijk de mening toegedaan, dat door de bouw die we daar gerealiseerd hebben, wel degelijk iets multifunctioneels gerealiseerd hebben, maar niet alleen door de bouw, maar met name door de wijze waarop dat momenteel zijn invulling krijgt. Ik moet zeggen dat ik daar hard aan heb moeten trekken, enerzijds vanuit de betrokkenheid met het gebouw -de heer Wijnhoven heeft nog steeds nostalgische gevoelens over die tijd- anderzijds, omdat in die tijd er een duidelijke randvoorwaarde was.

Als toen wethouder Lenssen niet in staat was geweest om binnen de financiële randvoorwaarden te blijven, die heel duidelijk gesteld waren, dan had dat mogelijk anderszins zijn einde betekend.

Andere beleidsterreinen heb ik ingevuld en één daarvan was bijvoorbeeld Openbare Werken, waarbij we het nogal eens gehad hebben over zaken die er slecht voor stonden in de gemeente Den Bosch.

We hebben zelfs een keer een noodklok geluid. De noodklok ten behoeve van de aanpak van de Binnendieze. Toen ik overging in de richting van de Volkshuisvesting heb ik gezegd, dat ik dat met graagte deed omdat het een portefeuille was die duidelijk gericht was op het Bossche volk. Dit was enerzijds een duidelijke inspiratiebron, anderzijds was het duidelijk een moeilijkheidsfactor.

De heer Van Heumen heeft al gememoreerd dat er heel wat actiescomité's waren, van diverse pluimage en dat was af en toe heel moeilijk.

Zeker in de beginperiode. In de beginperiode, waarin over, met name de gegroeide situatie met betrekking tot het kraken wat duidelijkheid moest bestaan. Men heeft het wel eens in algemene termen over dat de vrouw en de achterban thuis een steun is in de richting van bestuur. De ervaringen die ik toen heb opgedaan onderstrepen dit extra. In die beginperiode moest de politie de zaken nogal eens goed in de gaten houden of kregen wij thuis bezoek, dat niet altijd even plezierig was. Toch meende ik, dat die zaak toen doorgezet moest worden om naar de toekomst duidelijkheid te geven over wat wel en wat niet kon in de stad. Sommigen denken wel eens dat we in de richting van bepaalde groepen wat toegeeflijk geweest zijn en dat wij daar wat gemakkelijker "ja" tegen gezegd hebben.

Ik moet u zeggen voorzitter dat dat mogelijk zo overkomt als er op een afstand naar de zaken gekeken wordt, maar als je sterk betrokken bent op de zaak, dan kom je tot andere conclusies. Dat mag ik ook constateren omdat, voor zover mij bekend, al dit soort zaken bijna in unanimitéit door de gemeenteraad zijn onderstreept.

Er is gesproken over de middenvelder, die op een goede wijze met alle raadsleden kon functioneren. Ik moet u zeggen dat ik me altijd heb laten leiden, uiteraard door de politieke benadering, maar ook in belangrijke mate door de menselijke benadering. En die menselijke benadering heb ik trachten te hanteren in de richting van de gemeenteraad, in de richting van de ambtenaren waar ik mee te maken had en in de richting van de bevolking. De reacties die ik de afgelopen dagen heb ontvangen, ook van u en de heer Van Heumen hebben mij, wat dat betreft, goed gedaan.

De heer Van Heumen heeft gezegd dat de Partij van de Arbeid toch een beetje moet oppassen, wegens mijn streepjespak.

Ik moet u zeggen dat ik in het begin weleens de neiging had om het inderdaad in de verpakking te zoeken, maar de Partij van de Arbeid heeft geleerd dat de verpakking niet het meeste relevante is, maar dat juist de inhoud erg centraal staat.

Ik hoop dat, wat dat betreft, als we dan niet thuis in Den Bosch zijn, juist die inhoudelijke versterking het thuis-zijn in het bestuur nog eens duidelijk onderlijnt.

Ik heb er lang over zitten dubben of ik op dit moment afscheid kon nemen van het gemeentebestuur. Wat betreft het organisatie-ontwikkelingsproces. Ik moet u zeggen dat dit inderdaad een punt van overweging is geweest of ik die stap wel of niet kon zetten.

Ik ben achteraf gezien toch blij, zeker gezien de recente ontwikkelingen, dat ik die stap gezet heb.

Ik heb namelijk vandaag en in de afgelopen weken kunnen constateren dat het organisatie ontwikkelingsproces voor wat betreft de ambtelijke organisatie positief benaderd is.

In die zin, dat de dikke stukken papier die we daaromtrent hebben geproduceerd, positief zijn benaderd door fractievoorzitters, positief zijn benaderd door het georganiseerd overleg.

Ik wil daarmee niet suggereren dat het organisatie-ontwikkelingsproces in de richting van de ambtelijke organisatie zijn afronding heeft gekregen. Ik denk -om in volkhuusvestingstermen te blijven- dat de architectuur er ligt, dat de bouwstenen er liggen en dat er gebouwd kan gaan worden.

Voor wat betreft het organisatie-ontwikkelingsproces in de richting van de gemeenteraad heb ik de indruk dat de eerste stappen gezet worden. De fractievoorzitters zullen in de richting van de gemeenteraad de discussie kunnen doorleiden. Een discussie die zich zal richten op een aantal beleidsthema's die daarbij gesteld zijn. Beleidsthema's waarbij men zich af moet vragen of een gemeenteraad zich alleen op de macht moet concentreren of dat ze zich ook op kracht concentreert. Zullen we het van een individualistische aanpak moeten hebben of zullen we toch als collectiviteit moeten opereren. Zullen we het nog moeten hebben van de rituelen, vanavond hier nog naar voren gebracht door de heer Lauxstermann, of moeten we ons richten op interactie. Het voert te ver om vanavond hier verder op in te gaan en ik denk dat het ook niet terecht is als ik daar op inga, maar ik wens de raad veel sterkte toe met die discussie, want als daar de juiste conclusies aan verbonden worden zou ook op dat bestuurlijk niveau, het gemeentebestuur van Den Bosch een voorbeeld kunnen betekenen voor andere besturen.

Ik zou de raad, wat dat betreft, het allerbeste willen toewensen.

Ik heb vaak gesproken op een afscheid en dan was mijn creativiteit zo beperkt, dat ik me alleen tot mijn succesagenda richtte.

Ik heb vandaag ook die succesagenda gepakt en daar staat op 28 februari "bouwen is vertrouwen hebben in de toekomst".

Ik hoop dat zelf mee te nemen en wat dat betreft wens ik ook de gemeenteraad, het college en daarmee tevens het gehele gemeentebestuur hetzelfde toe.

(APPLAUS).

De VOORZITTER: De vergadering is gesloten. (21.40 uur).

Handwritten notes in pencil, including the number '3' and some illegible scribbles.